

Kultūras patēriņš Vidzemē: kultūras pieejamība un iedzīvotāju līdzdalība kultūras norisēs

Valmiera 2014

Pētījuma darba grupa:

Dr.sc.soc. Anda Laķe

Dr. art. Baiba Tjarve

Bc.art. Līga Grīnberga

Vidzemes reģiona iedzīvotāju aptauja:

Latvijas Kultūras akadēmija

Izstrāde un vadība: LKA vieslektore Zanda Rutkovska

Lauka darbs, datu apstrāde: Latvijas Kultūras akadēmijas bakalaura programmas „Mākslas” Kultūras socioloģijas un menedžmenta apakšprogrammas 1. un 3. kursa studenti
Elīna Balode, Elīza Brikmane, Ieva Eglīte, Rūta Freimane, Maija Gredzena, Romāns Gruznovs, Laura Indriksone, Luīze Jansone, Astrīda Kozlovska, Ance Kristāla, Laura Kupča, Kamilla Kūna, Linda Mežsarga, Jānis Mihno, Anna Niedola, Paula Podniece, Jana Ramuse, Nadīna Rutka, Agnese Sarguna, Laine Siliņa, Evija Smagare, Santa Soboļeva, Dita Stalovska, Katrīna Taurēna, Agnese Vietniece, Lāsma Vilciņa, Lelde Kristiāna Vozņesenska, Elīza Zalgaucka.

Pētījums "Kultūras patēriņš Vidzemē: kultūras pieejamība un iedzīvotāju līdzdalība kultūras norisēs" ir īstenots un izdots ar Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Latvijas valsts finansiālu atbalstu projekta "Kultūra kā instruments demokrātijas un līdzdalības demokrātijas un kultūras tiesību īstenošanai" ietvaros.

Par pētījuma saturu atbild Vidzemes kultūras un mākslas biedrība "Haritas"

Rīgas iela 10, Valmiera, LV-4201, Latvija

<http://haritas.lv/>

Sadarbības partneris: Latvijas Kultūras akadēmija

Ludzas iela 24, Rīga, LV-1003

www.lka.edu.lv

Saturs

Attēlu un tabulu saraksts	4
Pētījuma pamatojums, mērķis un metodoloģija	8
Kopsavilkums.....	11
Kultūras piedāvājuma un patēriņa tendences Latvijā un reģionos.....	13
Kultūras piedāvājums	13
Kultūras patēriņa tendences: līdzšinējo pētījumu dati.....	17
Kvantitatīvās aptaujas datu analīze	20
Brīvā laika pavadīšanas veidi	20
Kultūras pasākumu un kultūras iestāžu apmeklējums.....	23
Apmierinātība ar kultūras dzīvi un kultūras pasākumu apmeklējumu šķēršļi	55
Informētība par kultūras dzīvi un tās novērtējums.....	69
Respondentu raksturojums	83

Attēlu un tabulu saraksts

1. tabula: Sasniegtās izlases salīdzinājums ar statistiku par Vidzemes reģiona iedzīvotājiem
2. tabula: Kultūras centri Latvijā, 2004.-2013. gads
3. tabula: Publiskās bibliotēkas Latvijā, 2004.-2012. gads
4. tabula: Muzeji Latvijā, 2004.-2013. gadā
5. tabula: Teātri Latvijā, 2004.-2013. gads
6. tabula: Valmieras drāmas teātris, 2004.-2013. gads
7. tabula: Patēriņa izdevumu sastāvs un struktūra statistiskajos reģionos vidēji uz vienu mājsaimniecības locekli mēnesī: atpūta un kultūra, 2013. gads (eiro)
 1. attēls: Brīvā laika pavadīšanas veidi (pēdējā gada laikā)
 2. attēls: Organizāciju un neformālo grupu galvenās darbības jomas
 3. attēls: Pēdējais apmeklētais kultūras pasākums
 4. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā
 5. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā savā dzīvesvietā (pilsētā, novadā, kurā dzīvo)
 6. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā Valmierā (tie, kas nedzīvo Valmierā)
 7. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā citās pilsētās vai novados Vidzemes reģionā
 8. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā Rīgā
 9. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā citur
 10. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: salīdzinājums pēc norises vietas
 11. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi teātra izrādi
 12. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi operas vai baleta izrādi
 13. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi klasiskās, garīgās mūzikas koncertu
 14. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi populārās mūzikas, rokmūzikas vai šļāgermūzikas koncertu
 15. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi balli, diskotēku u. tml.
 16. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi kino
 17. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi tematiskos pasākumus (pilsētas/novadu svētki, festivāli)
 18. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi tradīciju pasākumus pilsētā vai novadā (kopīga Lieldienu, Jāņu u.c. svinēšana)
 19. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi pašdarbības (amatiermākslas) kolektīvu rīkotos pasākumus
 20. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi pasākumus bērniem, ģimenēm ar bērniem
 21. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi bibliotēku
 22. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi muzeju
 23. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi izstādi
 24. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi literāro pasākumu (tikšanās ar rakstniekiem u.c.)

25. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: darbojies/usies kādā pašdarbības kolektīvā, rokdarbu studijā
26. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: apguvi/usi tradicionālās amatu prasmes (piemēram, aušana, vietējo ēdienu gatavošana u. tml.)
27. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: piedalījies/usies kultūras pasākumu organizēšanā
28. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: piedalījies/usies kādas nevalstiskas organizācijas darbā (biedrībā vai nodibinājumā)
29. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas kādā citā pilsētā vai novadā Vidzemes reģionā
30. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā
31. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi teātra izrādi
32. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi operas vai baleta izrādi
33. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi klasiskās, garīgās mūzikas koncertu
34. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi populārās mūzikas, rokmūzikas vai šlagermūzikas koncertu
35. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi balli, diskotēku u. tml.
36. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi kino
37. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi tematiskos pasākumus
38. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi tradīciju pasākumus pilsētā vai novadā
39. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi pašdarbības (amatiermākslas) kolektīvu rīkotos pasākumus
40. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi pasākumus bērniem, ģimenēm ar bērniem
41. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi bibliotēku
42. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi muzeju
43. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi izstādi
44. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi literāro pasākumu
45. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā: darbojies/usies kādā pašvaldības kolektīvā, rokdarbu studijā
46. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā: apguvis/usi tradicionālās amatu prasmes
47. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā: piedalījies/usies kultūras pasākumu organizēšanā
48. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā: piedalījies/usies kādas nevalstiskas organizācijas darbā (biedrībā vai nodibinājumā)
49. attēls: Kultūras pasākumu veidi, kuri respondentiem patīk labāk
50. attēls: Kultūras pasākuma veidi, kurus respondenti pēdējā gada laikā apmeklējuši biežāk
51. attēls: Kultūras pasākuma veidi, kas respondentiem patīk labāk un kas pēdējā gada laikā apmeklēti biežāk: salīdzinājums
52. attēls: Pēdējā gada laikā apmeklēto kultūras pasākumu salīdzinājums ar pēdējā gada laikā biežāk apmeklētajiem kultūras pasākuma veidiem

53. attēls: Apmierinātība ar dažādiem kultūras dzīves aspektiem viņu dzīvesvietā: kultūras dzīve kopumā
54. attēls: Apmierinātība ar dažādiem kultūras dzīves aspektiem respondentu dzīvesvietā: kultūras pasākumu daudzveidība
55. attēls: Apmierinātība ar dažādiem kultūras dzīves aspektiem respondentu dzīvesvietā: kultūras pasākumu norises biežums
56. attēls: Apmierinātība ar dažādiem kultūras dzīves aspektiem respondentu dzīvesvietā: kultūras pasākumu kvalitāte
57. attēls: Apmierinātība ar dažādiem kultūras dzīves aspektiem respondentu dzīvesvietā: iespējas iedzīvotājiem kā dalībniekiem iesaistīties kultūras dzīvē
58. attēls: Apmierinātība ar dažādiem kultūras dzīves aspektiem respondentu dzīvesvietā: salīdzinājums (apmierina, neapmierina)
59. attēls: Apmierinātība ar dažādiem kultūras dzīves aspektiem respondentu dzīvesvietā: salīdzinājums (pilnīgi apmierina, drīzāk apmierina, drīzāk neapmierina, pilnīgi neapmierina)
60. attēls: Apmierinātība ar dažādiem kultūras dzīves aspektiem respondentu dzīvesvietā: salīdzinājums
61. attēls: Apmierinātība ar sekojošiem kultūras dzīves aspektiem respondentu dzīvesvietā (pilsētā/pagastā/novadā) - kultūras dzīve kopumā: salīdzinājums pēc līdzdalības
62. attēls: Apmierinātība ar sekojošiem kultūras dzīves aspektiem respondentu dzīvesvietā (pilsētā/pagastā/novadā) - kultūras pasākumu daudzveidība: salīdzinājums pēc līdzdalības
63. attēls: Apmierinātība ar sekojošiem kultūras dzīves aspektiem respondentu dzīvesvietā (pilsētā/pagastā/novadā) - kultūras pasākumu norises biežums: salīdzinājums pēc līdzdalības
64. attēls: Apmierinātība ar sekojošiem kultūras dzīves aspektiem respondentu dzīvesvietā (pilsētā/pagastā/novadā) - kultūras pasākumu kvalitāte: salīdzinājums pēc līdzdalības
65. attēls: Apmierinātība ar sekojošiem kultūras dzīves aspektiem respondentu dzīvesvietā (pilsētā/pagastā/novadā) - iespējas iedzīvotājiem kā dalībniekiem iesaistīties kultūras dzīvē: salīdzinājums pēc līdzdalības
66. attēls: Kultūras pasākumi, kas respondentam pietrūkst un ko labprāt apmeklētu, ja tādi tiktu rīkoti dzīvesvietā
67. attēls: Iemesli, kas kavē respondentus apmeklēt vai piedalīties kultūras pasākumos biežāk nekā līdz šim
68. attēls: Iemesli, kas kavē apmeklēt vai piedalīties kultūras pasākumos biežāk nekā līdz šim: salīdzinājums pēc atrašanās vietas
69. attēls: Apmierinātības līmenis ar sekojošu iestāžu darbību respondentu dzīvesvietā: kultūras nams/kultūras centrs/tautas nams
70. attēls: Apmierinātības līmenis ar sekojošu iestāžu darbību respondentu dzīvesvietā: bibliotēka
71. attēls: Apmierinātības līmenis ar sekojošu iestāžu darbību respondentu dzīvesvietā: muzejs/novadpētniecības muzejs
72. attēls: Apmierinātības līmenis ar sekojošu iestāžu darbību respondentu dzīvesvietā: salīdzinājums (apmierina, neapmierina)
73. attēls: Apmierinātības līmenis ar sekojošu iestāžu darbību respondentu dzīvesvietā: salīdzinājums (pilnīgi apmierina, drīzāk apmierina, drīzāk neapmierina, pilnīgi neapmierina)
74. attēls: Apmierinātības līmenis ar sekojošu iestāžu darbību respondentu dzīvesvietā: salīdzinājums
75. attēls: Informētības līmenis par Vidzemes reģiona kultūras iestādēm, ikgadējiem kultūras pasākumiem: Valmieras Drāmas teātris
76. attēls: Informētības līmenis par Vidzemes reģiona kultūras iestādēm, ikgadējiem kultūras pasākumiem: Siguldas Opermūzikas svētki
77. attēls: Informētības līmenis par Vidzemes reģiona kultūras iestādēm, ikgadējiem kultūras pasākumiem: Cēsu Mākslas festivāls
78. attēls: Informētības līmenis par Vidzemes reģiona kultūras iestādēm, ikgadējiem kultūras

pasākumiem: Muzeju nakts

79. attēls: Informētības līmenis par Vidzemes reģiona kultūras iestādēm, ikgadējiem kultūras pasākumiem

80. attēls: Informētības līmenis par Vidzemes reģiona kultūras iestādēm, ikgadējiem kultūras pasākumiem: salīdzinājums

81. attēls: Vērtējums par kultūras pasākumu un kultūras iestāžu darbu: Valmieras Drāmas teātris

82. attēls: Vērtējums par kultūras pasākumu un kultūras iestāžu darbu: Siguldas Opermūzikas svētki

83. attēls: Vērtējums par kultūras pasākumu un kultūras iestāžu darbu: Cēsu Mākslas festivāls

84. attēls: Vērtējums par kultūras pasākumu un kultūras iestāžu darbu: Muzeju nakts

85. attēls: Vērtējums par kultūras pasākumu un kultūras iestāžu darbu: salīdzinājums (pozitīvi, negatīvi)

86. attēls: Vērtējums par kultūras pasākumu un kultūras iestāžu darbu: salīdzinājums (ļoti pozitīvi, drīzāk pozitīvi, drīzāk negatīvi, ļoti negatīvi)

87. attēls: Vērtējums par kultūras pasākumu un kultūras iestāžu darbu: salīdzinājums

88. attēls: Respondentu attieksme par Vidzemes koncertzāli „Cēsis”, kas šogad atklāta Cēsīs

89. attēls: Respondentu attieksme par „Sigulda 2014” programmas pasākumiem

90. attēls: Informācijas ieguves avoti par kultūras pasākumiem

91. attēls: Viedoklis par to, vai pieejamā informācija par kultūras pasākumiem viņu dzīvesvietās ir pietiekama vai nepietiekama

92. attēls: Viedoklis par to, vai pieejamā informācija par kultūras pasākumiem viņu dzīvesvietās ir pietiekama vai nepietiekama: salīdzinājums pēc vietas

93. attēls: Ieteikumi, ko uzlabot vai mainīt respondenta dzīvesvietas kultūras dzīvē

94. attēls: Respondentu raksturojums: dzimums

95. attēls: Respondentu raksturojums: vecums

96. attēls: Respondentu raksturojums: tautība

97. attēls: Respondentu raksturojums: izglītība

98. attēls: Respondentu raksturojums: ienākumi

99. attēls: Respondentu raksturojums: nodarbošanās

100. attēls: Respondentu raksturojums: atrašanās vieta

101. attēls: Respondentu raksturojums: atrašanās vieta

Pētījuma pamatojums, mērķis un metodoloģija

Pētījums „Kultūras patēriņš Vidzemē: kultūras pieejamība un iedzīvotāju līdzdalība kultūras norisēs” tika veikts laikā no 2014.gada janvāra līdz 2014.gada novembrim. Pētījuma pamatojums sakņojas nepieciešamībā nodrošināt vienlīdzīgas tiesības uz kultūras dzīvi dažādu teritoriju, tai skaitā lauku teritoriju iedzīvotājiem Latvijas reģionos. Arī Latvijas galvenais kultūrpolitikas vidējā termiņa plānošanas dokuments „Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2014.–2020.gadam „Radošā Latvija””¹ kā vienu no 4 valsts kultūrpolitikas rīcības virzieniem definē *Radošas teritorijas un kultūras pakalpojumu pieejamību*, kura īstenošanai formulētais stratēģiskais mērķis ir **veicināt lokālajā kultūrā un radošumā balstītu reģionālo izaugsmi un kvalitatīvas dzīves telpas attīstību, nodrošinot kvalitatīvu un daudzveidīgu kultūras pakalpojumu pieejamību ikvienam iedzīvotājam.**² Nepieciešamību pēc objektīviem datiem, kas atklāj reģionu iedzīvotāju kultūras dzīves paradumus, savā ikdienas darbā izjūt arī pašvaldību kultūras dzīves plānotāji un kultūras organizāciju vadītāji un darbinieki. Šajā kontekstā būtiski ir veikt Latvijas reģionu esošās kultūras dzīves situācijas novērtējumu, kam nepieciešama plaša empīrisku datu bāze.

Vidzemes reģiona kultūras pieejamības un līdzdalības izpēte ir pirmais solis Latvijas reģionu kultūras dzīves lokālo īpatnību un specifikas izpētē, kas ļauj attīstīt līdzīga rakstura pētījumus citos reģionos. Pētījuma **mērķis** bija noskaidrot Vidzemes reģiona kultūras piedāvājuma un kultūras pieprasījuma savstarpējo atbilstību un iedzīvotāju kultūras līdzdalības lomu šīs atbilstības sekmēšanā. Pētījumam nepieciešamo datu ieguve tika vērsta divos virzienos: pirmkārt, pieprasījuma, otrkārt, piedāvājuma izpētē. Kultūras pieprasījuma izpratnei bija nepieciešamas iegūt kvantitatīvus datus, kas ļauj apkopot pieprasījuma statistiskos raksturojumus un analizēt pieprasījuma struktūru. Šādi dati tika iegūti, veicot reprezentatīvu Vidzemes reģiona iedzīvotāju aptauju. Savukārt kultūras piedāvājums tika analizēts, veicot kvalitatīvu Vidzemes reģiona kultūras organizāciju darbības raksturojumu, tai skaitā: 1) apzinot visas kultūras piedāvājumu veidojošās organizācijas; 2) noskaidrojot piedāvājuma saturu; 3) tipoloģizējot piedāvājumu; 4) analizējot, cik lielā mērā katrs kultūras piedāvājuma tips satur līdzdalības iespēju. Pētījums tika veikts atbilstoši secīgajai jauktajai stratēģijai sekojošos posmos:

2014. gada 1. ceturksnī :

1. Pētījuma kopējās metodoloģijas izstrāde;
2. Kvantitatīvās aptaujas izlases un instrumentārija (anketas) izstrāde;
3. Kvantitatīvās aptaujas veikšana.

¹ Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2014.–2020.gadam „Radošā Latvija”.

Pieejams: <http://polsis.mk.gov.lv/view.do?id=4877>, skatīts 01.11.2014

² Turpat, 48.lpp.

2014. gada 2. ceturksnī:

1. Kvantitatīvās aptaujas datu apstrāde;
2. Statistiska datu analīze un vizualizācija.

2014. gada 3. ceturksnī:

1. Kvalitatīvā kultūras organizāciju darbības izpēte;
2. Datu apkopošana, secinājumu izstrāde un pētījuma prezentācija.

Vidzemes reģiona iedzīvotāju kvantitatīvās aptaujas raksturojums

Vidzemes reģiona iedzīvotāju kultūras patēriņa pieredze tika pētīta ar kvantitatīvās **aptaujas metodes** palīdzību. Pirms anketas izstrādes notika iepriekš veikto kultūras patēriņa pētījumu analīze un rezultātā anketā tika iekļauti 26 jautājumi, tai skaitā virkne matricas tipa jautājumu, kas būtiski palielināja anketas apjomu. Pirms lauka darba tika veikta anketas pilotāža. Anketa tika tulkota arī krievu valodā, lai pētījumā varētu piedalīties arī iedzīvotāji, kuru sarunvaloda ir krievu valoda un nav pietiekamas latviešu valodas zināšanas, lai varētu saprast anketas jautājumus. Pielikumā pētījumā izmantotā anketa.

Aptauja tika veikta kā **datu ieguves tehniku** izmantojot **tiešās personiskās intervijas respondentu dzīvesvietās**. Pētījumā izmantota nejaušā stratificētā izlase (atlasot aptaujas vietas pēc to urbanizācijas līmeņa), nejaušā maršruta metode (no vienas starta adreses ne vairāk kā 10 intervijas). Izlases aprēķināšanai tika izmantoti jaunākie pieejamie LR IeM PMLP Iedzīvotāju reģistra statistikas dati par iedzīvotāju skaitu Vidzemes reģionā. Respondenti tika izvēlēti pēc *tuvākās dzimšanas dienas* principa. Pētījumā sasniegtā izlase ir 347 Vidzemes reģiona iedzīvotāji. Iedzīvotāju intervēšana notika 29 apdzīvotās vietās Vidzemes reģionā. Aptauja tika veikta republikas nozīmes pilsētā (Valmiera), citās pilsētās (Cēsis, Valka, Mazsalaca, Gulbene, Madona, Alūksne), un lauku teritorijās (Priekuļi, Veselava, Rauna, Kocēni, Brenguļi, Trikāta, Vecate, Skaņķalne, Pedele, Bērzesers, Ērgeme, Lugaži, Anna, Jaunanna, Stāķi, Tīrza, Lizums, Velēna, Kusa, Lazdona, Sauleskalns un Bērzaune).

Tiešās personiskās intervijas veica LKA pētnieki un Kultūras socioloģijas un menedžmenta studiju apakšprogrammas 1. un 3.kursa studenti.

1. tabula: Sasniegtās izlases salīdzinājums ar statistiku par Vidzemes reģiona iedzīvotājiem
 Vidzemes statistiskais reģions, iedzīvotāji, kuriem ir 18 gadi vai vairāk

	PMLP Iedzīvotāju reģistra dati (2013.gads)		Respondenti pētījuma izlasē	
	Skaitis	Procenti	Skaitis	Procenti
Tautība				
Latvieši	159000	84.5%	311	89.6%
Citi	29233	15.5%	36	10.3%
Apdzīvotās vietas urbanizācijas līmenis				
Lielās pilsētas (Valmiera)	21682	11.5%	38	11.0%
Citas pilsētas	58853	31.3%	108	31.1%
Lauki	107698	57.2%	201	57.9%
Kopā				
Kopā	188233	100%	347	100%

Kopsavilkums

- Vidzemes reģiona kultūras piedāvājuma un pieprasījuma atbilstību nodrošina pietiekami izvērsts un blīvs kultūras infrastruktūras tīkls: kultūras centri, bibliotēkas, muzeji, kinoteātri, teātris un koncertzāle (Vidzemē darbojas viens profesionāls teātris – Valmieras drāmas teātris, trīs kinoteātri un 2014. gada maijā tika atvērta Vidzemes koncertzāle “Cēsis”). Pēdējos gados ir nozīmīgi uzlabojusies gan kultūras centru, gan bibliotēku infrastruktūra. Bibliotēku funkcijas ir paplašinājušās; tās, tāpat, kā citos Latvijas reģionos, arī Vidzemē, ir vienīgā vieta, kur iedzīvotāji var saņemt kultūras, informācijas, sociālos un tālākizglītības pakalpojumus.
- Amatiermākslas kustība Vidzemē, tāpat kā Latvijā kopumā, ir ļoti aktīva, to lielā mērā sekmē izvērstais kultūras centru tīkls. Pašdarbības dalībnieku skaits pēdējos gados ir samazinājies, tomēr tendence ir Vispārējo latviešu Dziesmu un deju svētku gadā pašdarbnieku skaitam pieaugt.
- Nozīmīgs Vidzemes reģiona iedzīvotāju kultūras piedāvājuma un pieprasījuma atbilstības novērtējuma avots ir reģiona iedzīvotāju aptauja. Aptaujā tika noskaidrots iedzīvotāju viedoklis par viņu brīvā laika pavadīšanas veidiem; kultūras pasākumu un kultūras iestāžu apmeklējumu; apmierinātību ar kultūras dzīvi un kultūras pasākumu apmeklējuma šķēršļiem; informētību par kultūras dzīvi un tās novērtējumu.
- Kā populārāko brīvā laika pavadīšanas veidu pēdējā gada laikā gandrīz visi vidzemnieki norādīja televīzijas skatīšanos (95%) un ciemošanos pie radiem, draugiem vai ciemiņu uzņemšanu savā mājā (91%), liela daļa brīvajā laikā klausās radio (82%) un lasa avīzes, žurnālus (81%). Vairāk nekā puse respondentu kā populārus brīvā laika pavadīšanas veidus min arī koncertu, operu un teātra izrāžu apmeklēšanu (56%), ceļošanu, došanos tūrisma braucienos pa Latviju vai uz citām valstīm (54%), grāmatu lasīšanu (54%) un mūzikas ierakstu klausīšanos (50%).
- Mazāk respondentu norādījuši, ka brīvajā laikā organizē kādus publiskus pasākumus savā pilsētā/pagastā kā brīvprātīgie (11%), darbojas kādā neformālā klubīnā vai draugu kopā (11%), piedalās nevalstisko organizāciju darbā (10%), spēlē mūzikas instrumentus (orķestrī, grupā, u.c.) (8%), zīmē, glezno (7%), dzied korī, ansambļī vai kā solists/-e (6%), raksta kādu daiļdarbu (4%) un darbojas drāmas (amatierteātra) kolektīvā (3%).
- Pēdējā gada laikā respondenti visvairāk izmantojuši iespēju apmeklēt tematiskos pasākumus (pilsētas/novadu svētki, festivāli u.tml.) (85%), kā arī apmeklējuši teātra izrādes (67%), tradīciju pasākumus pilsētā vai novadā (kopīga Lieldienu, Jāņu u.c. svinēšana) (62%) un bibliotēku (53%). Puse respondentu apmeklējuši balli, diskotēku u.tml. (50%), savukārt

nedaudz mazāk nekā puse apmeklējuši pašdarbības (amatiermākslas) kolektīvu rīkotos pasākumus (48%), muzejus (48%), izstādes (45%), populārās mūzikas, rokmūzikas vai šlāgermūzikas koncertus (45%) un pasākumus bērniem, ģimenēm ar bērniem (37%).

- Vidzemes reģiona iedzīvotāji pēdējā gada laikā kultūras piedāvājumu visvairāk izmantojuši savā dzīvesvietā (pilsētā, novadā, kurā dzīvo), kur biežāk izmantojuši tādas iespējas kā apmeklēt tematiskos pasākumus (pilsētas/novadu svētki, festivāli u.tml.) (56%), tradīciju pasākumus pilsētā vai novadā (kopīga Lieldienu, Jāņu u.c. svinēšana) (51%), bibliotēku (46%), pašdarbības (amatiermākslas) kolektīvu rīkotos pasākumus (40%), balli, diskotēku u. tml. (33%), muzeju (29%), izstādi (27%), teātra izrādi (26%), pasākumus bērniem, ģimenēm ar bērniem (26%) un populārās mūzikas, rokmūzikas vai šlāgermūzikas koncertus (23%).
- Respondenti kopumā ir apmierināti ar sekojošiem kultūras dzīves aspektiem viņu dzīvesvietā (pilsētā/pagastā/novadā) – kultūras dzīve kopumā (82%), kultūras pasākumu kvalitāte (77%), kultūras pasākumu daudzveidība (72%), kultūras pasākumu norises biežums (67%) un iespējas iedzīvotājiem kā dalībniekiem iesaistīties kultūras dzīvē (pašdarbībā u.c.) (66%).
- Respondenti visvairāk kopumā neapmierināti ir ar tādiem aspektiem kā kultūras pasākumu norises biežums (21%) un kultūras pasākumu daudzveidība (19%).
- Respondentus visvairāk kavē apmeklēt vai piedalīties kultūras pasākumos nepietiekams brīvais laiks (43%), arī naudas trūkums kultūras pasākumiem (biļetēm u.c.) (31%), kompānijas neesamība (27%), pasākuma tālā atrašanās vieta vai grūtības tur nokļūt (24%), nepietiekams piedāvājums (24%), neizdevīgs vai neapmierinošs pasākumu norises laiks
- Apmēram viena desmitā daļa vidzemnieku norāda, ka brīvajā laikā aktīvi darbojas savas kopienas labā - 11% kā brīvprātīgie piedalās publisku pasākumu organizēšanā savā pilsētā, 11% darbojas neformālā apvienībā un 10% piedalās nevalstisko organizāciju darbā.
- Vidzemes iedzīvotāji ir aktīvi līdzdalībnieki dažādās ar kultūru un izklaidi saistītās aktivitātēs. Brīvajā laikā vispopulārākā aktīvās atpūtas forma ir nodarbošanās ar sportu (39% respondentu), gandrīz tikpat populāra ir nodarbošanās ar rokdarbiem (38%). 20% respondentu atzīst, ka brīvajā laikā fotografē vai filmē, mazāk par 10% respondentu brīvajā laikā nodarbojas ar dažādām amatiermākslas aktivitātēm - spēlē mūzikas instrumentu (8%), zīmē vai glezno (7%), dzied un dejo (6%), raksta daiļdarbus (4%) vai darbojas amatierteātra kolektīvā (3%).

Kultūras piedāvājuma un patēriņa tendences Latvijā un reģionos

Kultūras piedāvājums

Kultūras piedāvājuma struktūru lielā mērā nosaka konkrētajā teritorijā darbošos kultūras organizāciju skaits un to piedāvājuma izstrādes kapacitāte. Sniegsim nelielu ieskatu kultūras centru, bibliotēku, muzeju, teātru, kinoteātru un koncertzāļu darbībā, koncentrējoties uz šīs darbības raksturojumu Vidzemes reģionā.

Nozīmīgāko kultūras piedāvājuma daļu Latvijas reģionos nodrošina **kultūras centri**, kas atrodas gandrīz visos pagastos. Laika periodā no 2004. gada līdz 2013. gadam, tātad pēdējos desmit gados, kultūras centru skaits Latvijā ir nostabilizējies, 2013. gadā veidojot blīvu tīklu visā Latvijā ar 559 kultūras namiem. Vidzemē pēdējos piecos gados kultūras centru skaits ir pat pieaudzis – 2009. gadā bija 116 kultūras centri, bet 2013. gadā – 120 kultūras centri,³ kas ir apmēram 1 kultūras centrs uz 1568 Vidzemes reģiona iedzīvotājiem. Iespējams, skaita palielinājums saistīts ar kultūras centru rekonstrukciju. Visā Latvijā ir veikti nozīmīgi uzlabojumi kultūras namu infrastruktūrā, 77% no kultūras centru aptaujātajiem vadītājiem 2012. gadā liecināja, ka pēdējo piecu gadu laikā kultūras centrā ir veikti infrastruktūras uzlabojumi. Tiek minēti visdažādākie uzlabojumi – gan kosmētisks remonts (70,8%), gan jauns tehniskais aprīkojums (64,8%), gan renovēta ēka (54,9%).⁴

Kultūras centru darbības būtiski raksturojumi izriet no to ciešās saiknes ar amatiermākslas kustību Latvijā. Pēdējos desmit gados kultūras centros ir samazinājies mākslinieciskās pašdarbības kolektīvu un dalībnieku skaits, ārpus kultūras centriem pašdarbības kolektīvu skaits ir mainīgs, tomēr samērā stabils. Vērojama tendence, ka Vispārējo latviešu Dziesmu un deju svētku gadā dalībnieku skaits pašdarbības kolektīvos pieaug, bet pēc tam atkal samazinās.

2. tabula: Kultūras centri Latvijā, 2004.-2013. gads

	2004	2007	2010	2013
Kultūras centru skaits	555	541	538	559
Mākslinieciskās pašdarbības kolektīvu skaits kultūras centros	3711	3599	3277	3252
Dalībnieku skaits mākslinieciskās pašdarbības kolektīvos kultūras centros, tūkst.	64,1	60,2	56,6	56
Ar kultūras centriem nesaistīto mākslinieciskās pašdarbības kolektīvu skaits	577	489	542	554
Dalībnieku skaits ar kultūras centriem nesaistītos mākslinieciskās pašdarbības kolektīvos, tūkst.	12,1	10,9	12	11,8

Avots: Centrālās Statistikas pārvalde, 2014

³ Centrālās Statistikas pārvaldes dati, www.csb.gov.lv

⁴ “Kultūras centru vadītāju aptaujas dati”, Latvijas Kultūras akadēmija, 2012.

Pieaugošā cilvēku migrācijā pilsētu virzienā samazina dalībnieku skaitu kolektīvos, piemēram, ja agrāk koros vidēji dziedāja 40-50 dziedātāji, vēlāk skaits samazinājās līdz 20-30 dziedātājiem. Deju kolektīvos dalībnieku skaits gan nav būtiski samazinājies, ir vērojama stabilitāte, liecina 2007. gadā veiktā pētījuma dati.⁵ Diemžēl pētījuma gaitā neizdevās iegūt atbilstošu statistiku par pēdējiem gadiem.

Publisko **bibliotēku** tīkls pārklāj Latviju vēl blīvāk nekā kultūras centri. Tomēr kopumā publisko bibliotēku skaits Latvijā pēdējos gados ir samazinājies, tāpat arī lasītāju skaits.

3. tabula: Publiskās bibliotēkas Latvijā, 2004.-2012. gads

	2004	2007	2010	2012
Publisko bibliotēku skaits	878	864	829	812
Lasītāji	522978	439017	451537	436096
Izsniegums, milj. eks.	20,6	16,7	14,9	13,5

Avots: Centrālās Statistikas pārvalde, 2014.

Vidzemes reģionā pēdējos piecos gados bibliotēku skaits ir stabils, 2013. gadā bija 158 bibliotēkas.⁶

Arī bibliotēkas pēdējos gados ir piedzīvojušas vērienīgus infrastruktūras un programmatūras uzlabošanas projektus: Latvijas bibliotēkās ieviestas vienotas informācijas sistēmas, uz kuru bāzes izveidoti elektroniskie katalogi, kuros lasītāji gan uz vietas bibliotēkās, gan attālināti ar interneta palīdzību var meklēt sev nepieciešamos izdevumus, tos atlasīt un rezervēt. Bibliotēkas saņēmušas jaunus datorus, multifunkcionālas iekārtas kopēšanai, skenēšanai un drukāšanai. Visās publiskajās bibliotēkās pieslēgts internets un iekārtas, kas nodrošina bezvadu piekļuvi internetam. Tāpat ir apmācīti bibliotekāri.⁷ Tā rezultātā publisko bibliotēku loma ir paplašinājusies, tās daudzviet Latvijas reģionos ir vienīgā vieta, kur iedzīvotāji var saņemt kultūras, informācijas, sociālos un tālākizglītības pakalpojumus, un tām ir ievērojama sociāla un ekonomiska ietekme uz iedzīvotāju labklājību un sabiedrības attīstību. Aptauja 2013. gadā liecina, ka grāmatu izsniegšana vairs nav bibliotēku galvenā un vienīgā funkcija. Visbiežāk pētījuma dalībnieku izmantotie pakalpojumi bijuši grāmatu, avīžu un žurnālu izsniegšana lasīšanai mājās (33%), lasītavas izmantošana (21%), printēšana, skenēšana, kopēšana (17%) un bezmaksas interneta izmantošana uz bibliotēkas stacionārajiem datoriem (15%).⁸

Nozīmīgs Latvijas kultūras piedāvājuma veidotājs ir **muzeji**. Pēdējos gados apmeklējumu skaits muzejos pieaug, lai arī muzeju skaits Latvijā samazinās (zemāk redzami dati atspoguļo

⁵ "Kultūras pieejamība novados: aptauja un ekspertu intervijas", Baltijas Sociālo zinātņu institūts, 2007.

⁶ Centrālās Statistikas pārvaldes dati, www.csb.gov.lv

⁷ Vairāk informācijas Kultūras informācijas sistēmu centra mājas lapā: <http://www.kis.gov.lv/projekti/bibliotekam/>

⁸ "Latvijas publiskās bibliotēkas un internets: tehnoloģijas, pakalpojumi un ietekme", SKDS, 2013.

tikai akreditēto muzeju statistiku⁹).

4. tabula: Muzeji Latvijā, 2004.-2013. gadā

	2004	2007	2010	2013
Muzeju skaits (ieskaitot filiāles; gada beigās)	132	127	120	111
Apmeklējumu skaits, tūkst.	1861	2404	2544	2658

Avots: Centrālās Statistikas pārvalde, 2014.

Privātie, bieži vien neakreditētie, muzeji reģionos veido nozīmīgu daļu no kultūras un kultūras tūrisma piedāvājuma, tomēr precīzas informācijas par šo piedāvājumu nav. Vienreiz gadā, maijā, notiek Muzeju nakts pasākumi, kas katru gadu pulcē arvien lielāku muzeju un arī citu kultūras organizāciju apmeklējumu, it īpaši reģionos. Ja Rīgas muzeju, akcijas dalībnieku, skaits kopš 2007. gada svārstās tikai nedaudz, tad muzeji reģionos izrāda arvien lielāku interesi par dalību Muzeju naktī.¹⁰

Teātris gan mūsdienās, gan vēsturiski Latvijā ir spējis piesaistīt lielu kultūras patērētāju auditorijas daļu. Turklāt, Latvijas profesionālajos teātros pēdējos gados ir pieaudzis gan izrāžu skaits, gan apmeklētāju skaits.

5. tabula: Teātri Latvijā, 2004.-2013. gads

	2004	2007	2010	2013
Izrāžu skaits	2587	3010	3020	3326
Apmeklējumu skaits, tūkst.	669	860	843	994

Avots: Centrālās Statistikas pārvalde, 2014.

Vidzemē darbojas viens profesionāls teātris – Valmieras drāmas teātris, kas, neskatoties uz teritoriālo piederību Vidzemes reģionam, ir valsts dibināts un joprojām ir valsts pārvaldībā (atšķirībā no abiem pārējiem reģionu teātriem Daugavpilī un Liepājā). Zemāk redzamajā tabulā atspoguļota Valmieras drāmas teātra skatītāju skaita un izrāžu skaita dinamika, kas atklāj kultūras dzīves intensitātes saikni ar vispārējiem ekonomiskiem procesiem Latvijā.

6. tabula: Valmieras drāmas teātris, 2004.-2013. gads

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Skatītāju skaits, tūkst.	44,1	45,7	46,8	60,2	50,6	48,3	47,3	54,3	54	60
Izrāžu skaits	247	270	316	377	381	319	307	316	328	334

Avots: LR Kultūras ministrijas gada pārskati

Valmieras drāmas teātra skatītāju skaita samazināšanās atspoguļo valsts ekonomiskās

⁹ Centrālās Statistikas pārvaldes dati. Pieejams: www.csb.gov.lv

¹⁰ *Quo vadis, Muzeju nakts?* 2014.g. 20.okt. Pieejams: <http://www.muzeologija.lv/lv/quo-vadis-muzeju-nakts>

krīzes ietekmi uz kultūras patēriņu, t.i., tā samazinājumu laika posmā no 2008. gada līdz 2010. gadam. Pēc tam skatītāju skaits, tāpat arī izrāžu skaits atkal pieaug. Valmieras drāmas teātris strādā ļoti intensīvi, gan nodrošinot lielu jauniestudējumu skaitu, gan izrāžu skaitu – uz vietas teātrī un izbraukumā.¹¹

Kino ir viens no demokrātiskākajiem mākslas veidiem, kura patēriņš mūsdienās vairs nav tieši saistīts ar kinoteātra apmeklējumu, jo kino var skatīties gan TV, gan interneta vietnēs.

Vidzemes reģionā ir trīs **kinoteātri** (salīdzinājumam: Kurzemē ir trīs kinoteātri, Latgalē – četri, bet Zemgalē nav neviena): Smiltēnē, Valmierā un Madonā¹². 2006. gadā rekonstruēts Smiltēnes kinoteātris “Kino 80”, kurā ir 74 sēdvietas. Madonā darbojas kinoteātris “Vidzeme” (ar 186 sēdvietām), ko rekonstruēja 2014. gadā. Bet Valmierā darbojas kinoteātris “Gaisma” ar 200 sēdvietām un mūsdienīgām kino izrādīšanas iespējām. Kinofilmas tiek izrādītas arī kultūras centros. Informācija par 2012. gadu liecina, ka Valmieras un Madonas kinoteātri ir iekļuvuši TOP 15 apmeklētāko kinoteātru sarakstā¹³. Valmieras kinoteātri “Gaisma” 2012. gadā apmeklēja 41 396 apmeklētāji, bet Madonas kinoteātri “Vidzeme” – 4741 apmeklētāji.

2014. gada maijā tika atvērta Vidzemes **koncertzāle** “Cēsis”, kurā ietilpst akustiskā koncertzāle ar 800 vietām, kamerzāle ar Ugāles meistara Jāņa Kalniņa restaurētām ērgelēm, vēl viena kamerzāle, kurā paredzēta kino rādīšanas iespēja, Alfrēda Kalniņa Cēsu mūzikas vidusskolas mācību telpas, Vidzemes kamerorķestra un amatierkolektīvu mēģinājumu telpas, mākslas galerija un kafējnīca.

Sniegtais kultūras organizāciju raksturojums norāda, ka Vidzemes reģiona kultūras piedāvājumu veido plašs kultūras organizāciju tīkls, kas kopumā spēj piesaistīt būtisku auditorijas apjomu, kuram, turklāt, kopš 2010. gada raksturīga pieauguma tendence gandrīz visos piedāvājuma segmentos. Izņēmums ir izsniegto grāmatu skaits bibliotēkās, kas savā ziņā tiek kompensēts ar bibliotēku funkciju paplašināšanu.

¹¹ Saskaņā ar Valmieras drāmas teātra sniegto informāciju 2013. gadā teātrī bija 13 jauniestudējumi, nospēlētas 266 izrādes stacionārā 44 906 skatītājiem, 48 – izbraukuma izrādes Latvijā 15 131 skatītājiem, 20 izrādes ASV (skatītāji nav uzskaitīti).

¹² Latvijas digitālās kultūras kartes dati. Pieejams: <http://kulturaskarte.lv/>

¹³ Nacionālā kino centra informācija. Pieejams: <http://nkc.gov.lv/fakti-un-skaitli/kinoteatru-statistika/popularakie-kinoteatri/>

Kultūras patēriņa tendences: līdzšinējo pētījumu dati

Izpratni par kultūras patēriņa struktūru var gūt gan apkopojot kultūras organizāciju sniegtos datus par to veidoto piedāvājumus, gan pētot Latvijas iedzīvotāju kultūras patēriņa prakses un tās kvantitatīvās izpausmes. Kopš 2006. gada līdz 2010. gadam tika veikti regulāri kultūras patēriņa pētījumi Latvijā¹⁴. 2014. gadā biedrība “Culturelab” ir veikusi jaunu kultūras patēriņa pētījumu, bet dati šī ziņojuma rakstīšanas brīdī vēl nav publiskoti¹⁵. Tālāk sniegsim īsu ieskatu līdzšinējo pētījumu datos par Latvijas iedzīvotāju par dominējošajām kultūras aktivitātēm, aktīvākajām kultūras patērētāju grupām un iemeslos, kas tiek skatīti kā šķēršļi kultūras pasākumu apmeklējumam (tai skaitā pasākuma izmaksas).

Tradicionāli kultūras patēriņa pētījumos tiek identificētas kultūras aktivitātes, kuras raksturīgas lielākajai daļai iedzīvotāju un skatāmas kā tipiskas (pēdējā gada laikā veikuši vairāk kā 60 % Latvijas iedzīvotāji) kultūras patēriņa izpausmes. Par tādām uzskatāmas **kultūras raidījumu skatīšanās TV, grāmatu lasīšana, brīvdabas pasākumu apmeklēšana** (2010. gadā 67% Latvijas iedzīvotāju bija skatījušies televīzijā kultūras raidījumus, 67% lasījuši grāmatas, bet 64% – apmeklējuši brīvdabas pasākumus savā pilsētā vai pagastā). Nedaudz vairāk nekā puse iedzīvotāju pēdējā gada laikā apceļojuši Latviju un apmeklējuši baznīcu (54% – apceļojuši Latviju un 50% – apmeklējuši baznīcu). Citās kultūras aktivitātēs pēdējā gada laikā iesaistījušies mazāk kā ½ iedzīvotāju. Tā, 41% Latvijas iedzīvotāju vismaz reizi pēdējā gada laikā bija skatījušies raidījumu “100 gr kultūras” Latvijas televīzijā, 40% – apmeklējuši pasākumus bērniem vai ģimenēm ar bērniem, 38% – muzeju. Nedaudz mazāk iedzīvotāju pēdējā gada laikā bija apmeklējuši sporta sacensības kā skatītāji, balli, kur spēlējuši vietējie muzikanti, izstādi, populārās mūzikas koncertu, teātra izrādi, kā arī gājuši uz kino seansu kinoteātrī. Mazāk izplatītas Latvijas iedzīvotāju kultūras aktivitātes ir atrakciju, izklaides parku apmeklēšana (34%), zooloģiskā dārza apmeklēšana (33%), došanās pārgājienā (28%), mūzikas ierakstu iegādāšanās (27%), došanās tūrisma braucienā uz ārvalstīm (26%) un diskotēku, naktsklubu apmeklēšana (26%). Tikai 12% Latvijas iedzīvotāju apmeklējuši operas vai baleta izrādi, savukārt azartspēles ārpus mājas spēlējuši 8%.¹⁶

Aktīvākais kultūras patēriņa iedzīvotāju segments ir Rīgas iedzīvotāji, ko viegli var skaidrot ar pilsētai raksturīgo kultūras piedāvājuma blīvumu un pilsētas iedzīvotājiem raksturīgo dzīvesveidu. Pirmkārt, Rīgā ir salīdzinoši daudzveidīgākas un plašākas kultūras un izklaides iespējas, bet, otrkārt, Rīgā ir koncentrējušies vairāk iedzīvotāju ar augstākiem ienākumiem un augstāko izglītību. Šie cilvēki ir aktīvāki kultūras pasākumu apmeklētāji, jo viņi ir

¹⁴ Pētījumi apkopoti: <http://culturelablv.wordpress.com/resursi/>

¹⁵ Pētījums būs pieejams <http://culturelablv.wordpress.com/resursi/>

¹⁶ “Kultūras patēriņš 2010”, Stratēģiskās analīzes komisija, 2011.

maksātspējīgāki un regulārāki profesionālās mākslas pasākumu apmeklētāji¹⁷.

Viens no būtiskākajiem faktoriem, kas ietekmē kultūras patēriņa struktūras (iespējas apmeklēt gan maksas, gan bezmaksas pasākumus; gan dārgākus, gan lētākus pasākumus) dažādošanas iespējas, ir kultūras pasākuma apmeklējuma izmaksas. Kopumā Latvijā cilvēki uzskata, ka valstij ir jāatbalsta kultūra no valsts budžeta – “DNB barometra” 2012. gadā veiktajā aptaujā tā atbildēja 79% respondentu. Visbiežāk iedzīvotāji tā domā, jo bez valsts atbalsta daudziem nebūtu iespējas piedalīties kultūras pasākumos (67%)¹⁸. Šis pats pētījums apliecina, ka tikai daļa iedzīvotāju ir gatavi tērēt naudu izklaidei un kultūrai. 27% respondentu norādīja, ka izklaidei naudu netērē vispār, bet uz jautājumu par tēriņiem kultūras pasākumiem, gandrīz puse respondentu (46%) norādīja, ka naudu šādiem mērķiem netērē nemaz. Izklaidei vai kultūras pasākumiem cilvēki gatavi tērēt ne vairāk kā 31,5 eiro mēnesī (20 Ls). Izklaides pasākumiem: 15% respondentu tērē līdz nepilnām 8 eiro, 20% – no 7,88 līdz 15,77 eiro un vēl 18% – no 17,34 eiro līdz 31,5 eiro. Līdzīgas atbildes bija arī par kultūras pasākumiem: 18% norādīja, ka tērē līdz 8 eiro, 17% teica, ka tērē no 7,88 līdz 15,77 eiro, un vēl 11% norādīja, ka tērē no 17,34 eiro līdz 31,5 eiro¹⁹.

Tēriņi atpūtai un kultūrai jeb mājsaimniecību patēriņš krasi samazinājās 2009.-2011. gadā, savukārt kopš 2012. gada sāk atkal pieaugt²⁰. Protams, neskatoties uz Latvijas kopējo tendenci – palielināties atpūtai un kultūrai atvēlētā mājsaimniecības budžeta daļai, kultūras pasākumu organizatoriem jāņem vērā, ka maksātspēja reģionos par kultūras un atpūtas pasākumiem ir zemāka nekā galvaspilsētā.

7. tabula: Patēriņa izdevumu sastāvs un struktūra statistiskajos reģionos vidēji uz vienu mājsaimniecības locekli mēnesī: atpūta un kultūra, 2013. gads (eiro)

Rīgas reģions	Pierīgas reģions	Vidzemes reģions	Kurzemes reģions	Zemgales reģions	Latgales reģions
27,81	23,1	17,11	18,66	16,07	13,89

Avots: Centrālās Statistikas pārvalde

Saskaņā ar pētījumu datiem, kultūras pasākuma izmaksas ir viens no būtiskākajiem kultūras pasākumu apmeklējumu kavējošajiem iemesliem. 2007. gadā veiktajā pētījumā pirmie trīs visbiežāk minētie kavējošie iemesli kultūras pasākumu apmeklēšanai ir naudas trūkums, laika trūkums un ģeogrāfiskais attālums²¹. Kā liecina zemāk aprakstītie pētījuma dati, arī

¹⁷ “Kultūras pieejamība novados: aptauja un ekspertu intervijas”, Baltijas Sociālo zinātņu institūts, 2007.

¹⁸ “DNB Latvijas barometrs”, nr. 52, 2012.g. okt.

¹⁹ “DNB Latvijas barometrs”, nr. 52, 2012.g. okt.

²⁰ Viens mājsaimniecības loceklis mēnesī kultūrai un atpūtai 2007. gadā tērēja 23,34 EUR, 2008. gadā – 27,52 EUR, bet 2010. gadā – tikai 17,79 EUR. 2013. gadā patēriņš atkal ir pieaudzis līdz 21,21 EUR, rēķinot uz vienu mājsaimniecības locekli mēnesī. Dati pieejami: <http://www.csb.gov.lv/>

²¹ “Kultūras pieejamība novados: aptauja un ekspertu intervijas”, Baltijas Sociālo zinātņu institūts, 2007.

Vidzemes reģiona iedzīvotāji 2014. gadā min līdzīgus kultūras patēriņu kavējošus iemeslus: respondentus visvairāk kavē apmeklēt vai piedalīties kultūras pasākumos nepietiekams brīvais laiks (43%), arī naudas trūkums kultūras pasākumiem (31%), kompānijas neesamība (27%), pasākuma tālā atrašanās vieta vai grūtības tur nokļūt (24%), nepietiekams piedāvājums (24%), neizdevīgs vai neapmierinošs pasākumu norises laiks (20%) un informācijas trūkums par kultūras pasākumiem (17%).

Esošo pētījumu dati paplašina 2014. gadā veiktā Vidzemes reģiona iedzīvotāju aptaujas datu interpretācijas iespējas un ļauj analizēt Vidzemes reģiona iedzīvotāju kultūras patēriņa paradumus plašākā teritoriālā un laika kontekstā.

Kvantitatīvās aptaujas datu analīze

Viens no būtiskākajiem Vidzemes reģiona kultūras patēriņa analīzes avotiem ir kvantitatīvajā iedzīvotāju aptaujā iegūtie dati. Respondentu atlases metode ļauj šos datus kvalificēt kā reprezentatīvus visiem Vidzemes reģiona iedzīvotājiem. Aptaujas anketa ietvēra jautājumus par plašu tēmu loku, bet iegūtos datus un to analīzes rezultātus strukturējām 4 tematiski vienotās datu grupās:

1. Brīvā laika pavadīšanas veidi
2. Kultūras pasākumu un kultūras iestāžu apmeklējums
3. Apmierinātība ar kultūras dzīvi un kultūras pasākumu apmeklējuma šķēršļi
4. Informētība par kultūras dzīvi un tās novērtējums

Brīvā laika pavadīšanas veidi

Kultūras pasākumu apmeklējums ir viena no iedzīvotāju brīvā laika pavadīšanas iespējām, tāpēc pētījumā tika skaidrota arī respondentu brīvā laika pavadīšanas struktūra, kas ļauj izprast kultūras aktivitāšu nozīmi un īpatsvaru tajā.

Aptaujā tika noskaidroti respondentu brīvā laika pavadīšanas veidi pēdējā gada laikā, un to norādīja visi respondenti, kuri piedalījās Vidzemes reģiona iedzīvotāju aptaujā (n = 347).

Kā populārāko brīvā laika pavadīšanas veidu pēdējā gada laikā gandrīz visi no aptaujātajiem respondentiem norādīja televīzijas skatīšanos (95%) un ciemošanos pie radiem, draugiem vai ciemiņu uzņemšanu savā mājā (91%). Liela daļa brīvajā laikā klausās radio (82%) un lasa avīzes, žurnālus (81%). Vairāk nekā puse respondentu kā populārus brīvā laika pavadīšanas veidus min arī koncertu, operu un teātra izrāžu apmeklēšanu (56%), ceļošanu, došanos tūrisma braucienos pa Latviju vai uz citām valstīm (54%), grāmatu lasīšanu (54%) un mūzikas ierakstu klausīšanos (50%).

Nedaudz mazāk nekā puse (47%) respondentu norādījuši, ka to vidū populāra laika pavadīšana internetā, muzeju, izstāžu apmeklēšana (44%), nodarbošanās ar sportu, sportiskām aktivitātēm (39%), nodarbošanās ar rokdarbiem (38%), kā arī salīdzinoši bieži tiek minēti tādi brīvā laika pavadīšanas veidi kā baznīcas apmeklēšana (35%), diskotēku un baļļu apmeklēšana (27%), iešana uz kino (21%) un fotografēšana vai filmu veidošana (20%).

Mazāk respondentu norādījuši, ka brīvajā laikā organizē kādus publiskus pasākumus savā pilsētā/pagastā kā brīvprātīgie (11%), darbojas kādā neformālā klubīnā vai draugu kopā (11%), piedalās nevalstisko organizāciju darbā (10%), spēlē mūzikas instrumentus (orķestrī, grupā, u.c.) (8%), zīmē, glezno (7%), dzied korī, ansamblī vai kā solists/-e (6%), raksta kādu daiļdarbu (4%) un darbojas drāmas (amatierteātra) kolektīvā (3%).

Kādu citu brīvā laika pavadīšanas iespēju min 10% respondentu, no kuriem biežāk minētas

dārzkopība, makšķerēšana, biškopība, medības, remonts, ogošana un tamlīdzīgas aktivitātes.

Tikai 1% respondentu norāda, ka neko nav darījis vai nav brīvā laikā.

1. attēls: Brīvā laika pavadīšanas veidi (pēdējā gada laikā)

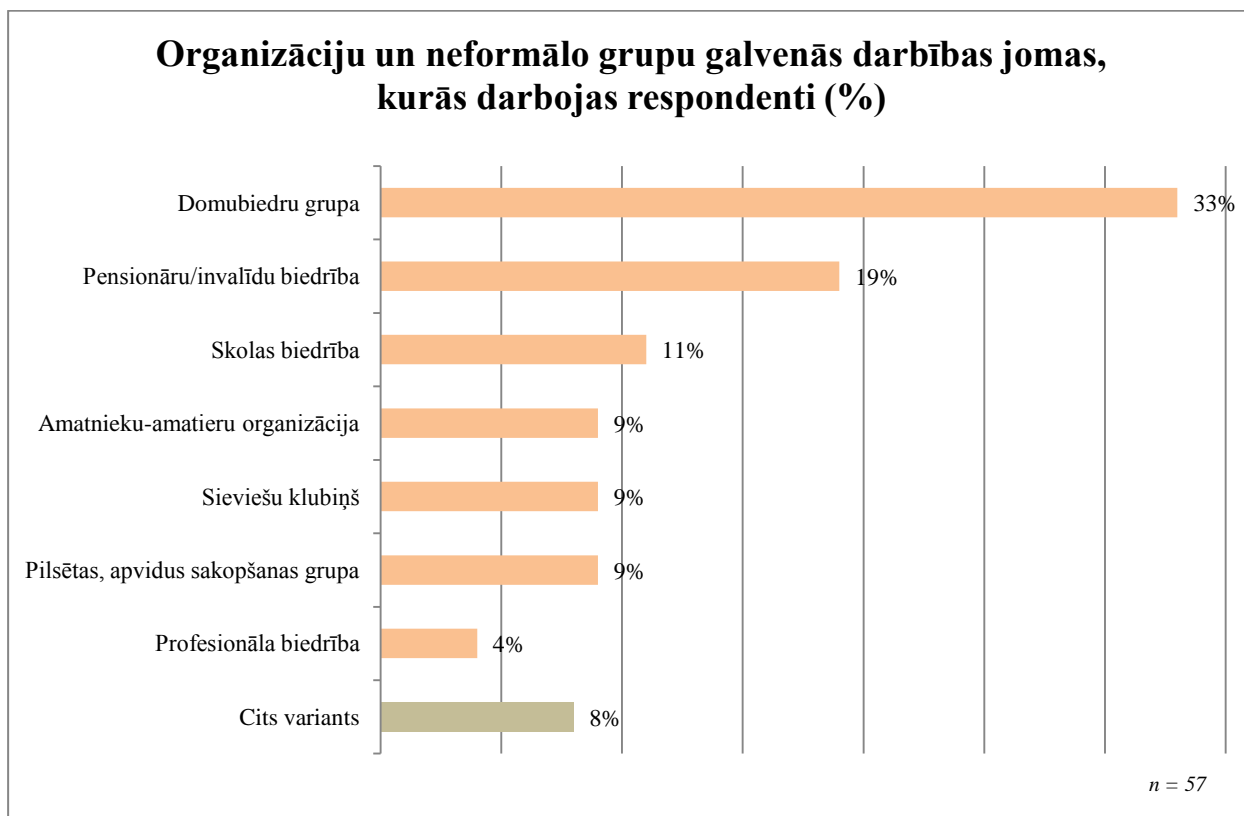

Tiem respondentiem, kuri pie brīvā laika pavadīšanas iespējām minēja, ka piedalās nevalstisko organizāciju darbā un/vai neformālā grupā, klubīnā, draugu kopā, tika lūgts raksturot šo organizāciju vai neformālo grupu darbības jomu. Kopumā uz šo jautājumu atbildēja 57 respondenti.

Trešdaļa respondentu (33%) norāda, ka darbojas kādā domubiedru grupā. Daļa respondentu darbojas biedrībās – 19% pensionāru vai invalīdu biedrībā, bet 11% kādā skolas

biedrībā. 9% respondentu organizācijas var raksturot kā amatnieku-amatieru organizācijas, tikpat daudzi min, ka darbojas kādā pilsētas, apvidus sakopšanas grupā vai sieviešu klubīnā. Profesionālā biedrībā darbojas tikai 4% respondentu. 8% respondentu minējuši kāda cita veida organizācijas jeb grupas darbības jomu.

2. attēls: Organizāciju un neformālo grupu galvenās darbības jomas

Kultūras pasākumu un kultūras iestāžu apmeklējums

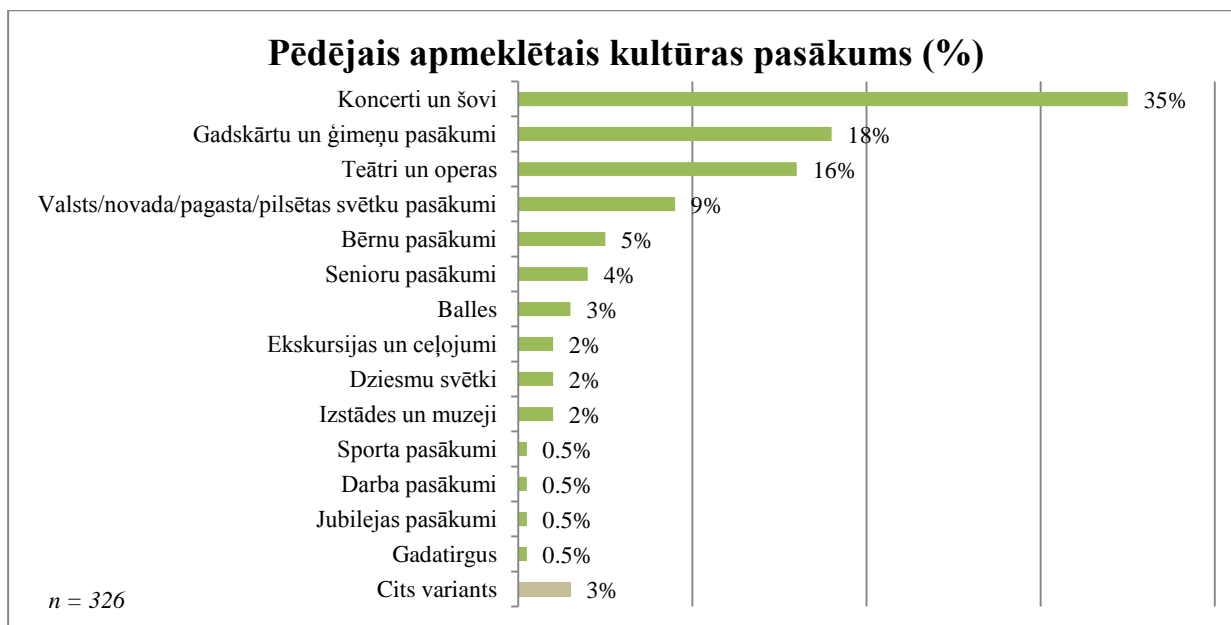
Pēdējais apmeklētais kultūras pasākums

Viens no būtiskākajiem kultūras apmeklējuma un kultūras vajadzību indikatoriem ir respondentu atbildes uz jautājumu par pēdējo apmeklēto kultūras pasākumu – brīvā formā dažādus pasākumus norādīja 326 respondenti. Visbiežāk respondenti kā pēdējo kultūras pasākumu apmeklējuši kādu koncertu un šovu (35%), bieži apmeklēti arī gadskārtu un ģimeņu pasākumi (18%) un teātri un operas (16%).

Respondenti mazāk min tādus pasākumus kā valsts, novada, pagasta, pilsētas svētku pasākumi (9%), bērnu pasākumi (5%), senioru pasākumi (4%), balles (3%), izstādes un muzeji (2%), Dziesmu svētki (2%), ekskursijas un ceļojumi (2%), gadatirgus (1%), jubilejas pasākumi (1%), darba pasākumi (1%) un sporta pasākumi (1%).

Daži respondenti norādīja vēl kādu citu variantu (3%) – karnevāls, cirks, kara veterānu satikšanās, brīvdabas pasākums, bišu saiets un botāniskais dārzs.

3. attēls: Pēdējais apmeklētais kultūras pasākums

Pēdējā gada laikā apmeklētie kultūras pasākumi

Aptaujā noskaidrojām, kuri ir Vidzemes reģiona iedzīvotāju visvairāk apmeklētie kultūras pasākumi pēdējā gada laikā un kādā vietā tas noticis – savā dzīvesvietā (pilsētā, novadā, kurā dzīvo), Valmierā (tie, kas nedzīvo Valmierā), citā pilsētā, novadā Vidzemes reģionā, Rīgā vai citur. Kopumā uz šo jautājumu atbildēja visi aptaujātie respondenti (n = 347).

Respondenti pēdējā gada laikā visvairāk izmantojuši iespēju apmeklēt tematiskos pasākumus (pilsētas/novadu svētki, festivāli u. tml.) (85%), kā arī apmeklējuši teātra izrādes

(67%), tradīciju pasākumus pilsētā vai novadā (kopīga Lieldienu, Jāņu u.c. svinēšana) (62%) un bibliotēku (53%).

Puse respondentu apmeklējuši balli, diskotēku u. tml. (50%), savukārt nedaudz mazāk nekā puse apmeklējuši pašdarbības (amatiermākslas) kolektīvu rīkotos pasākumus (48%), muzejus (48%), izstādes (45%), populārās mūzikas, rokmūzikas vai šlagermūzikas koncertus (45%) un pasākumus bērniem, ģimenēm ar bērniem (37%).

Mazāk respondentu apmeklējuši kino (27%), klasiskās, garīgās mūzikas koncertus (22%), piedalījušies kultūras pasākumu organizēšanā (17%), darbojušies kādā pašdarbības kolektīvā, rokdarbu studijā (16%), apmeklējuši literāros pasākumus (tikšanās ar rakstniekiem u.c.) (16%) un piedalījušies kādas nevalstiskās organizācijas darbā (biedrībā vai nodibinājumā) (15%), bet maz respondentu izmantojuši iespēju apmeklēt operas vai baleta izrādi (9%) un apguvuši tradicionālās amatu prasmes (piemēram, aušanu, vietējo ēdienu gatavošanu u. tml.) (7%).

4. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā

Apmeklēto kultūras pasākumu norises vietas

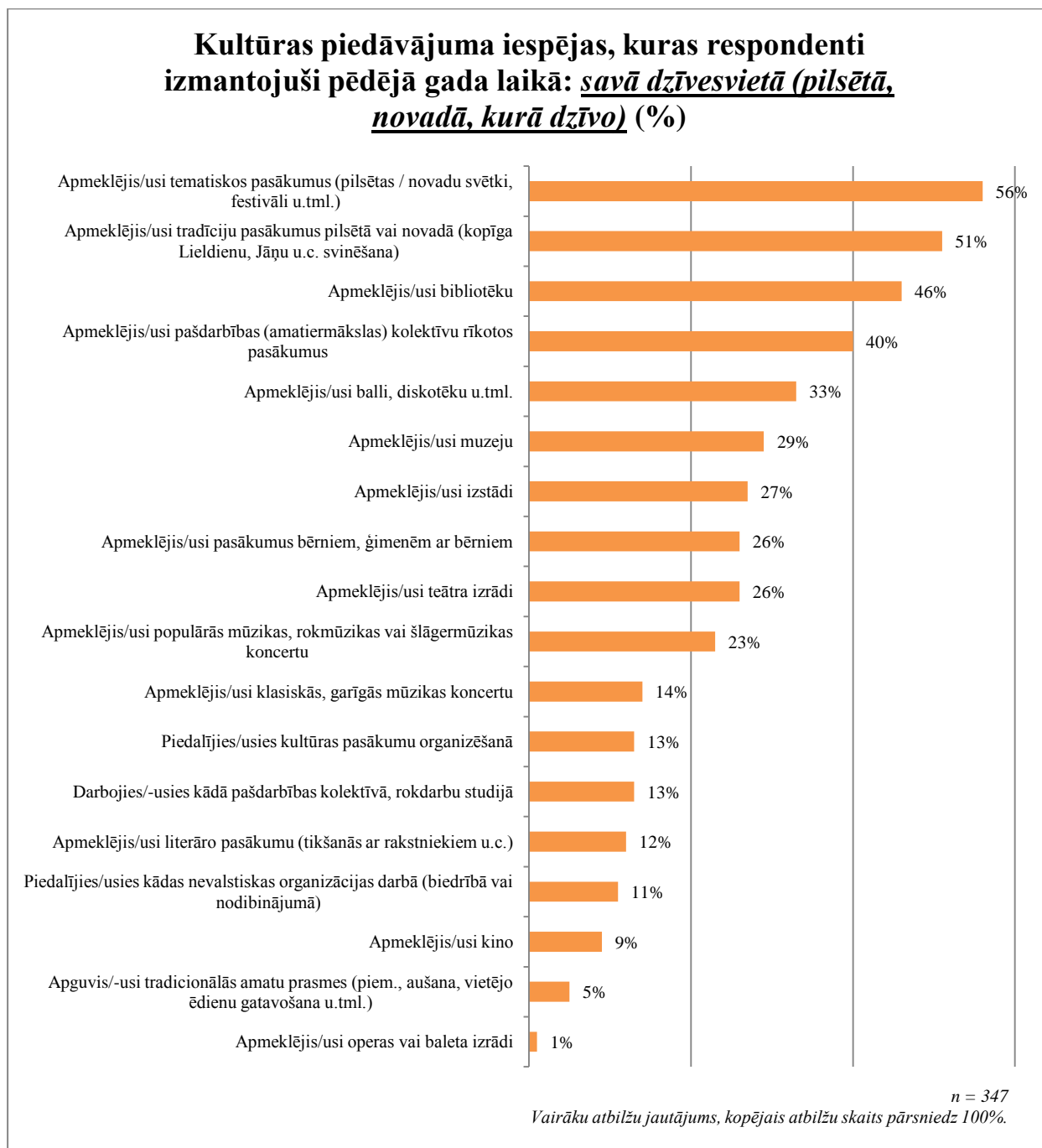
Respondenti pēdējā gada laikā kultūras piedāvājumu visvairāk izmantojuši savā dzīvesvietā (pilsētā, novadā, kurā dzīvo), kur visbiežāk apmeklējuši tematiskos pasākumus (pilsētas/novadu svētki, festivāli u. tml.) (56%), tradīciju pasākumus pilsētā vai novadā (kopīga Lieldienu, Jāņu u.c. svinēšana) (51%), bibliotēku (46%), pašdarbības (amatiermākslas) kolektīvu rīkotos pasākumus (40%), balli, diskotēku u. tml. (33%), muzeju (29%), izstādi (27%), teātra

izrādi (26%), pasākumus bērniem, ģimenēm ar bērniem (26%) un populārās mūzikas, rokmūzikas vai šlāgermūzikas koncertus (23%).

Respondenti savā dzīvesvietā vismazāk apmeklējuši operas vai baleta izrādes (1%), arī tradicionālās amatu prasmes (piemēram, aušana, vietējo ēdienu gatavošana u. tml.) (5%).

Var secināt, ka tikai divas iespējas no piedāvātajām respondenti vairāk izmantojuši ārpus savas dzīvesvietas – apmeklējuši kino (10%) un operas un baleta izrādes (6%) Rīgā.

5. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: savā dzīvesvietā (pilsētā, novadā, kurā dzīvo) (%)

7. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā citās pilsētās vai novados Vidzemes reģionā

Rīgā Vidzemes iedzīvotāji visvairāk apmeklējuši teātra izrādes (15%), kino (10%), izstādes (7%), muzejus (6%), operas vai baleta izrādes (6%), bet citas iespējas izmantojuši mazāk nekā 5% respondentu.

8. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā Rīgā

Respondenti izmantojuši dažādas kultūras iespējas arī citur, ne tikai savā dzīvesvietā, Rīgā, Valmierā vai kādā citā Vidzemes pilsētā vai novadā, bet nevienu iespēju nav izmantojuši vairāk par 5% respondentu.

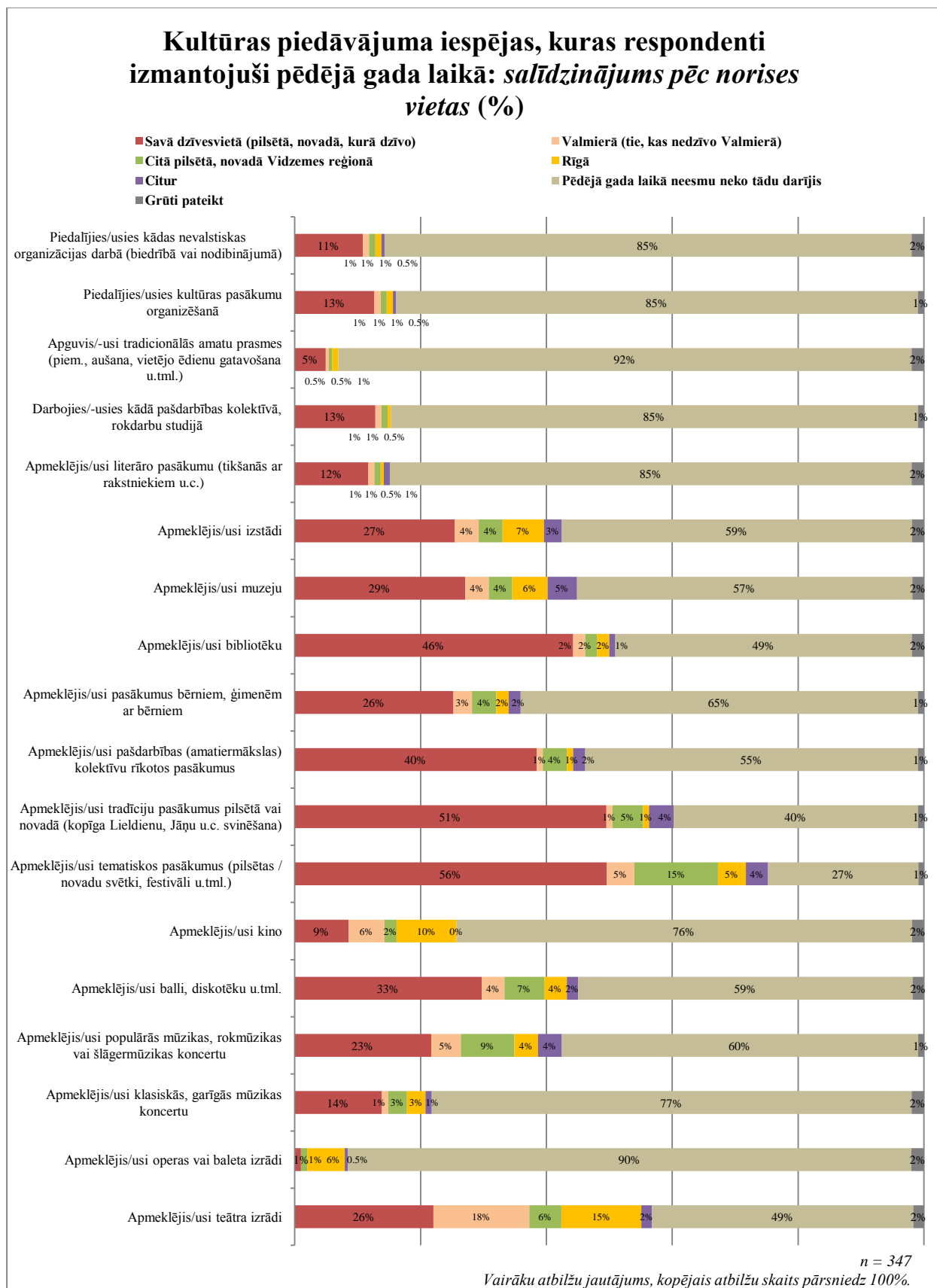
Visvairāk respondenti citur apmeklējuši muzeju (5%), arī tradīciju pasākumus pilsētā vai novadā (kopīga Lieldienu, Jāņu u. c. svinēšana) (4%), tematiskos pasākumus (pilsētas/novadu svētkus, festivālus u. tml.) (4%) un populārās mūzikas, rokmūzikas vai šlagermūzikas koncertus (4%).

Neviens no respondentiem nav izmantojis iespēju kaut kur citur apmeklēt kino, darboties kādā pašdarbības kolektīvā, rokdarbu studijā vai apguvis tradicionālās amatu prasmes (piemēram, aušanu, vietējo ēdienu gatavošanu u. tml.).

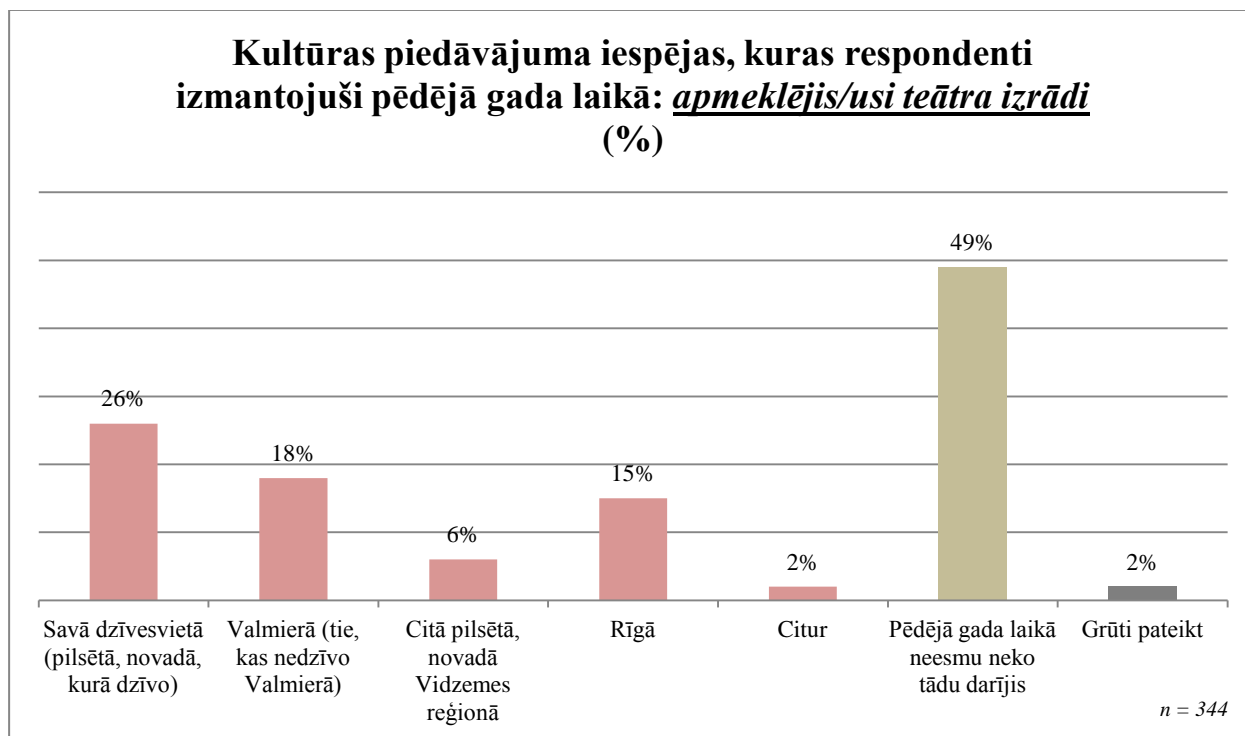
9. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā *citur*

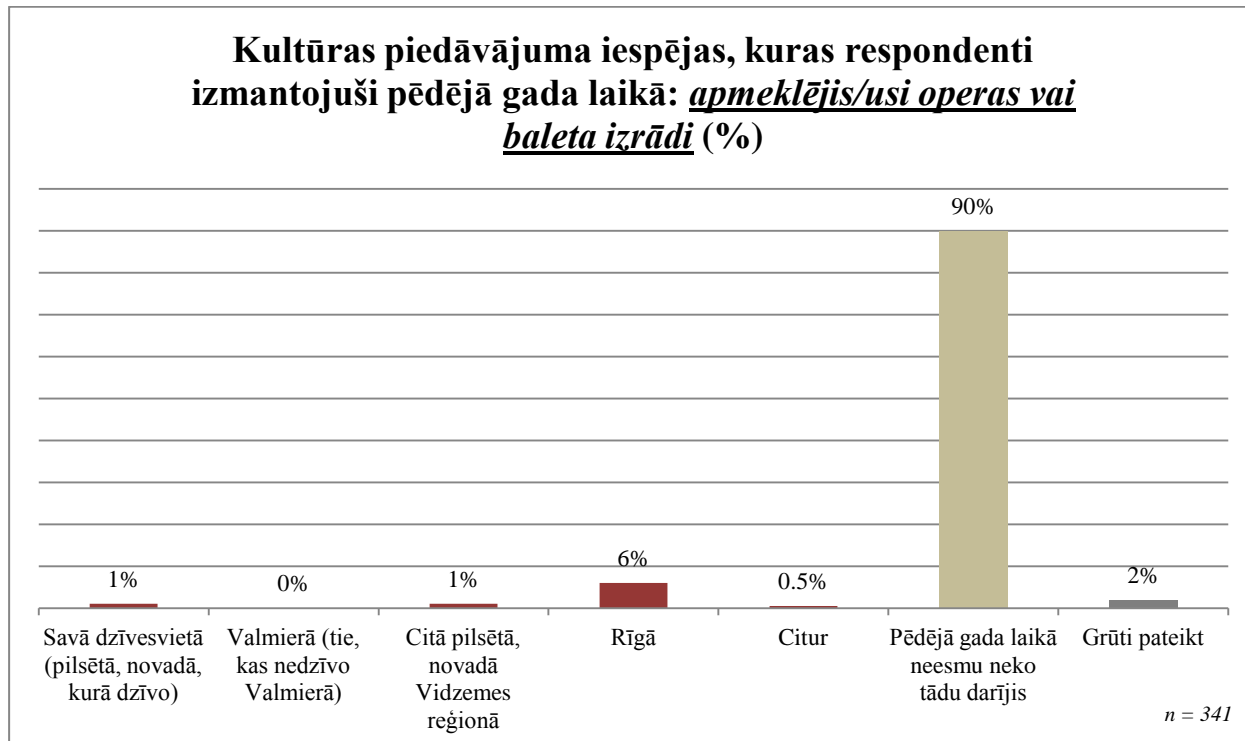
10. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: salīdzinājums pēc norises vietas

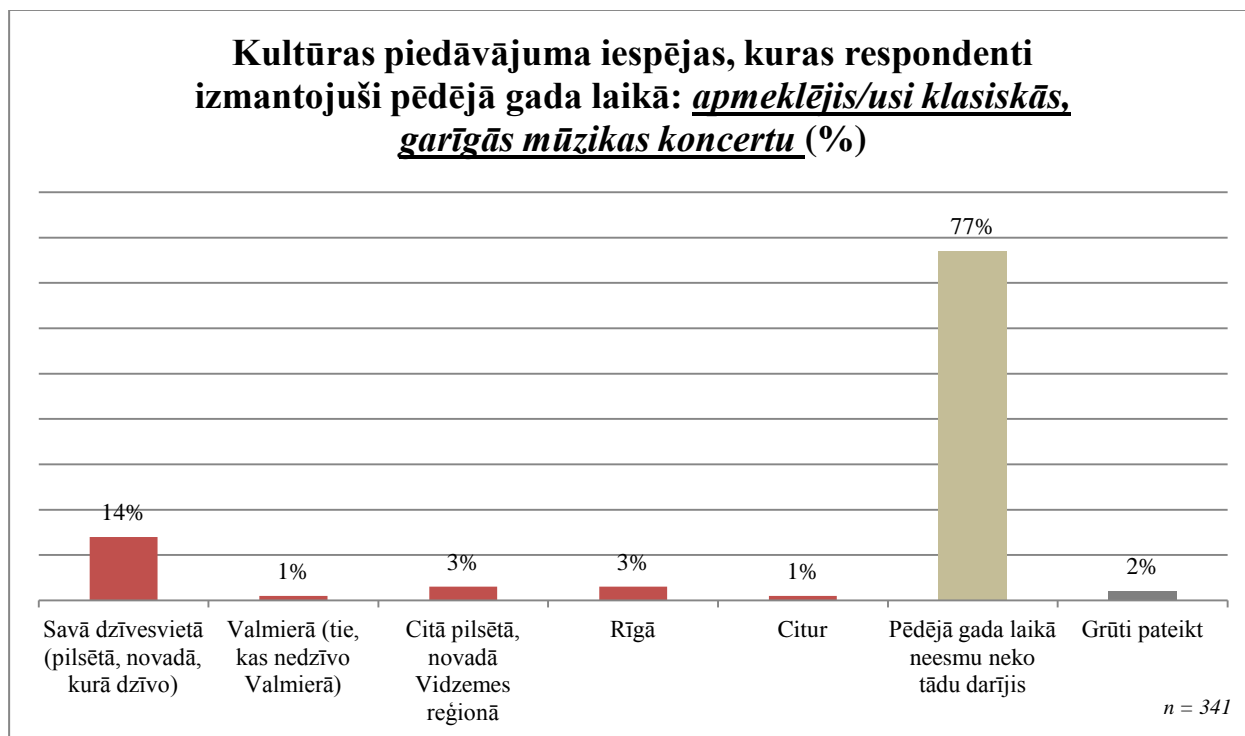
11. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi teātra izrādi

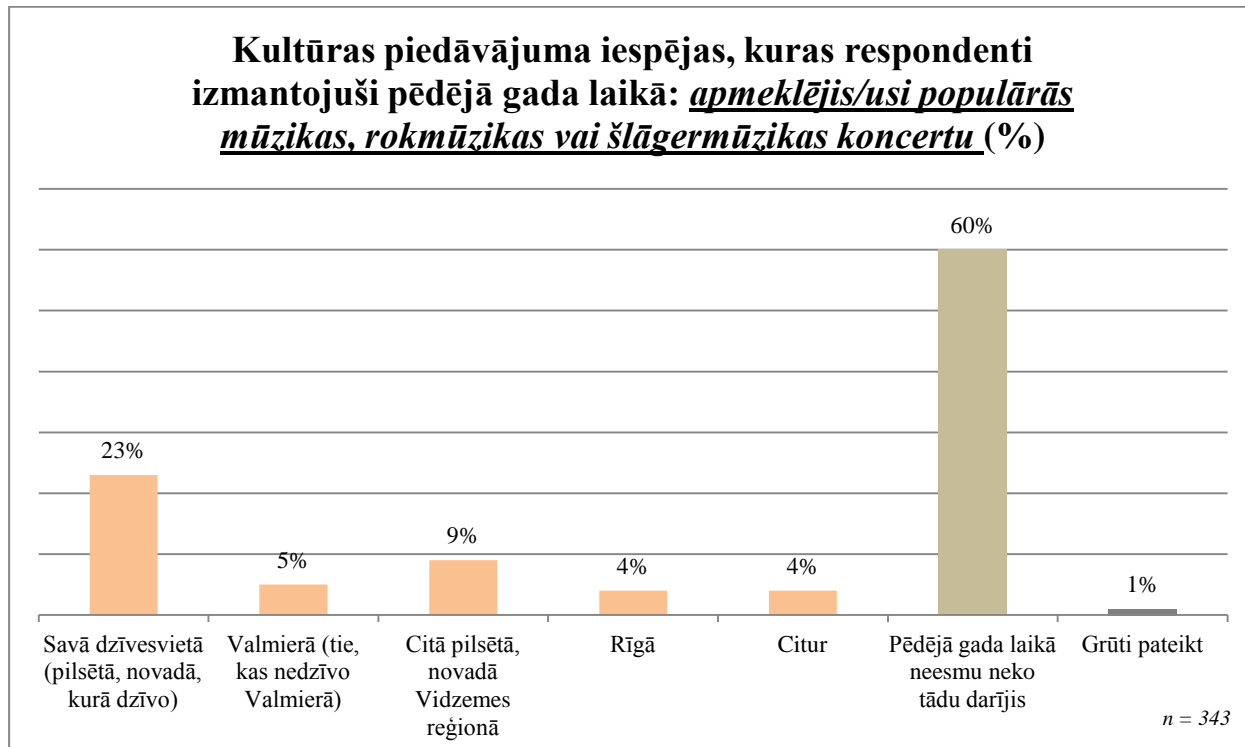
12. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi operas vai baleta izrādi

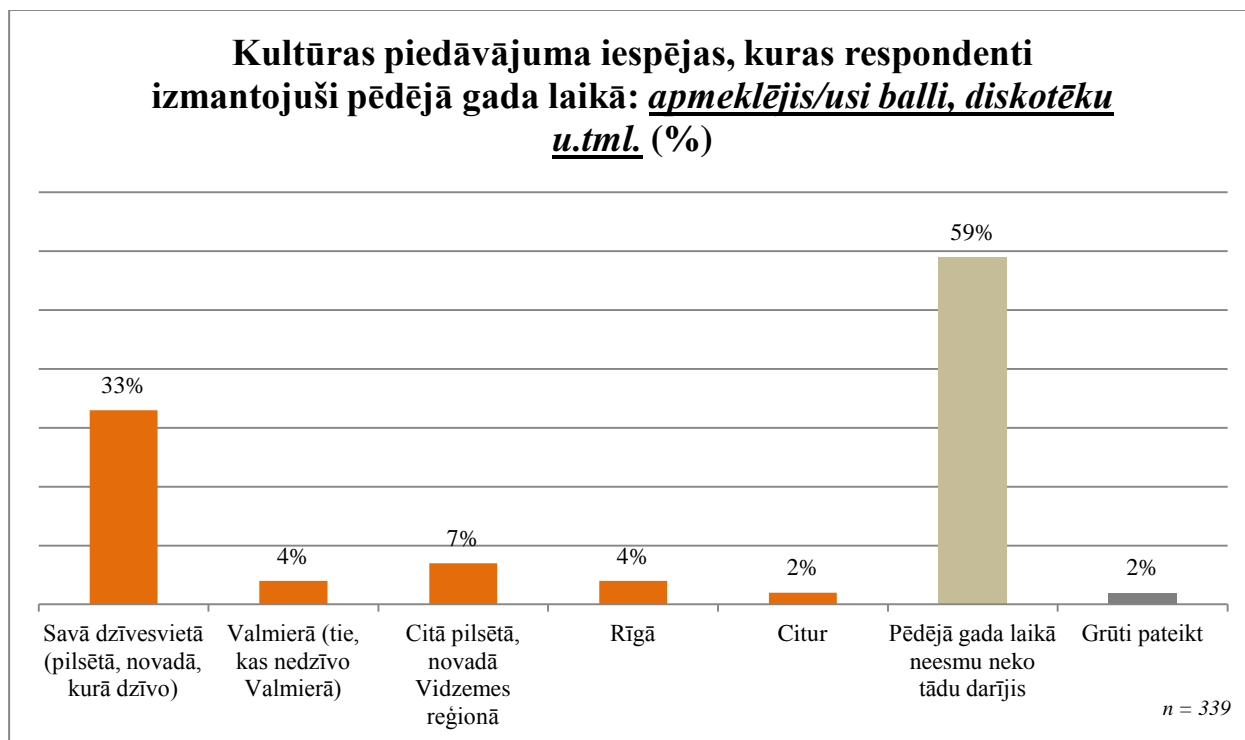
13. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi klasiskās, garīgās mūzikas koncertu

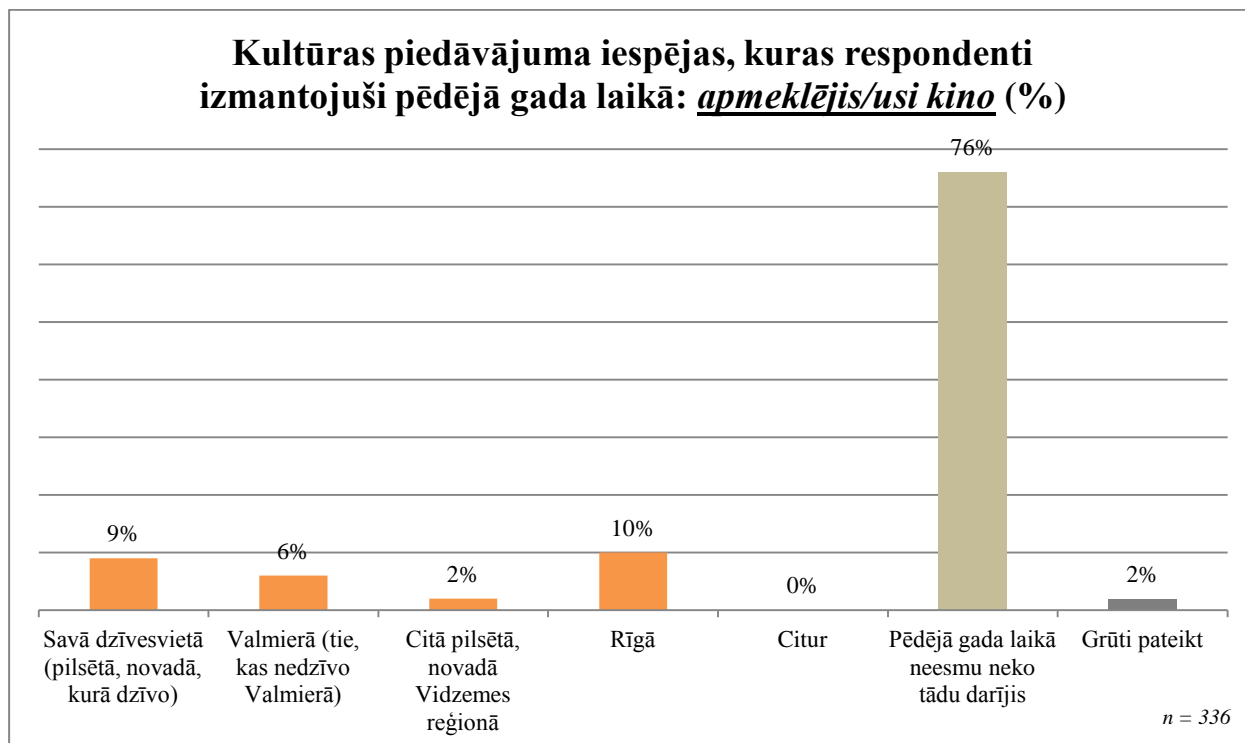
14. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi populārās mūzikas, rokmūzikas vai šlāgermūzikas koncertu

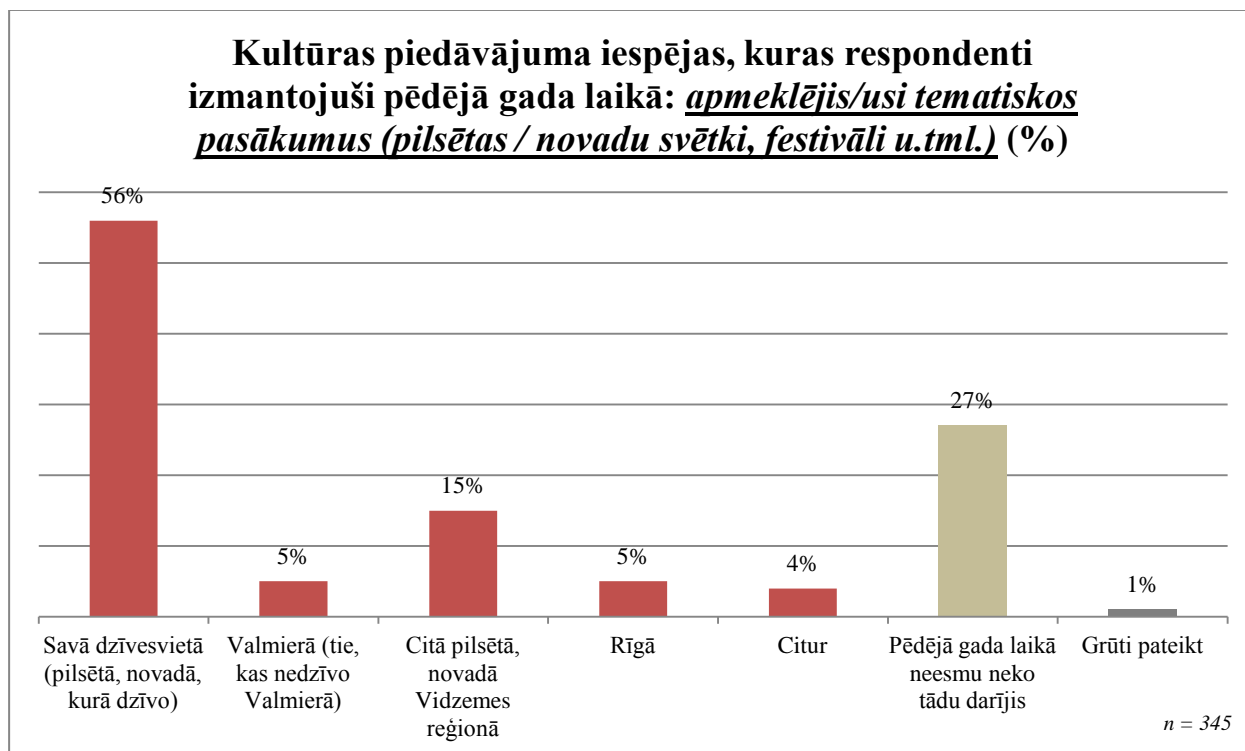
15. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi balli, diskotēku u. tml.

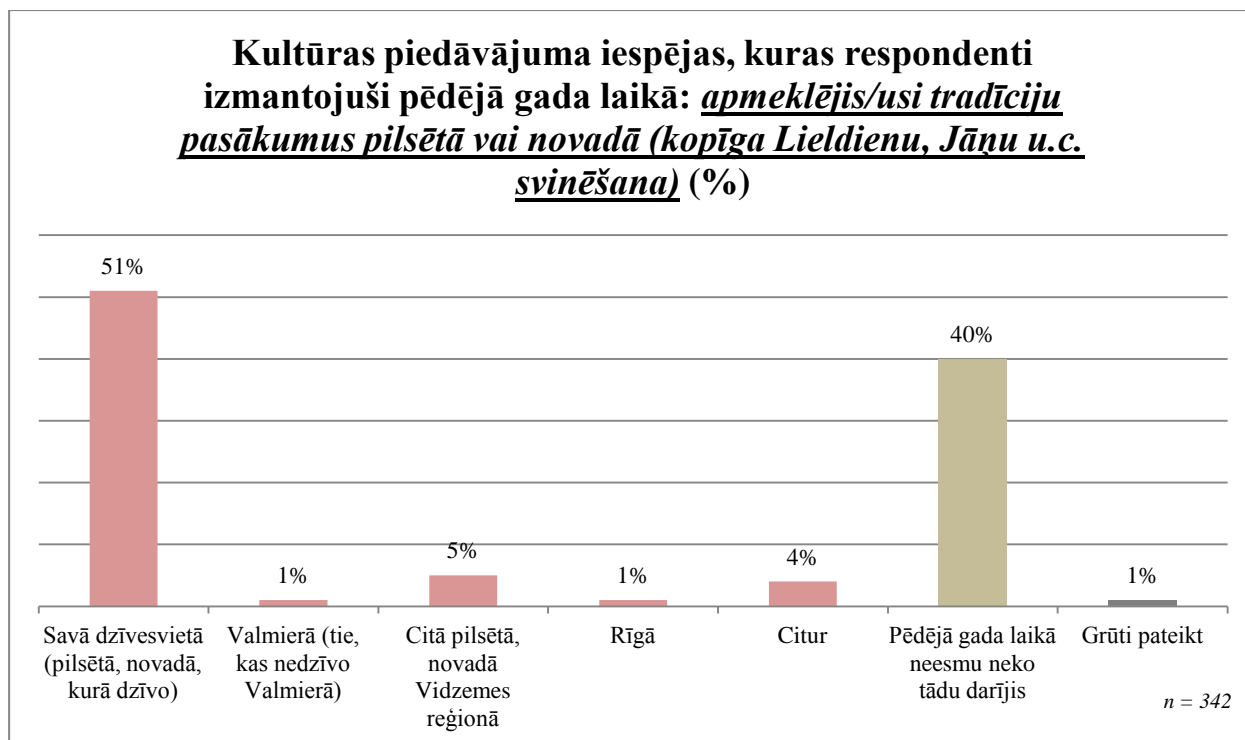
16. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi kino

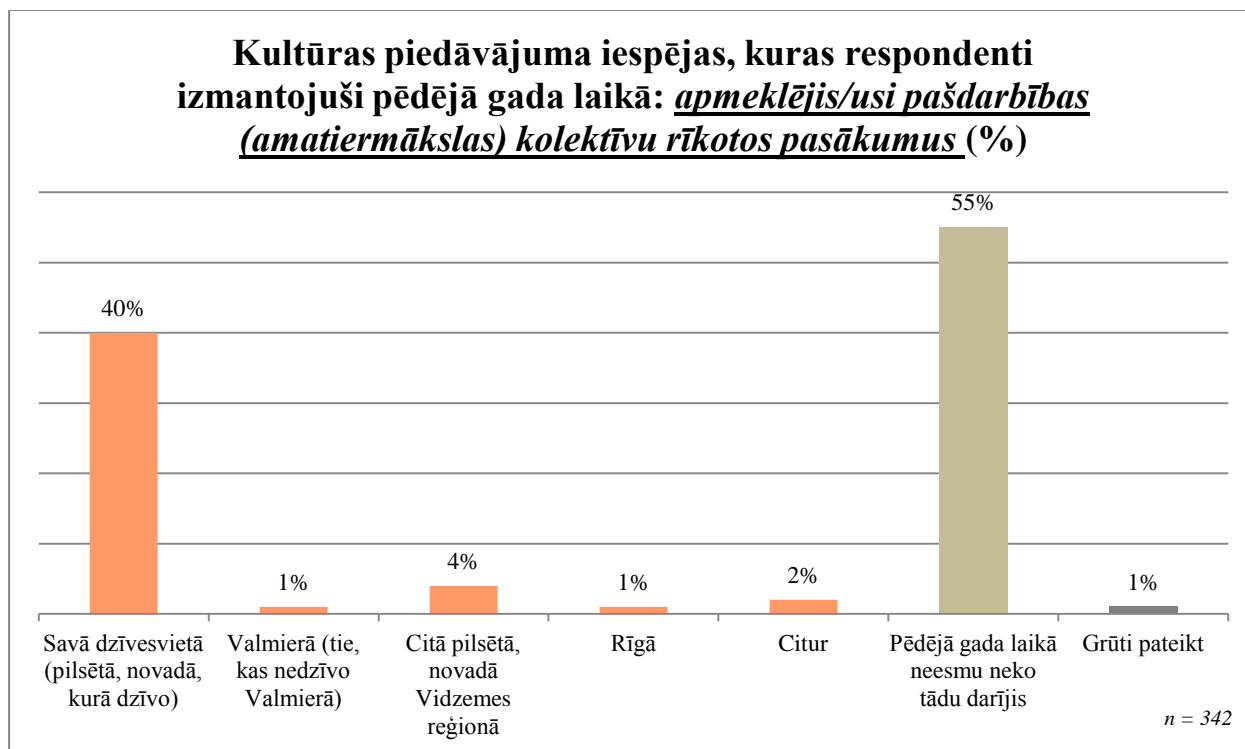
17. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi tematiskos pasākumus (pilsētas/novadu svētki, festivāli)

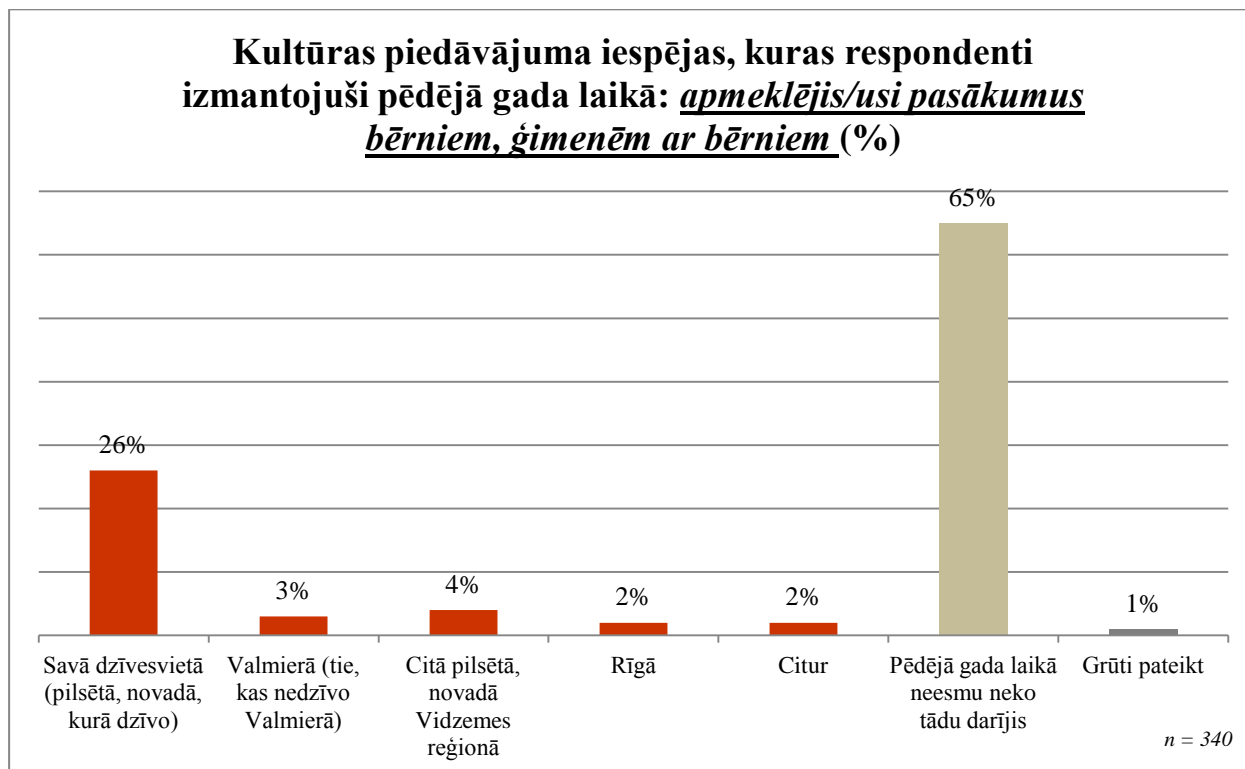
18. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi tradīciju pasākumus pilsētā vai novadā (kopīga Lieldienu, Jāņu u.c. svinēšana)

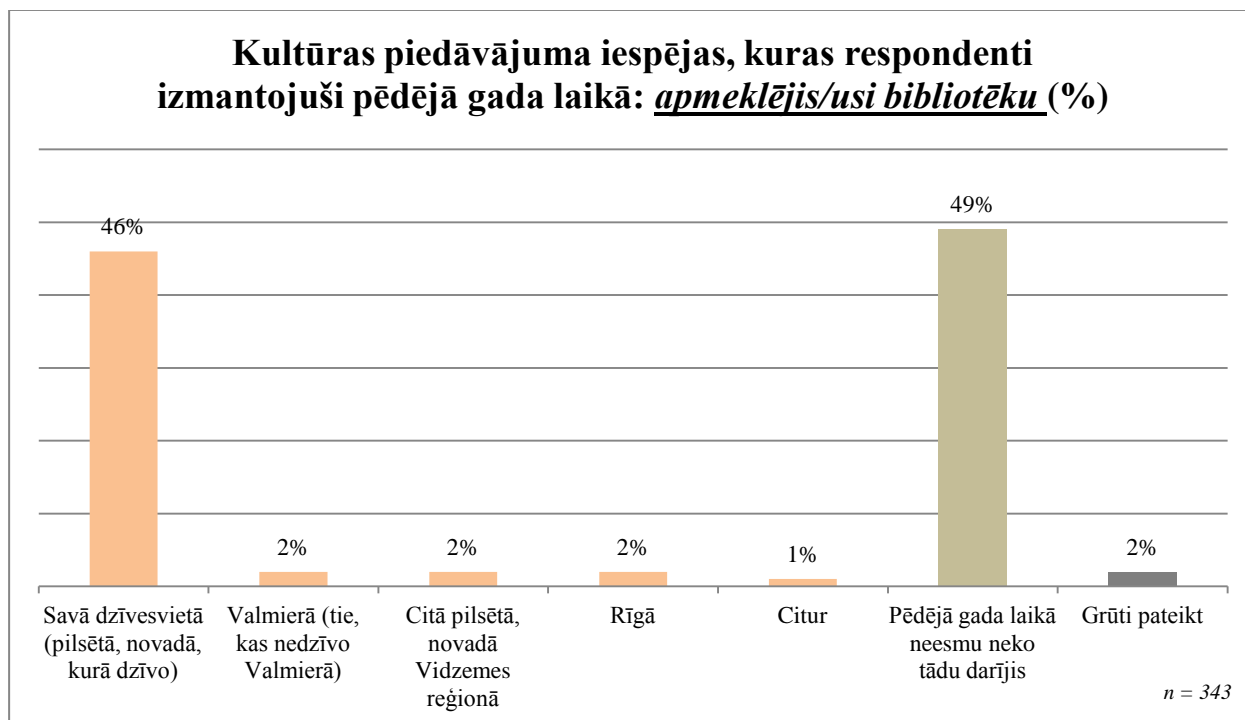
19. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: apmeklētājus/usi pašdarbības (amatiermākslas) kolektīvu rīkotos pasākumos

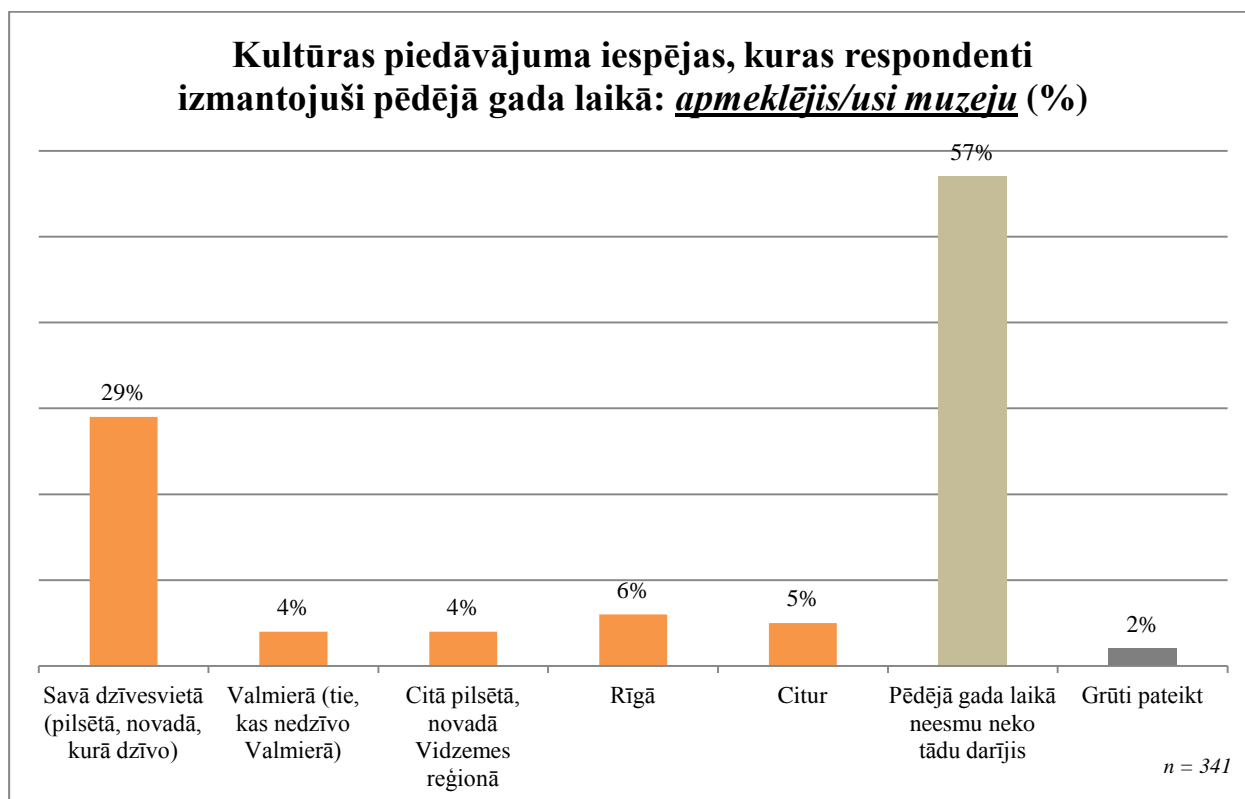
20. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: apmeklētājus/usi pasākumus bērniem, ģimenēm ar bērniem

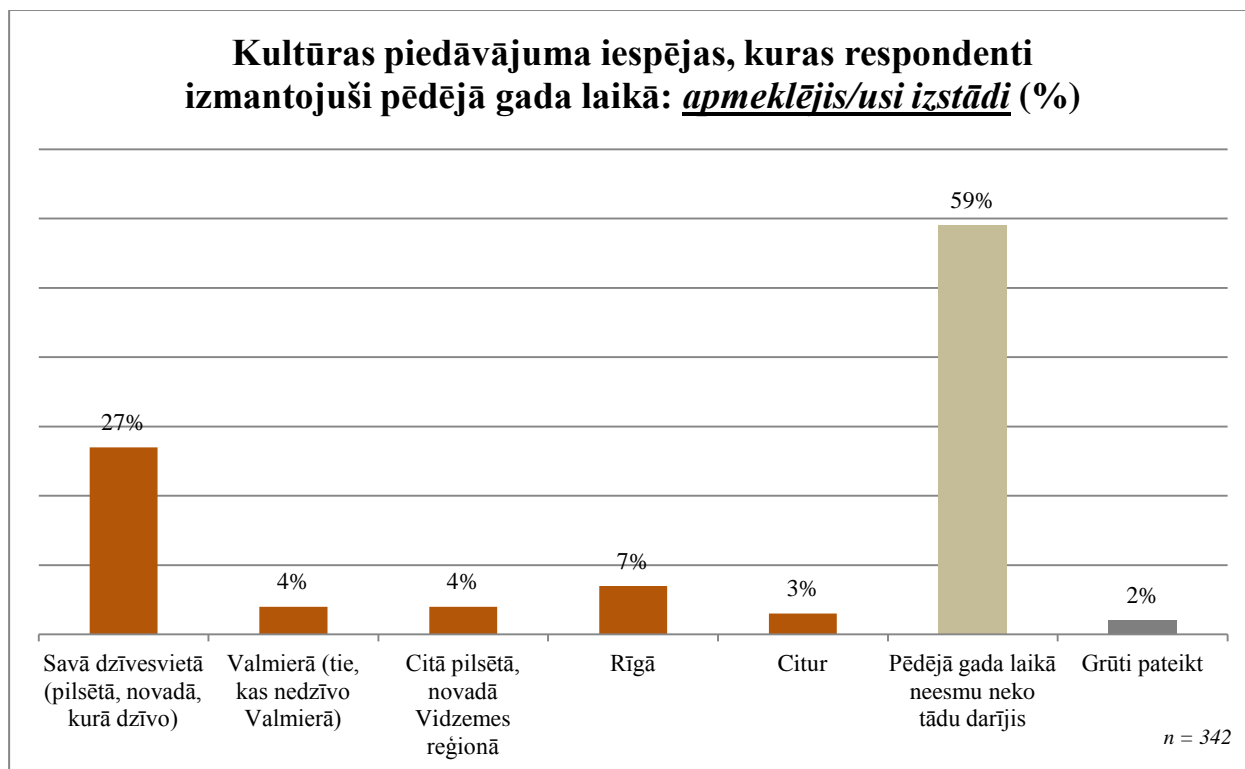
21. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi bibliotēku

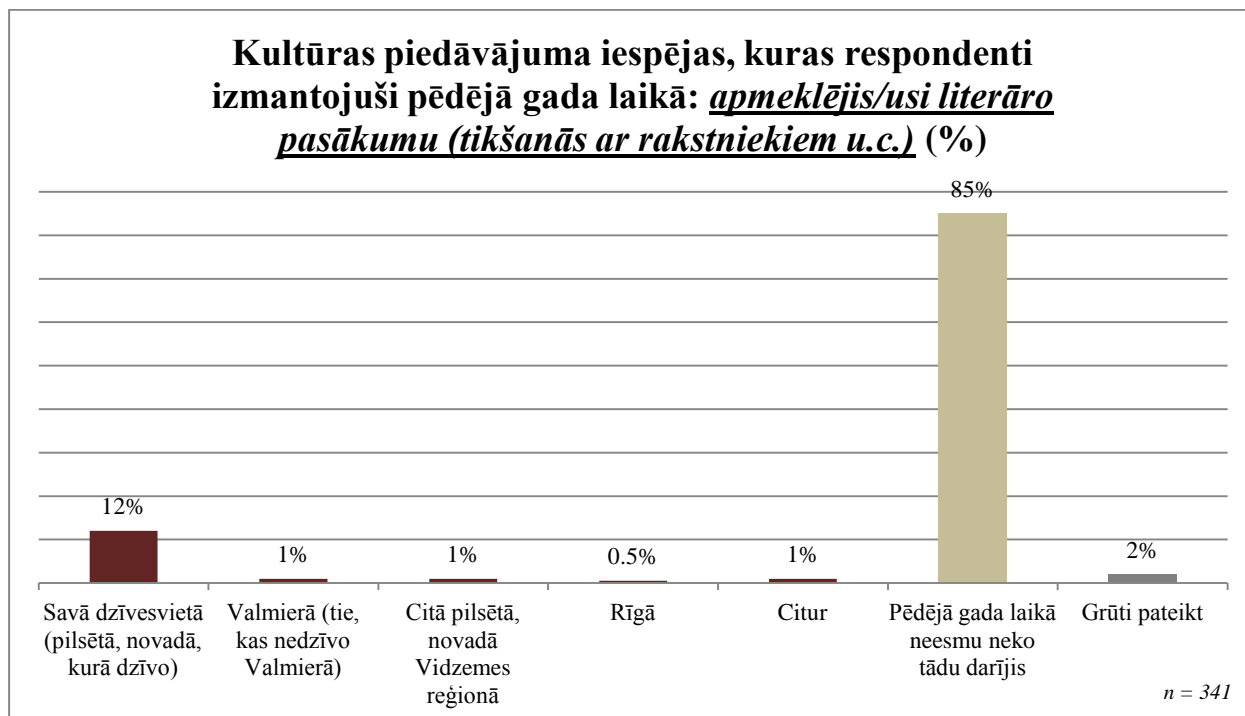
22. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi muzeju

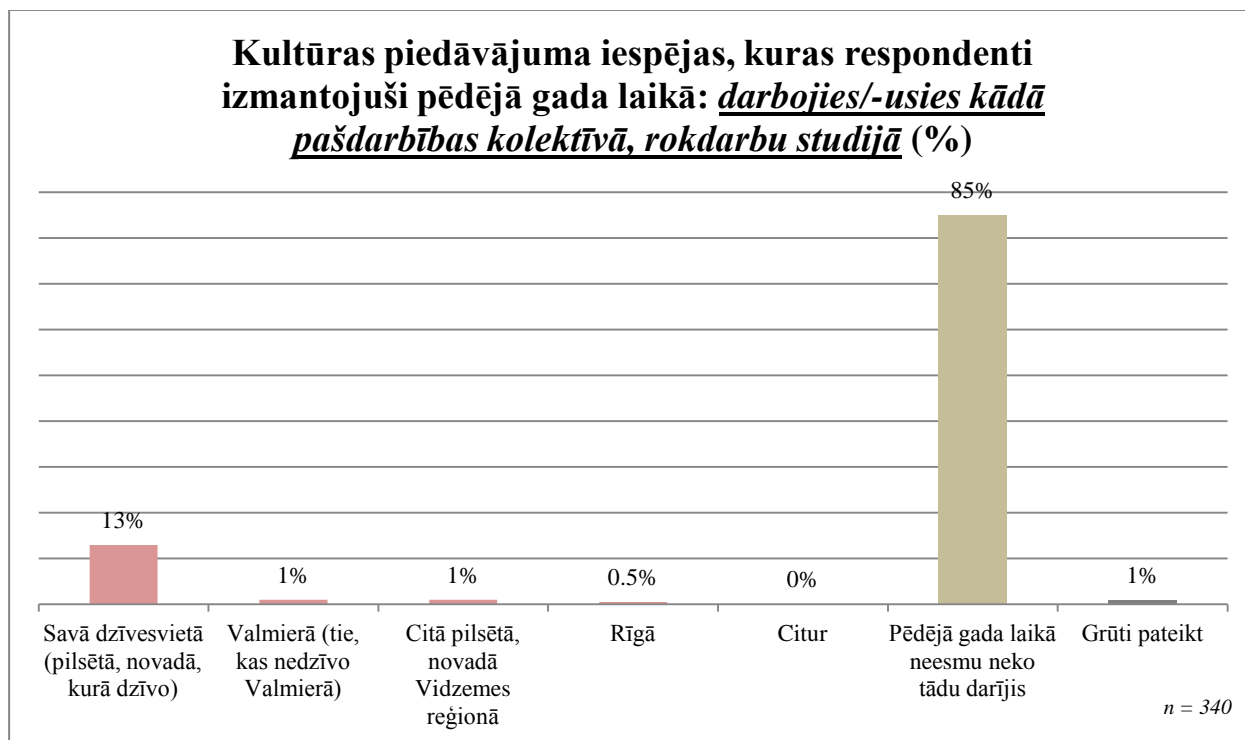
23. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi izstādi

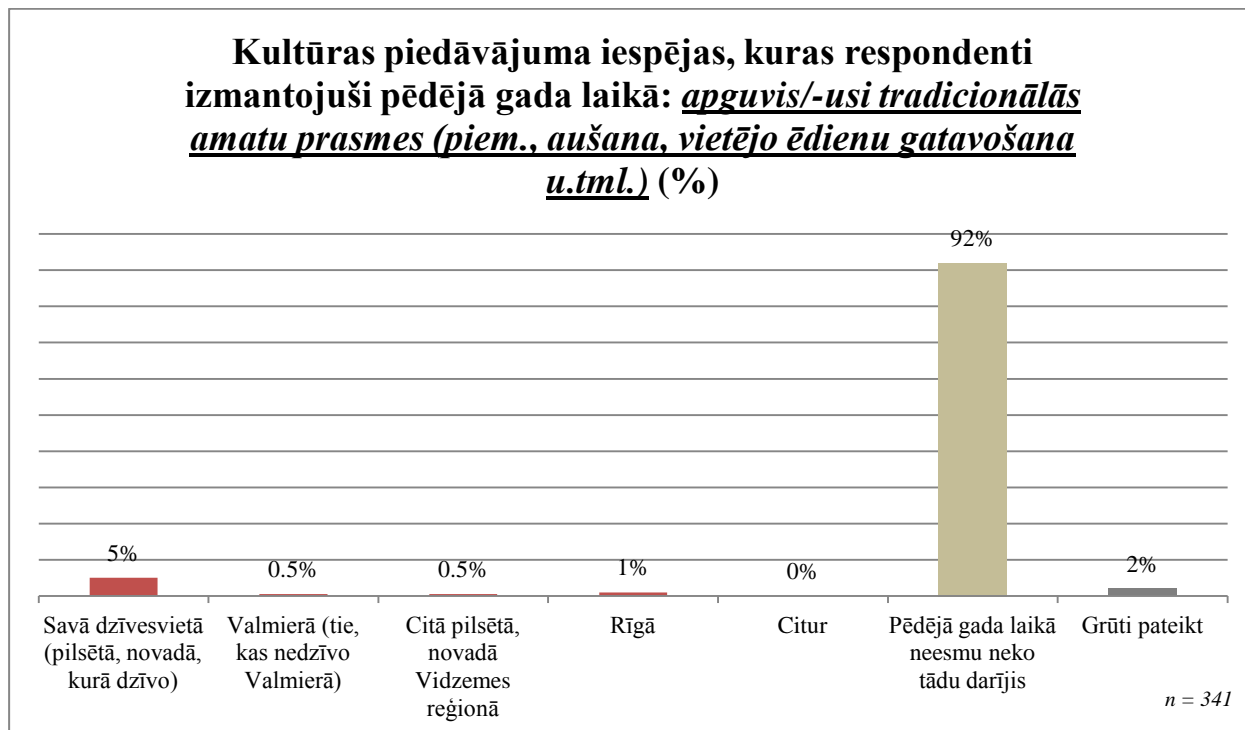
24. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi literāro pasākumu (tikšanās ar rakstniekiem u.c.)

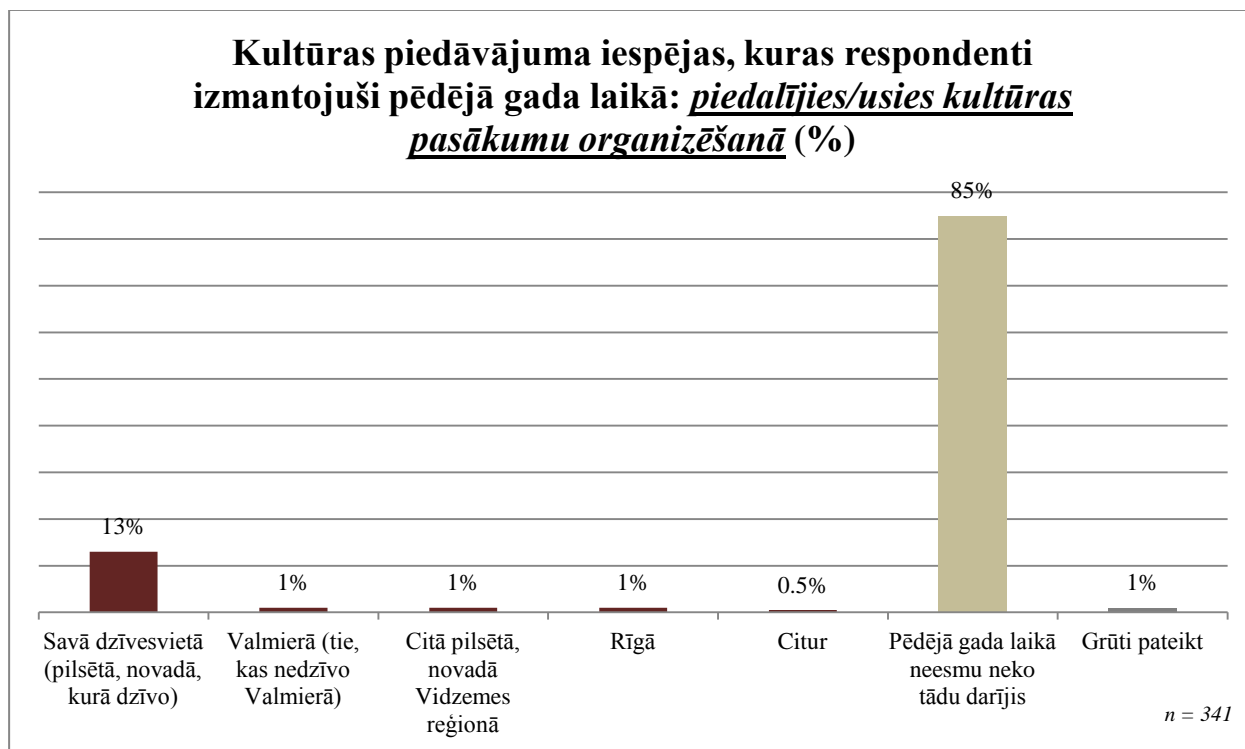
25. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: darbojies/usies kādā pašdarbības kolektīvā, rokdarbu studijā

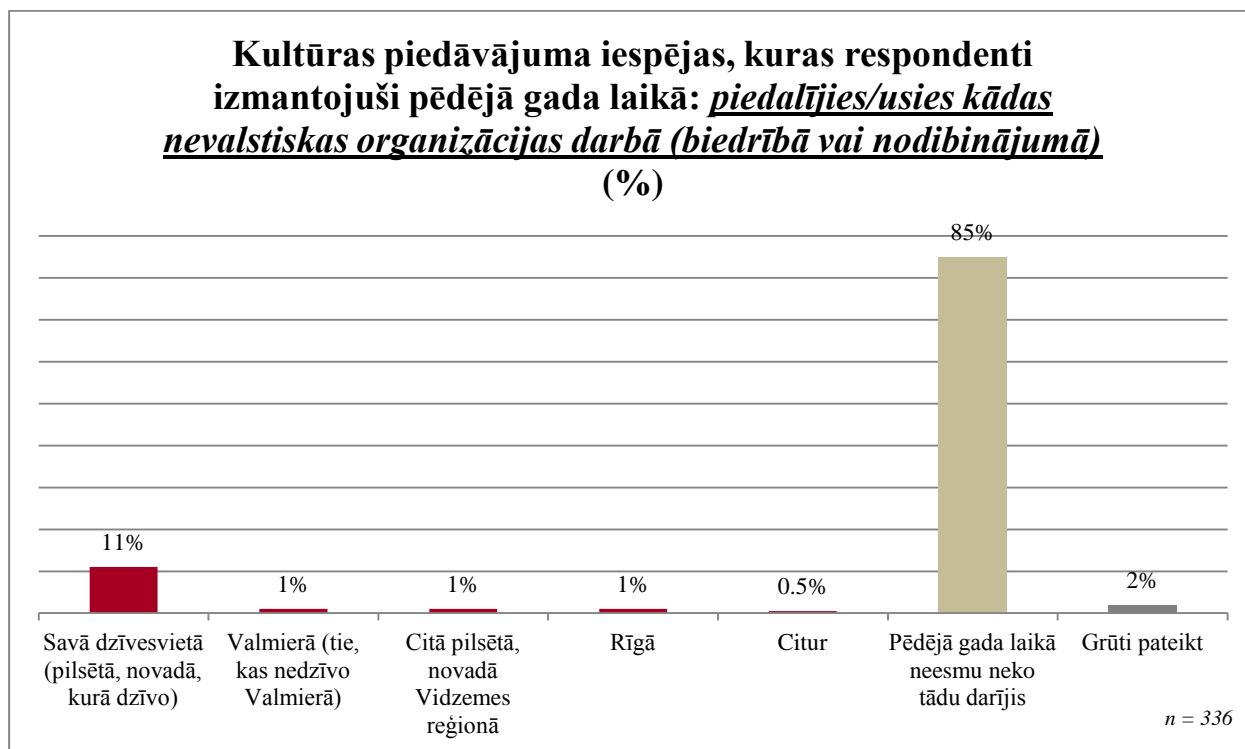
26. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: apguvi/usi tradicionālās amatu prasmes (piemēram, aušana, vietējo ēdienu gatavošana u. tml.)

27. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: piedalījies/usies kultūras pasākumu organizēšanā

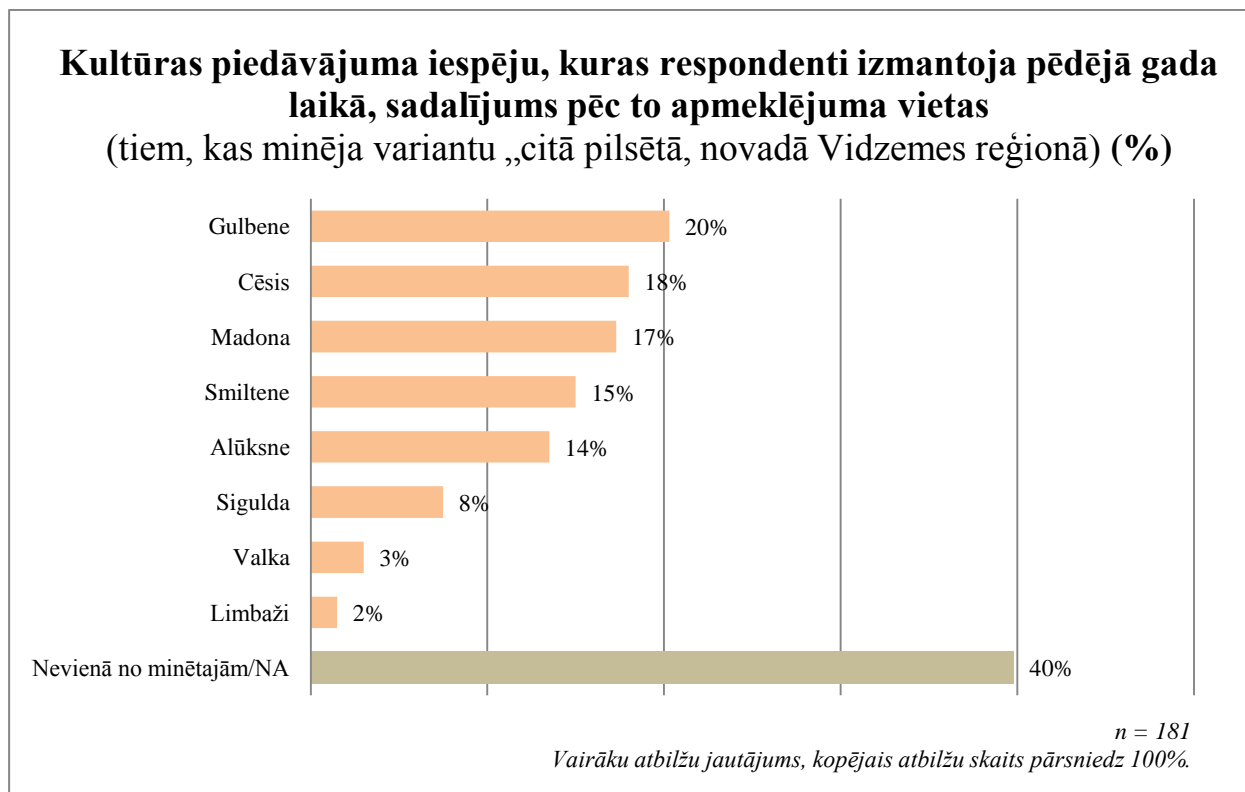
28. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas, kuras respondenti izmantojuši pēdējā gada laikā: piedalījies/usies kādas nevalstiskas organizācijas darbā (biedrībā vai nodibinājumā)

Kopā 181 respondents atbildēja, ka kultūras piedāvājuma iespējas izmantojuši kādā citā pilsētā vai novadā Vidzemes reģionā, kas nav ne viņu dzīvesvieta, ne Valmiera. Respondentiem tika lūgts nosaukt pilsētas, kurās viņi izmantojuši dažādās iespējas.

Visvairāk iespējas respondenti izmantojuši Gulbenē (20%), arī Cēsīs (18%), Madonā (17%), Smiltēnē (15%), Alūksnē (14%).

29. attēls: Kultūras piedāvājuma iespējas kādā citā pilsētā vai novadā Vidzemes reģionā

Kultūras pasākumu apmeklējuma vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā

Kultūras pasākumu apmeklējuma un/vai piedalīšanās biežums ir būtisks iedzīvotāju interešu indikators kultūras jomā. Respondentiem, kuri norādīja, ka izmantojuši kādu no kultūras iespējām pēdējā gada laikā, tika jautāts, cik bieži tas tika darīts.

Respondentu vidū vispopulārākais kultūras pasākumu apmeklēšanas biežums ir 1-3 reizes gadā, mazāks skaits respondentu kultūras pasākumus apmeklē biežāk.

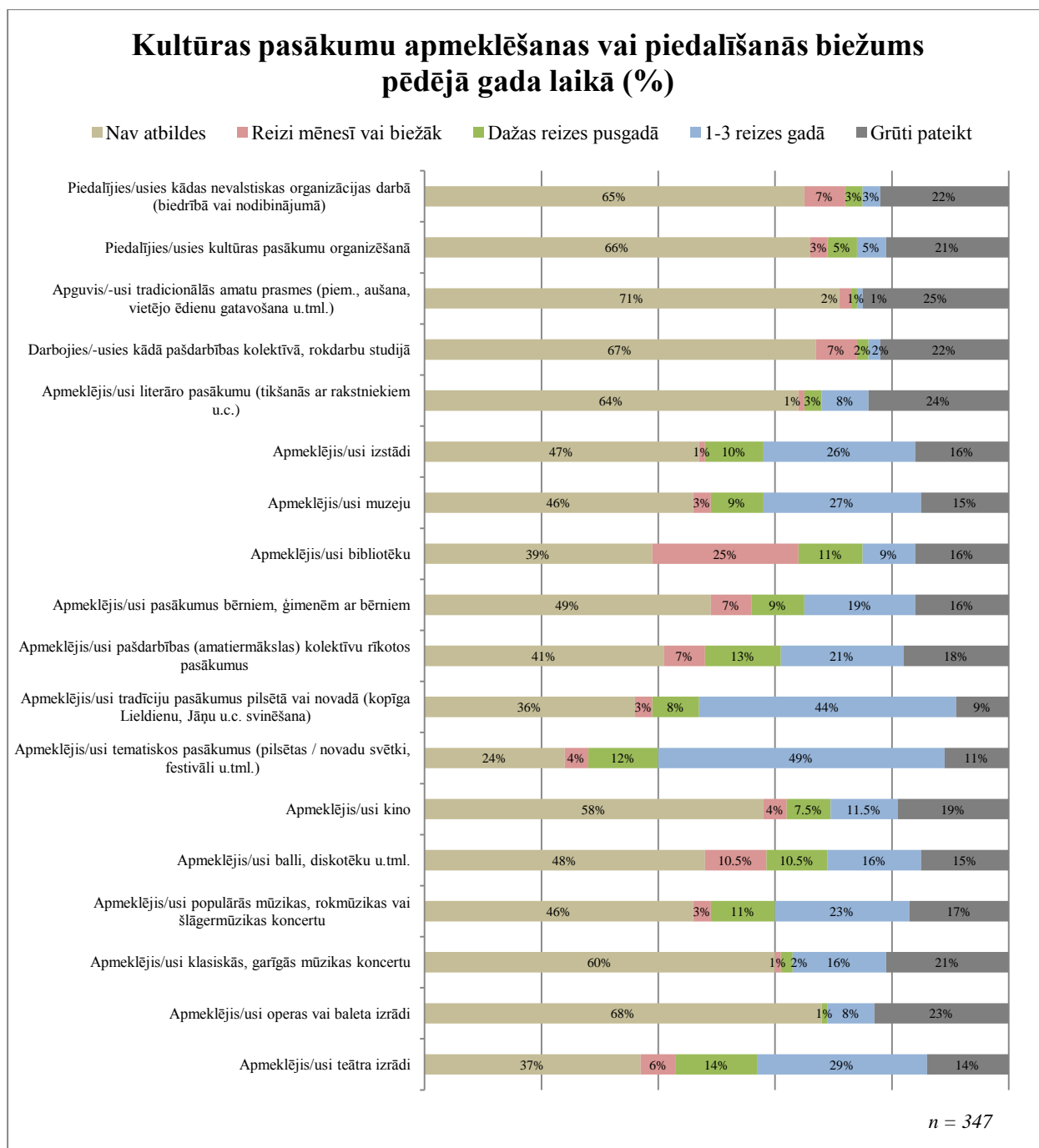
Respondenti visvairāk reizi mēnesī vai biežāk apmeklējuši bibliotēkas (25%) un balles, diskotēkas, u. tml. (10,5%), piedalījušies kādas nevalstiskās organizācijas (biedrības vai nodibinājuma) darbā (7%), apmeklējuši pašdarbības (amatiermākslas) kolektīvu rīkotus pasākumus (7%) un pasākumus bērniem, ģimenēm ar bērniem (7%). Neviens respondents nav norādījis, ka reizi mēnesī vai biežāk apmeklē operas vai baleta izrādes, bet tikai 1% respondentu norāda, ka reizi mēnesī vai biežāk apmeklē klasiskās, garīgās mūzikas koncertus, izstādes un

literāros pasākumus (tikšanās ar rakstniekiem u.c.).

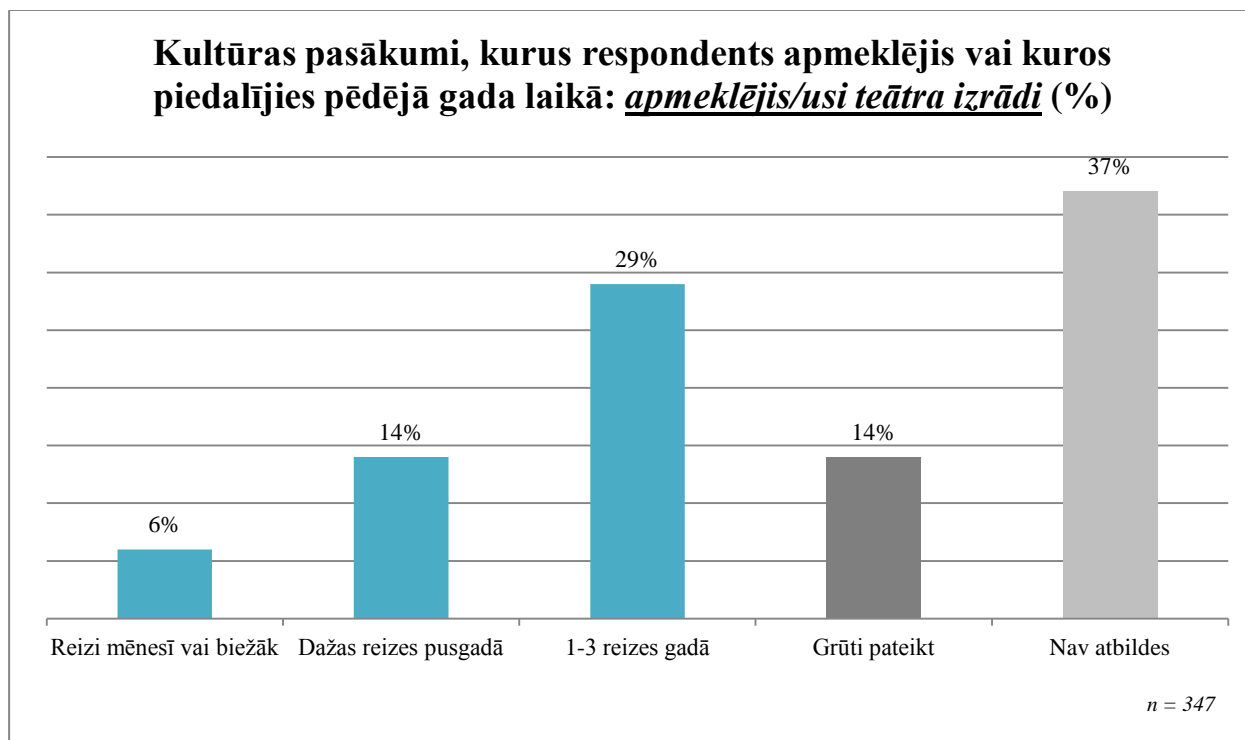
Dažas reizes pusgadā respondenti visvairāk apmeklējuši teātra izrādes (14%), pašdarbības (amatiermākslas) kolektīvu rīkotos pasākumus (13%), tematiskos pasākumus (pilsētas/novadu svētki, festivāli u. tml.) (12%), populārās mūzikas, rokmūzikas vai šlāgermūzikas koncertus (11%), bibliotēku (11%), balles, diskotēkas u. tml. (10,5%) un izstādes (10%). Vismazāk tik bieži respondenti darbojušies kādā pašdarbības kolektīvā, rokdarbu studijā (2%), apmeklējuši klasiskās, garīgās mūzikas koncertus (2%), apmeklējuši operas vai baleta izrādes (1%) un apguvuši tradicionālās amatu prasmes (piemēram, aušanu, vietējo ēdienu gatavošanu u. tml.) (1%).

1-3 reizes gadā respondenti visvairāk apmeklējuši tematiskos pasākumus (pilsētas/novadu svētkus, festivālus u. tml.) (49%), tradīciju pasākumus pilsētā vai novadā (kopīgu Lieldienu, Jāņu u.c. svinēšanu) (44%), teātra izrādes (29%), muzejus (27%), izstādes (26%), populārās mūzikas, rokmūzikas vai šlāgermūzikas koncertus (23%), pašdarbības (amatiermākslas) kolektīvu rīkotos pasākumus (21%) un pasākumus bērniem, ģimenēm ar bērniem (19%). Savukārt tikai 2% respondentu 1-3 reizes gadā darbojušies kādā pašdarbības kolektīvā, rokdarbu studijā (2%) un 1% respondentu apguvuši amatu prasmes (piemēram, aušanu, vietējo ēdienu gatavošanu u. tml.).

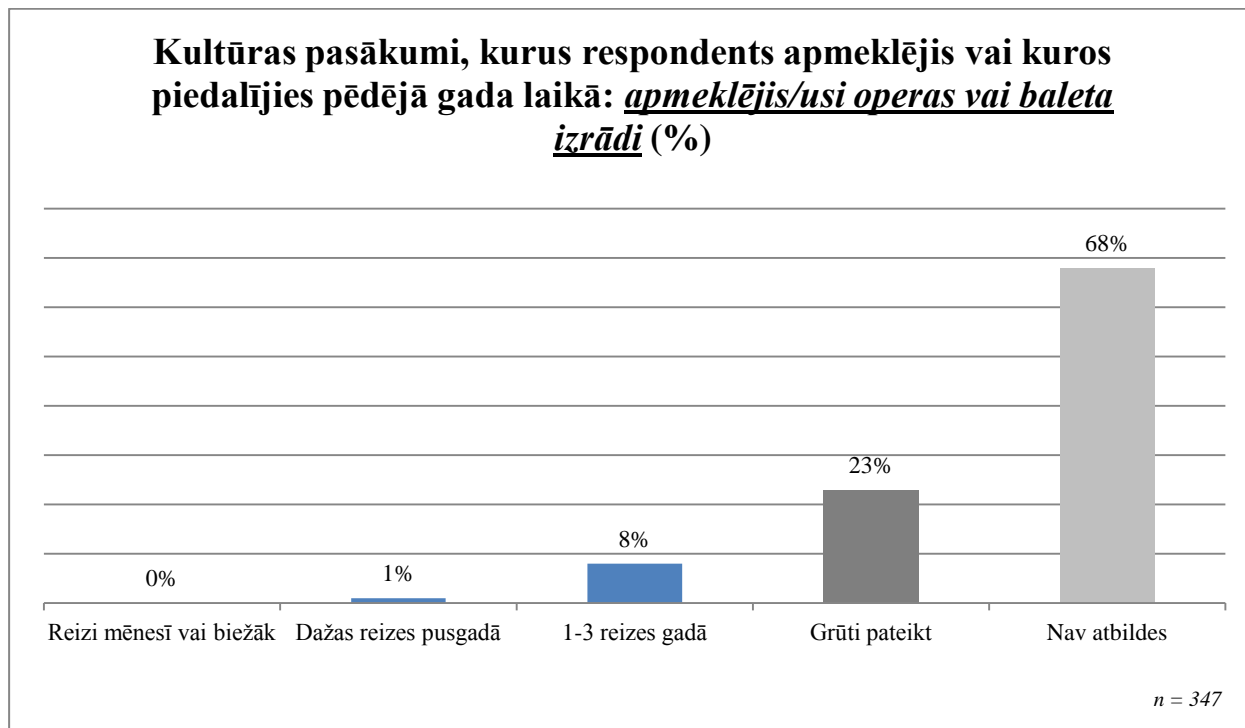
30. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā

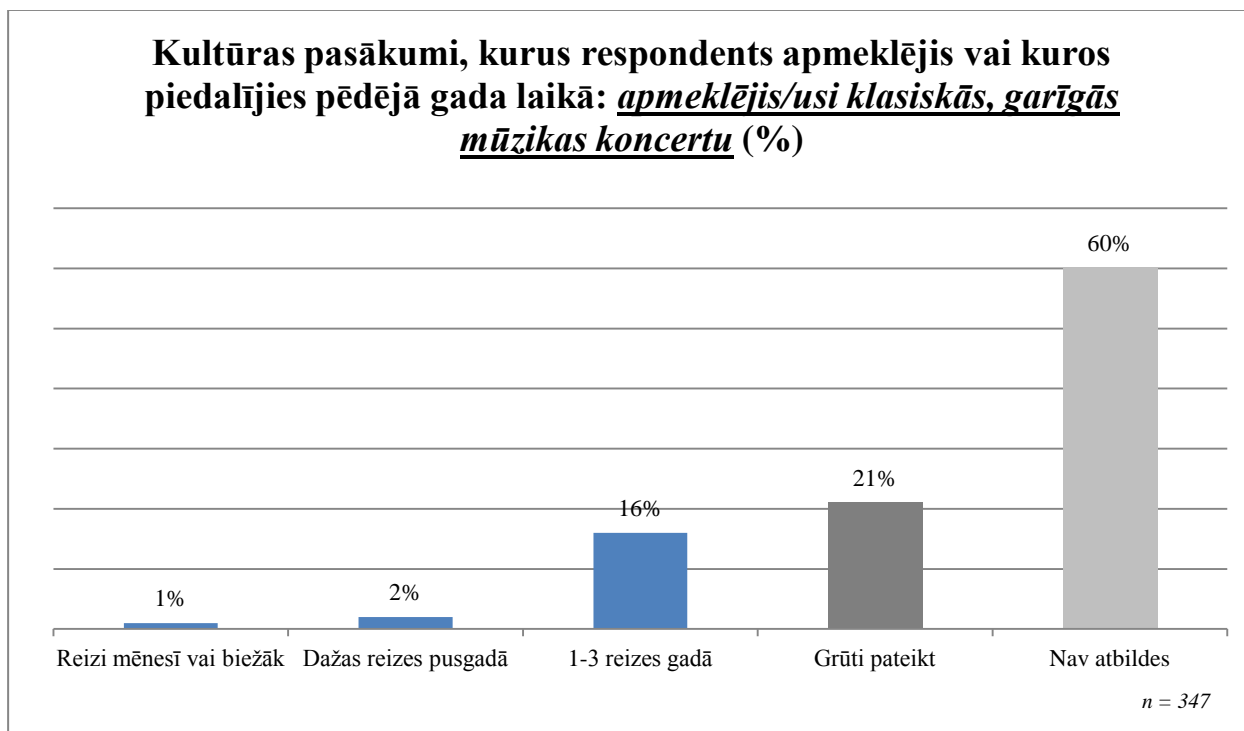
31. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā: apmeklētāji/usi teātra izrādi

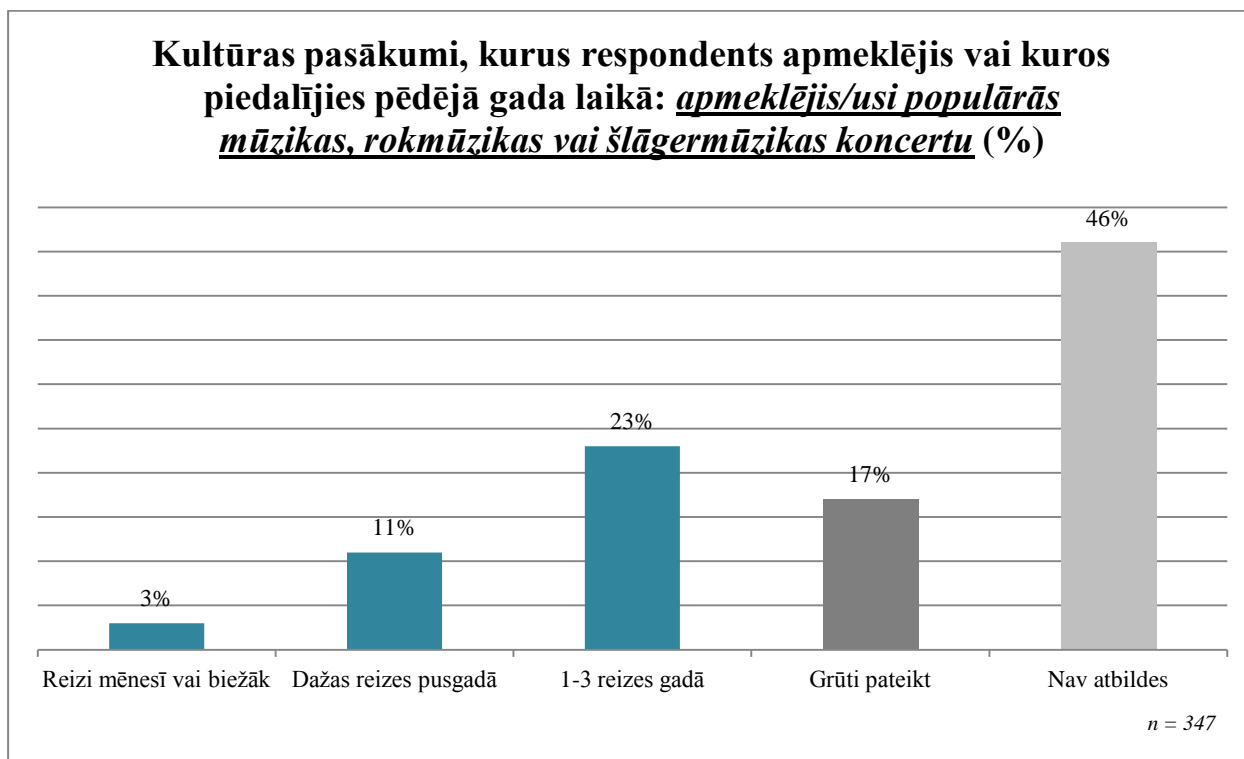
32. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā: apmeklētāji/usi operas vai baleta izrādi

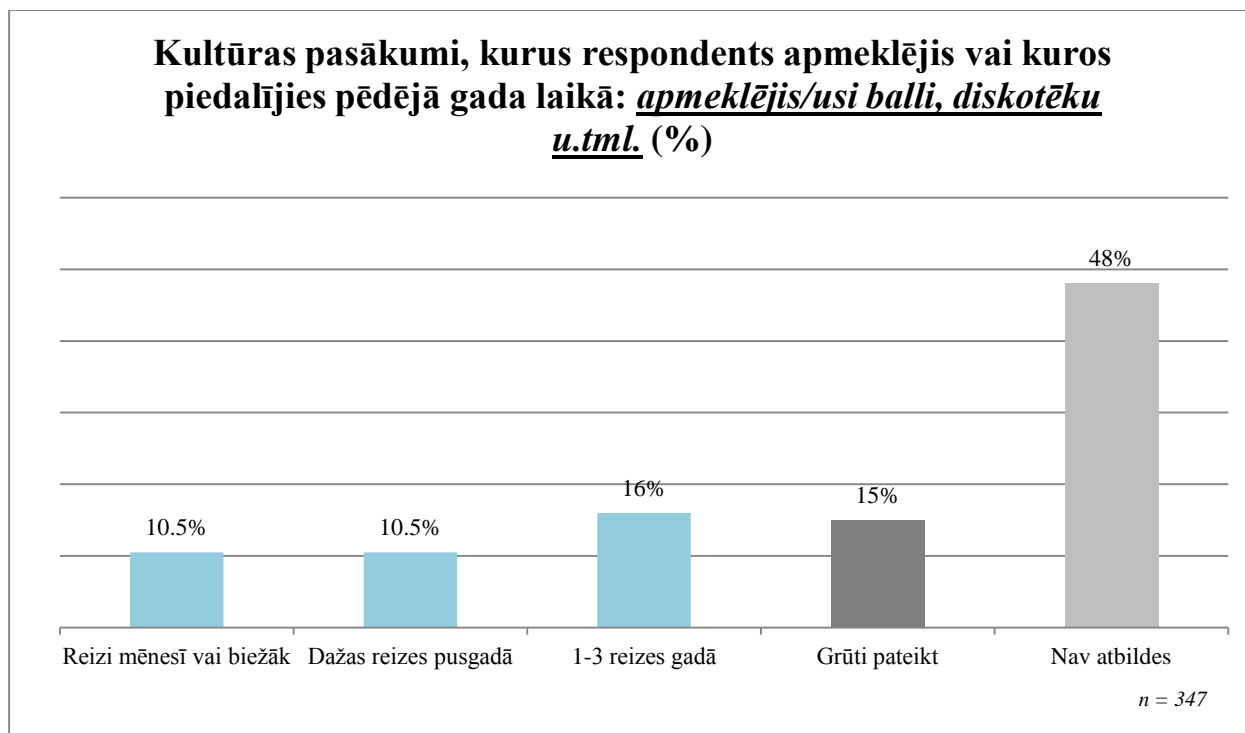
33. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā: apmeklētāji/usi klasiskās, garīgās mūzikas koncertu

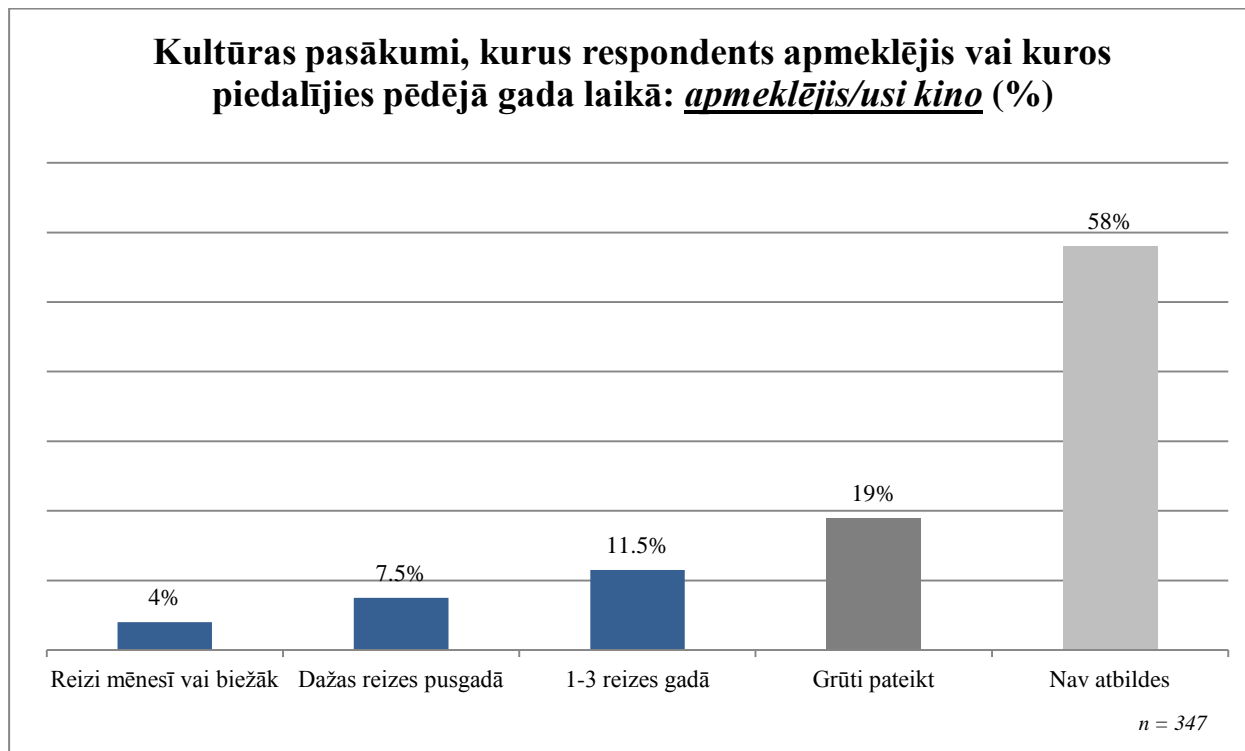
34. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā: apmeklētāji/usi populārās mūzikas, rokmūzikas vai šlāgermūzikas koncertu

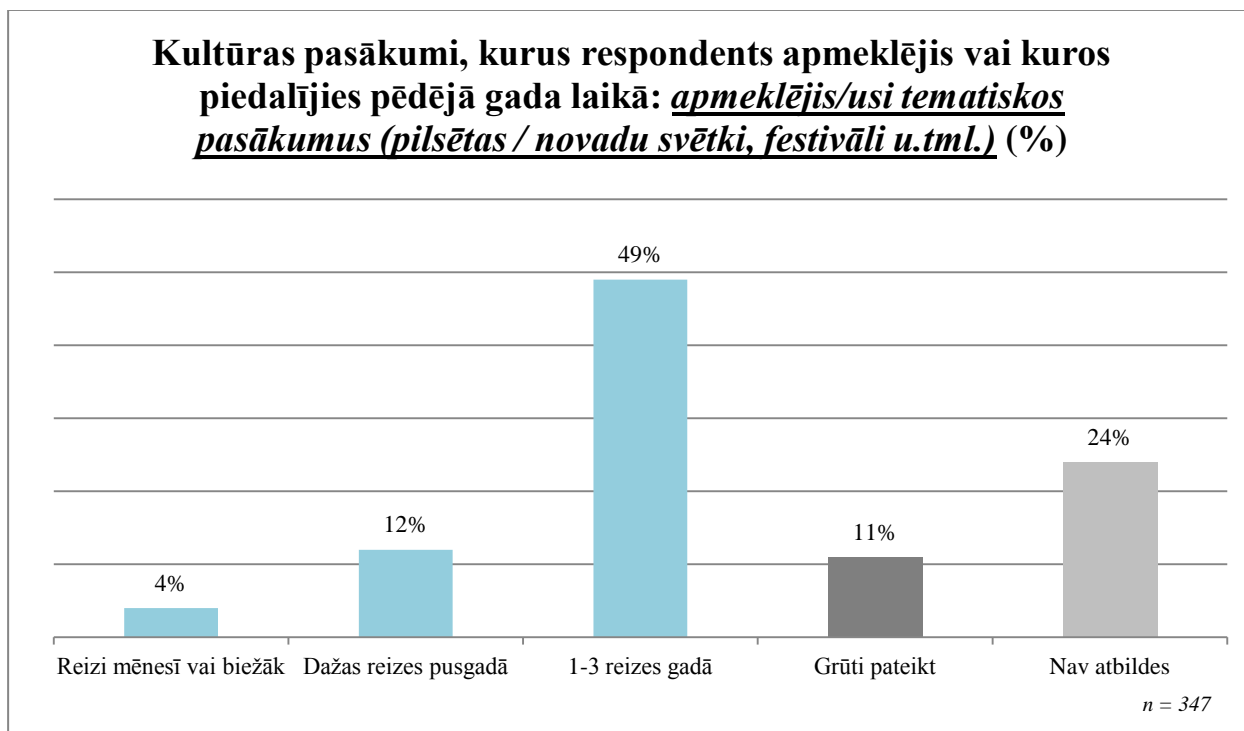
35. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi balli, diskotēku u. tml.

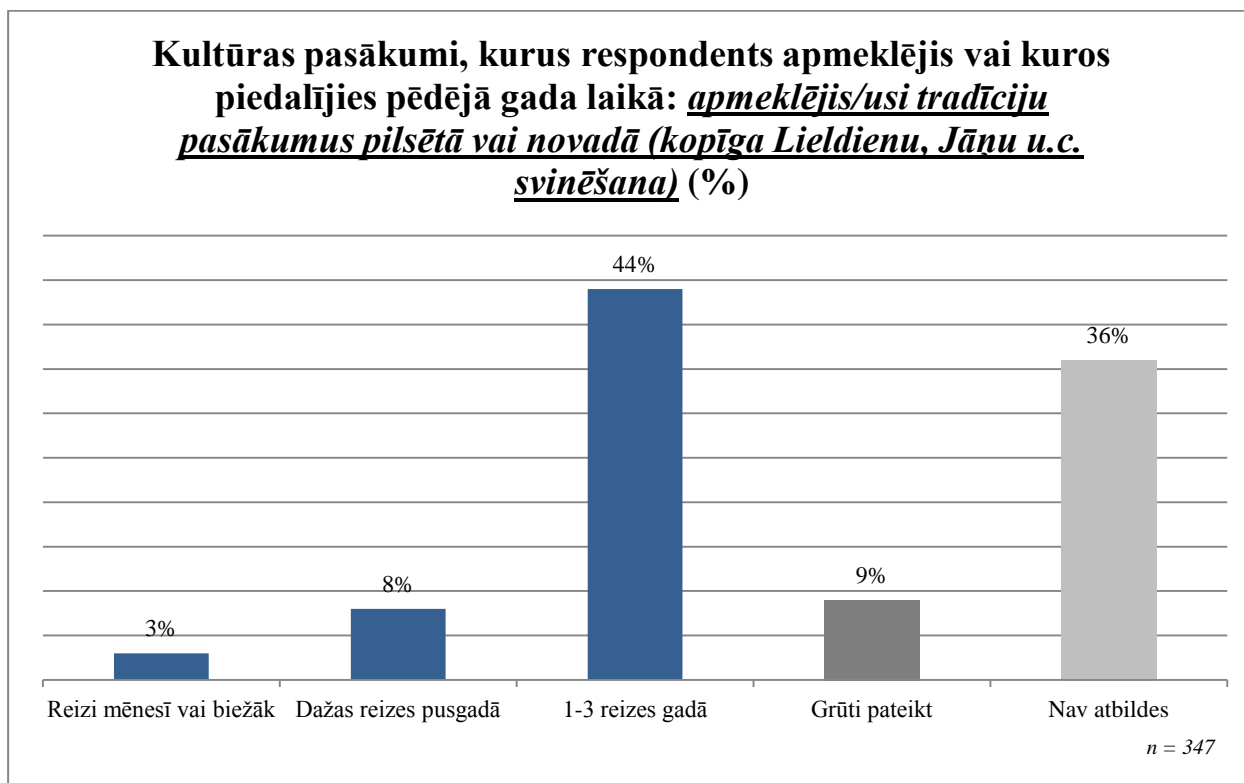
36. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā: apmeklējis/usi kino

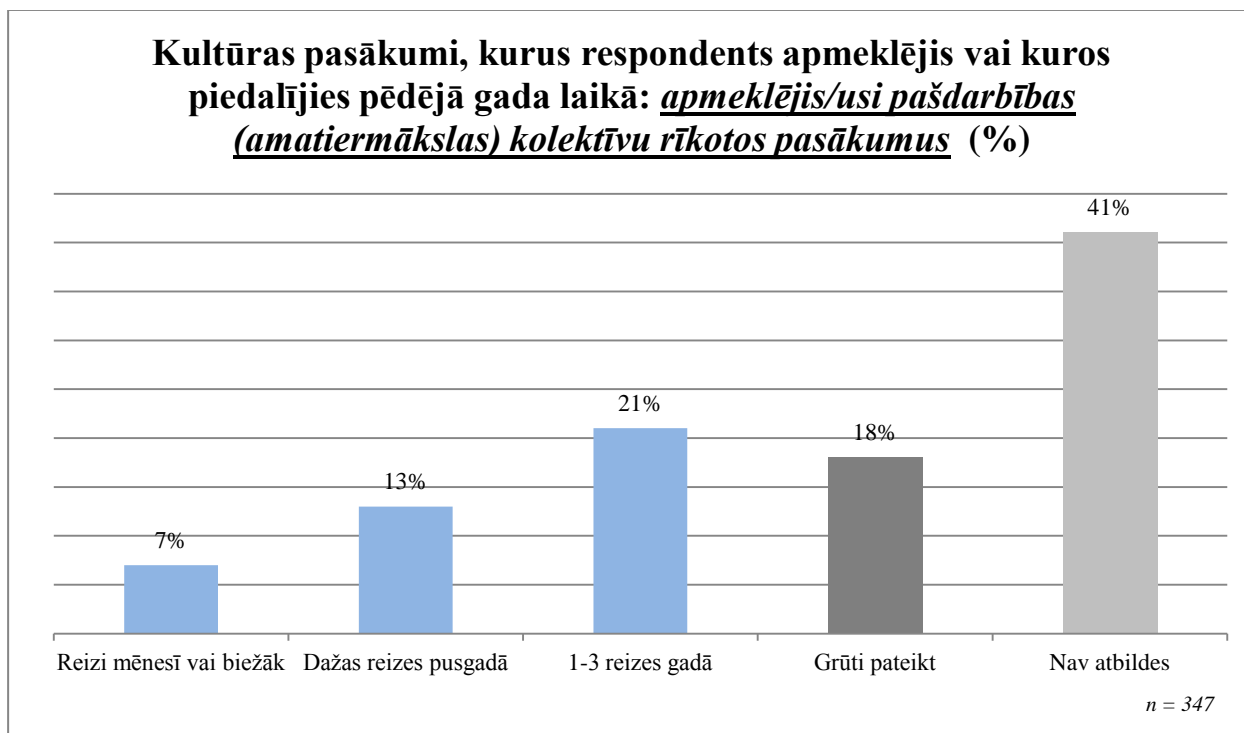
37. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā: apmeklētāji/usi tematiskos pasākumus

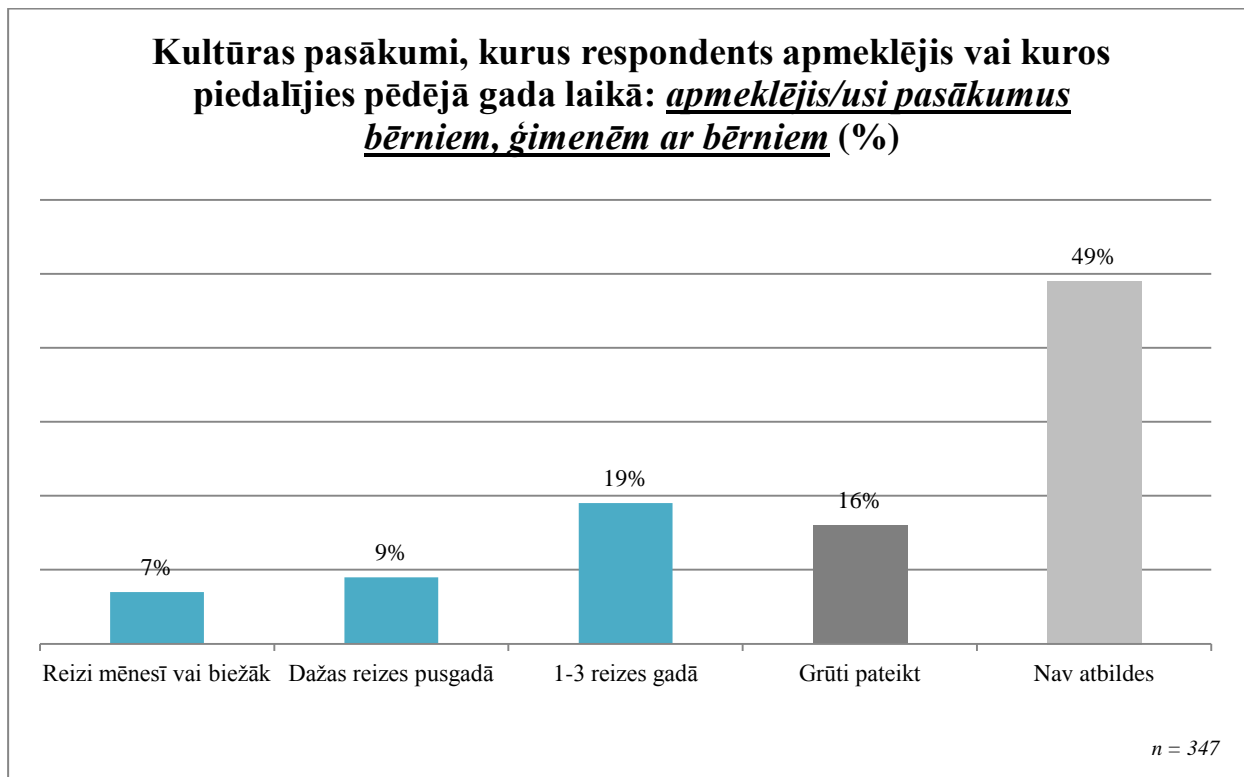
38. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā: apmeklētāji/usi tradīciju pasākumus pilsētā vai novadā

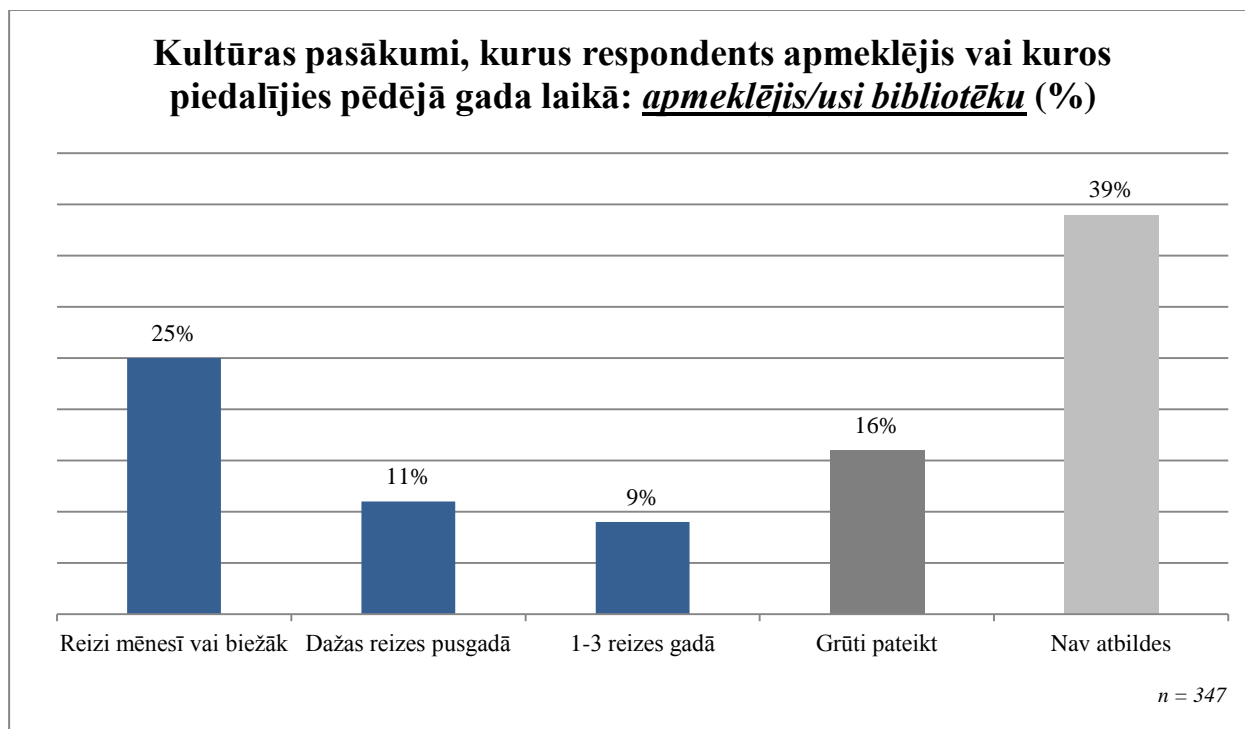
39. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā: apmeklētāji/usi pašdarbības (amatiermākslas) kolektīvu rīkotos pasākumos

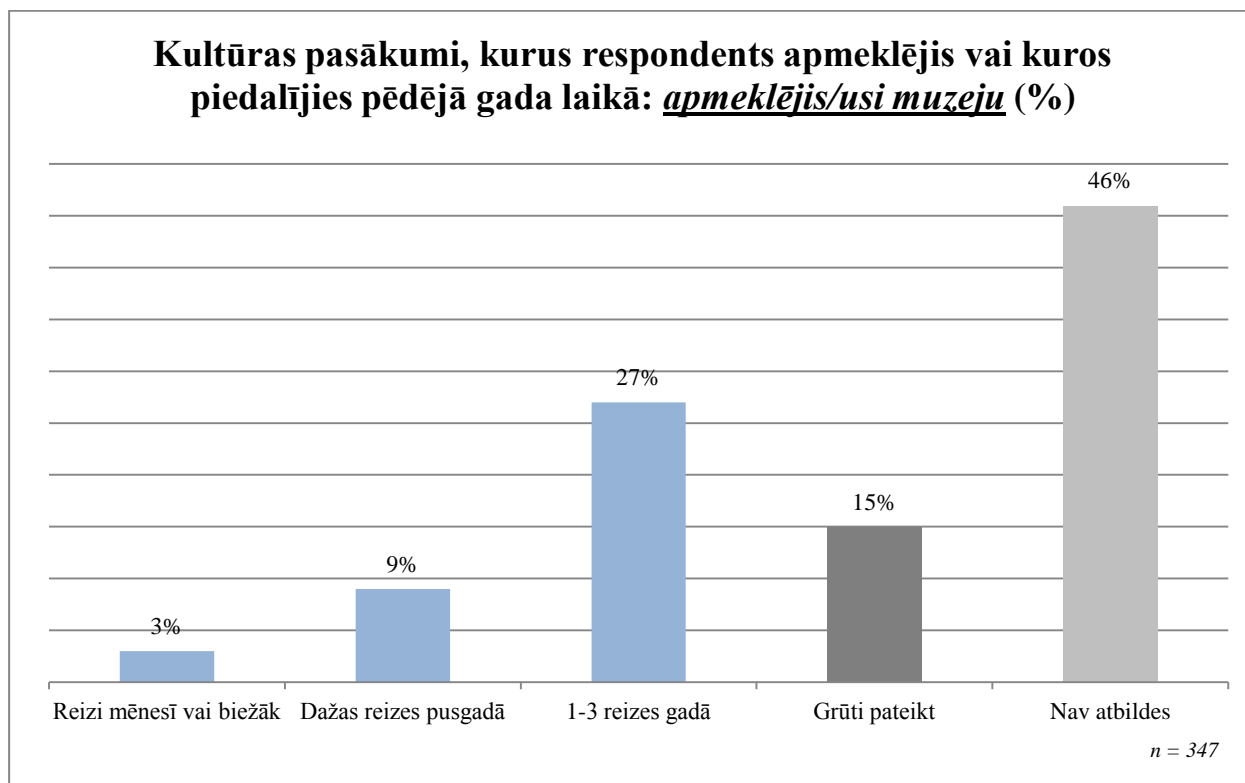
40. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā: apmeklētāji/usi pasākumus bērniem, ģimenēm ar bērniem

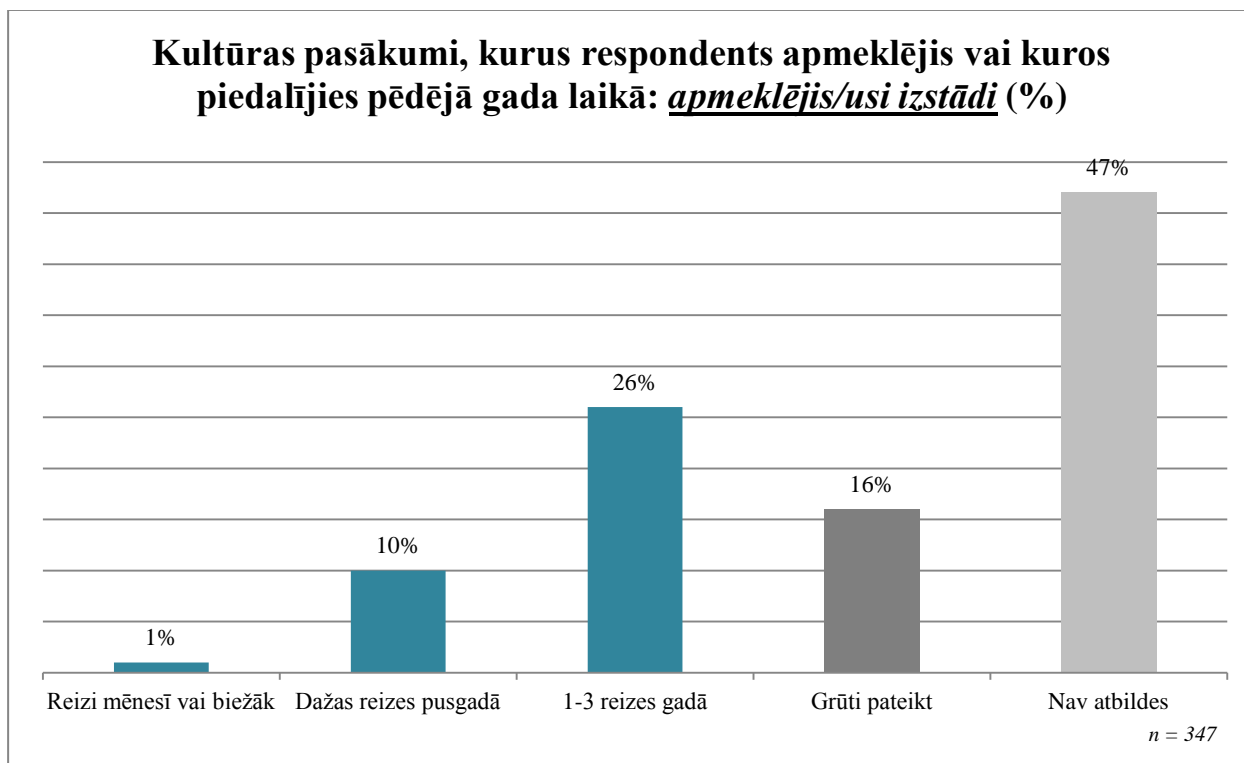
41. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā: apmeklētāji/usi bibliotēku

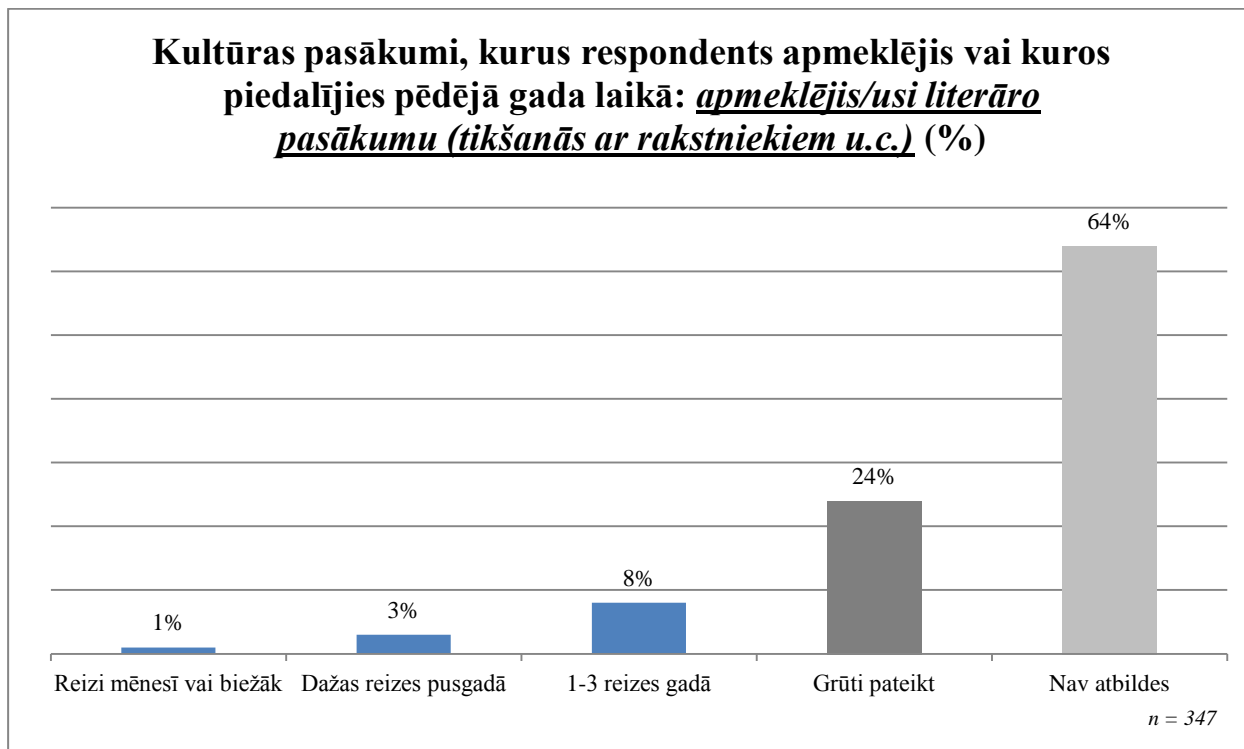
42. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā: apmeklētāji/usi muzeju

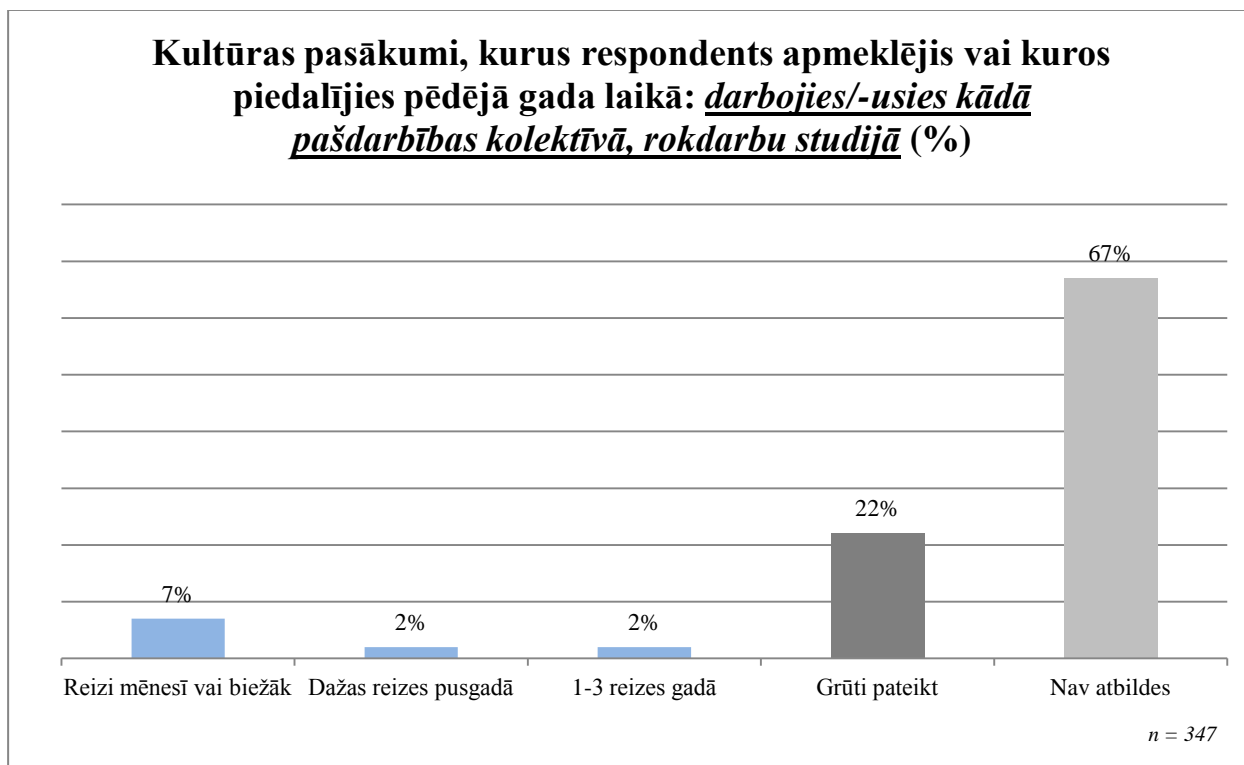
43. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā: apmeklētāji/usi izstādi

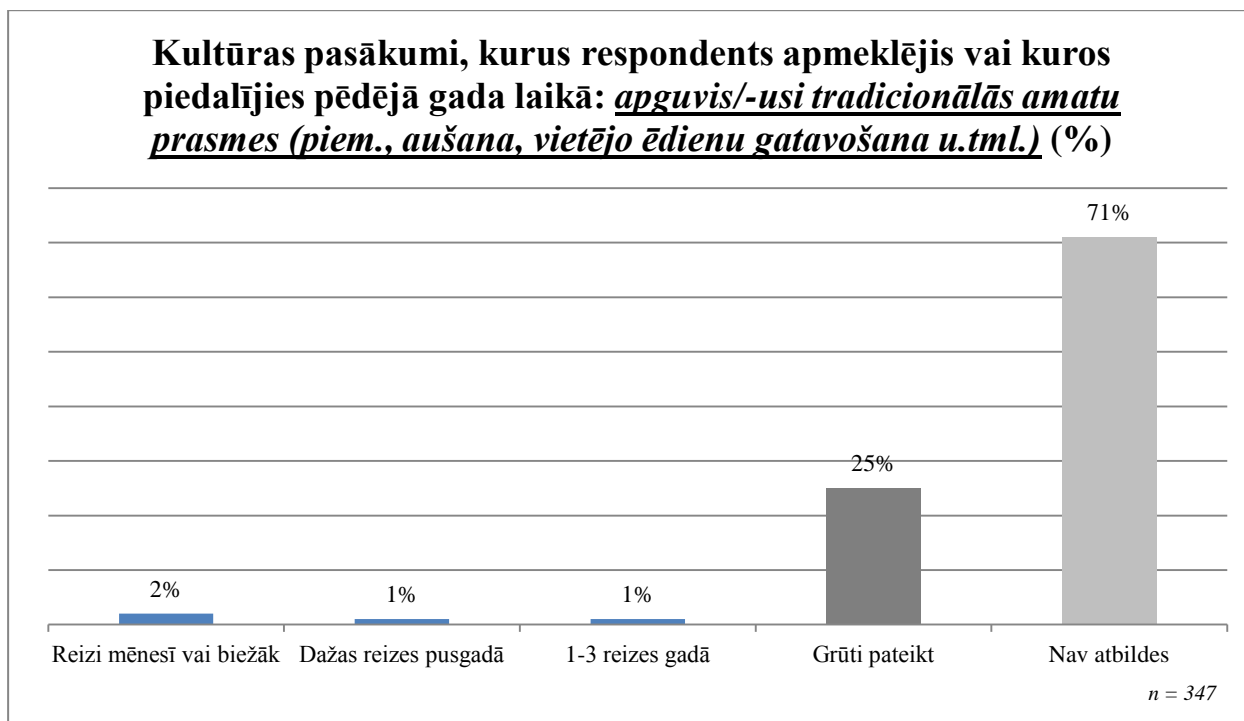
44. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā: apmeklētāji/usi literāro pasākumu

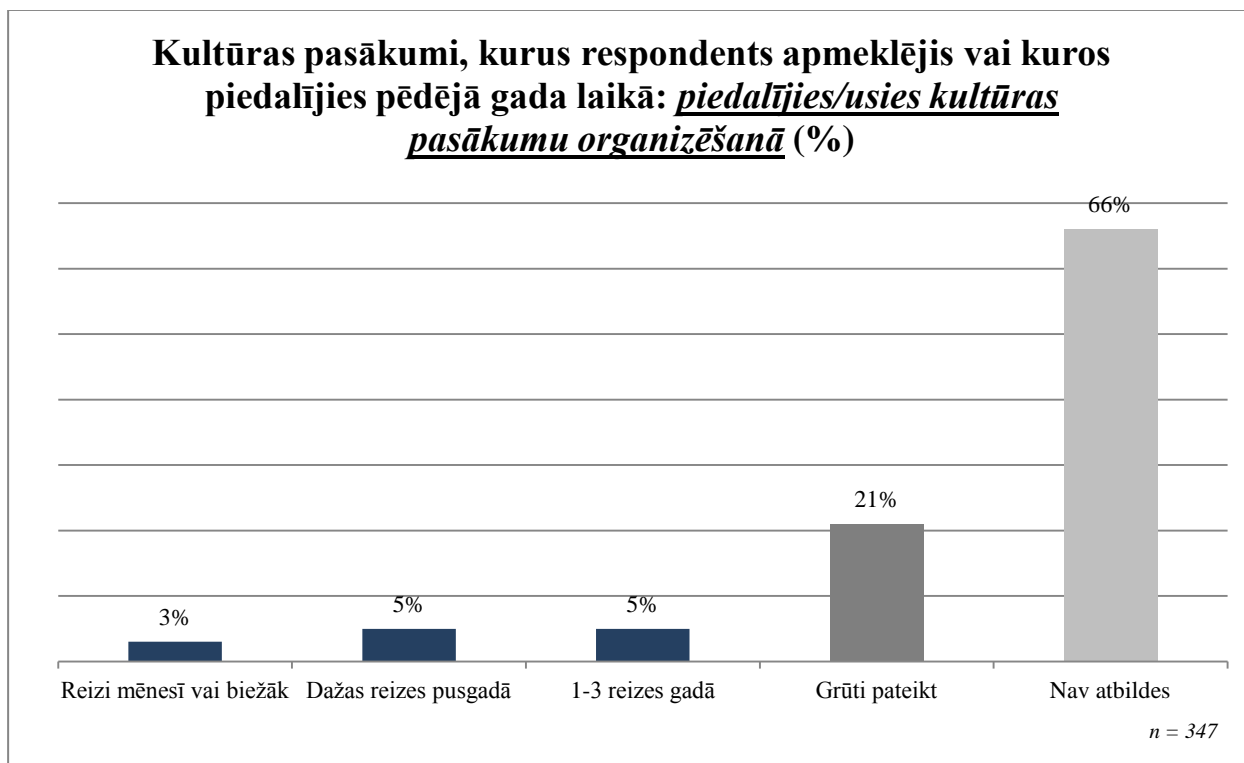
45. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā: darbojies/usies kādā pašvaldības kolektīvā, rokdarbu studijā

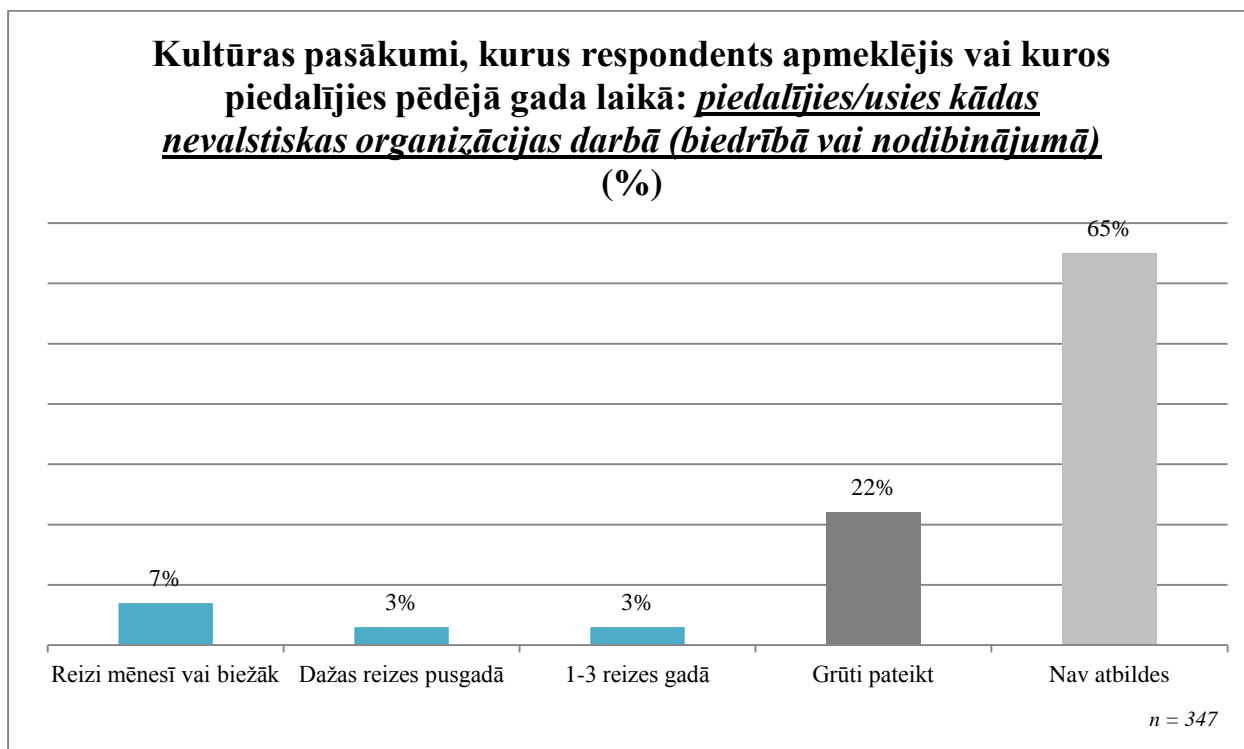
46. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā: apguvis/usi tradicionālās amatu prasmes

47. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā: piedalījies/usies kultūras pasākumu organizēšanā

48. attēls: Kultūras pasākumu apmeklēšanas vai piedalīšanās biežums pēdējā gada laikā: piedalījies/usies kādas nevalstiskas organizācijas darbā (biedrībā vai nodibinājumā)

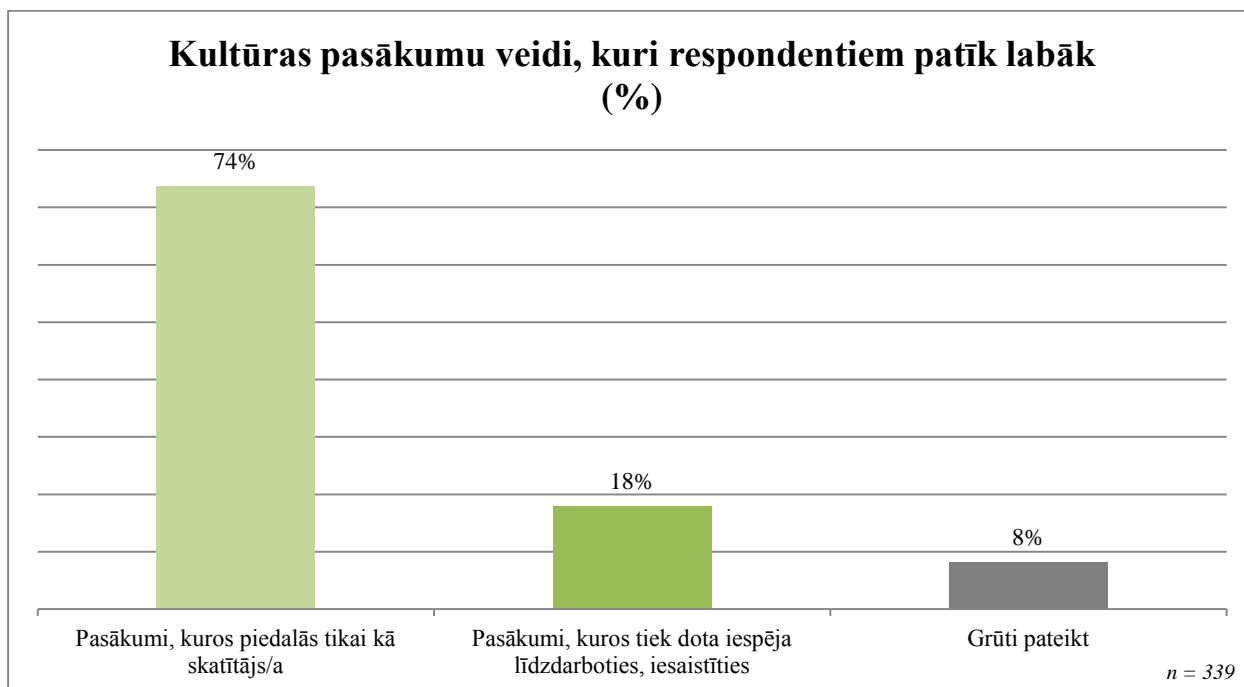

Apmeklētāju gatavība līdzdarboties

Iedzīvotāju gatavība būt kultūras pasākuma līdzdalībniekam raksturo dziļāku iedzīvotāju interesi par kultūras un mākslas procesiem, kas var kalpot par būtisku auditorijas noturības un piesaistes instrumentu. Attiecīgi aptaujā noskaidrojām respondentu viedokli par to, kāds no kultūras pasākuma veids viņiem patīk labāk – pasākumi, kuros var piedalīties tikai kā skatītāji, vai pasākumi, kuros tiek dota iespēja arī līdzdarboties un iesaistīties. Uz šo jautājumu atbildēja 339 respondenti.

Lielākā daļa no respondentiem kā patīkamāko kultūras pasākuma veidu atzīst pasākumus, kuros tie piedalās tikai kā skatītāji (74%), bet tikai nelielai daļai labāk patīk tādi pasākumi, kuros tiek dota iespēja līdzdarboties un iesaistīties (18%).

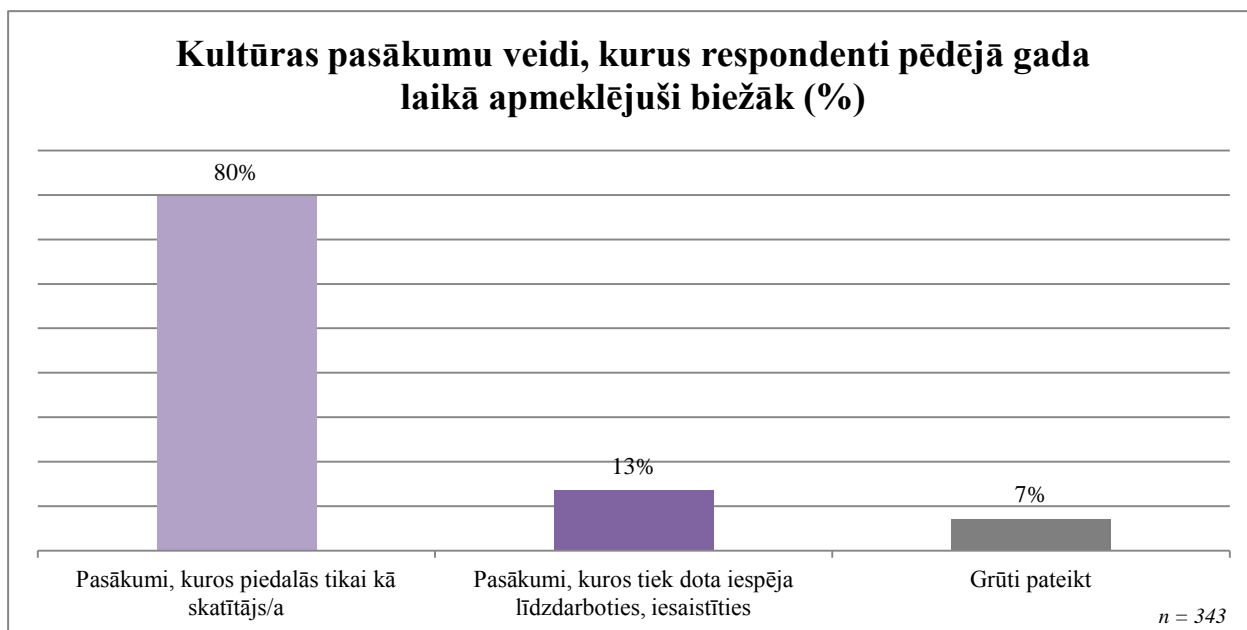
49. attēls: Kultūras pasākumu veidi, kuri respondentiem patīk labāk

Aptauja parādīja, kurus no diviem iepriekš minētajiem pasākuma veidiem tie pēdējā gada laikā respondenti ir apmeklējuši biežāk. Uz šo jautājumu atbildēja 343 respondenti.

Var secināt, ka tiem bijusi iespēja apmeklēt to pasākuma veidu, kas labāk patīk, jo biežāk tika apmeklēti tādi pasākumi, kuros iedzīvotāji piedalās tikai kā skatītāji (80%), savukārt nedaudz mazāk iespēju bijis tiem, kas vēlas līdzdarboties, jo pasākumus, kuros tiek dota iespēja līdzdarboties un iesaistīties, biežāk apmeklējuši tikai 13% respondentu.

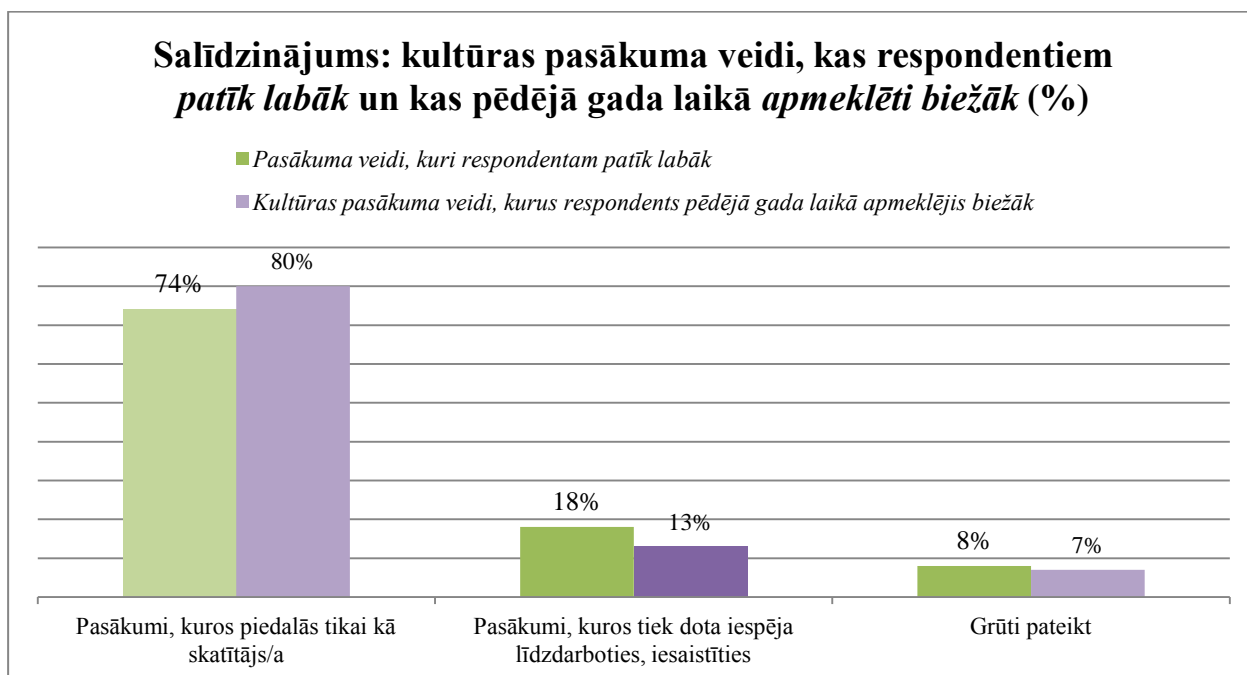
50. attēls: Kultūras pasākuma veidi, kurus respondenti pēdējā gada laikā apmeklējuši biežāk

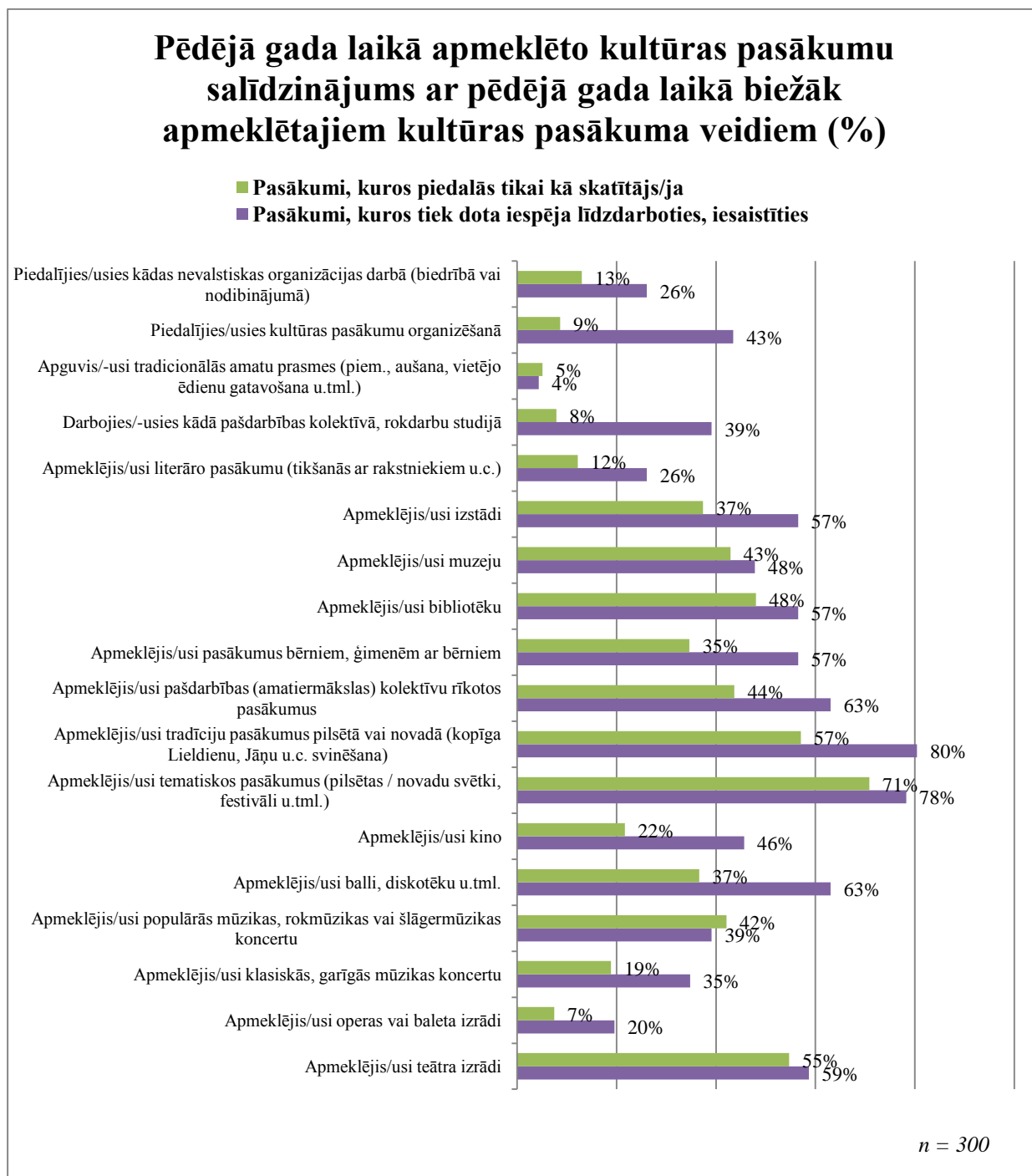
Var secināt, ka respondentiem pēdējā gada laikā biežāk bijusi iespēja apmeklēt pasākumus, kuros tie piedalās tikai kā skatītāji/as (80%), un šāda iespēja ir bijusi visiem, kuriem patīk labāk šāds pasākuma veids (74%).

Savukārt tiem, kuriem labāk patīk pasākumi, kuros tiek dota iespēja līdzdarboties un iesaistīties (18%), ne vienmēr bijusi iespēja ņemt vērā savas vēlmes un biežāk apmeklēt šādus pasākumus (13%).

51. attēls: Kultūras pasākuma veidi, kas respondentiem patīk labāk un kas pēdējā gada laikā apmeklēti biežāk: salīdzinājums

52. attēls: Pēdējā gada laikā apmeklēto kultūras pasākumu salīdzinājums ar pēdējā gada laikā biežāk apmeklētajiem kultūras pasākuma veidiem

Apmierinātība ar kultūras dzīvi un kultūras pasākumu apmeklējumu šķēršļi

Respondentu apmierinātība ar dažādiem kultūras dzīves aspektiem viņu dzīvesvietā

Aptaujā tika noskaidrots respondentu apmierinātības līmenis ar dažādiem kultūras dzīves aspektiem viņu dzīvesvietās. Uz šo jautājumu atbildēja visi respondenti.

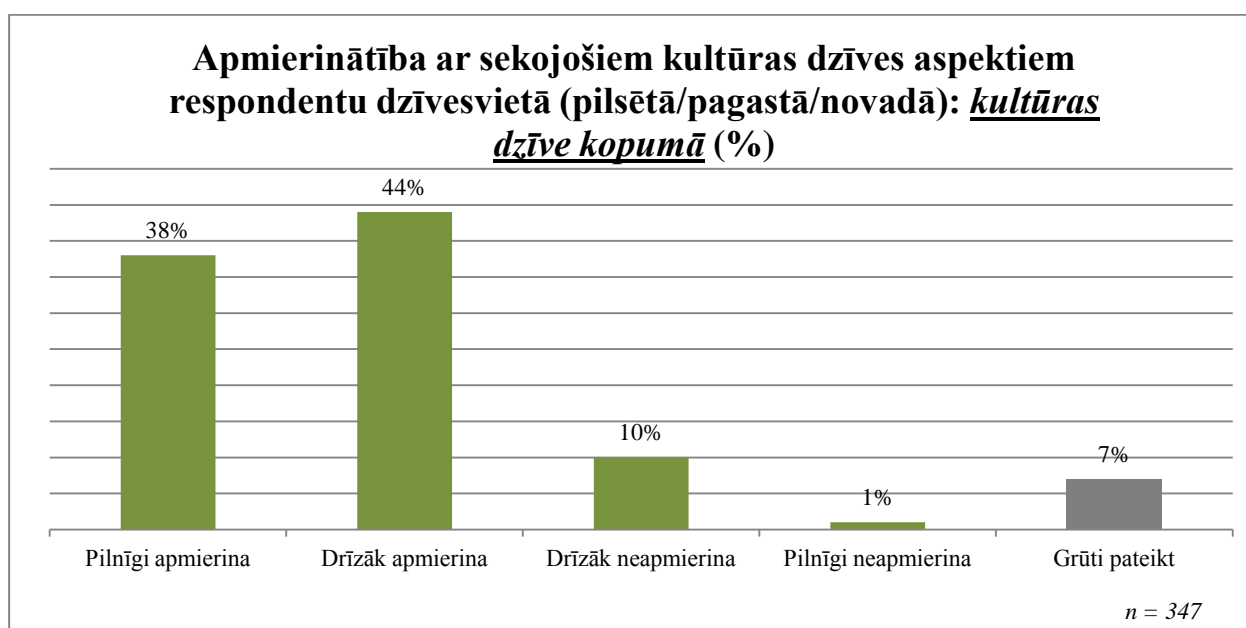
Respondenti kopumā ir apmierināti ar sekojošiem kultūras dzīves aspektiem viņu dzīvesvietā (pilsētā/pagastā/novadā) – kultūras dzīve kopumā (82%), kultūras pasākumu kvalitāte (77%), kultūras pasākumu daudzveidība (72%), kultūras pasākumu norises biežums (67%) un iespējas iedzīvotājiem kā dalībniekiem iesaistīties kultūras dzīvē (pašdarbībā u.c.) (66%).

Respondenti četros aspektos visbiežāk savu apmierinātības līmeni raksturojuši kā drīzāk apmierinošu – kultūras dzīve kopumā (38%), kultūras pasākumu daudzveidība (39%), kultūras pasākumu norises biežums (35%) un kultūras pasākumu kvalitāte (43%).

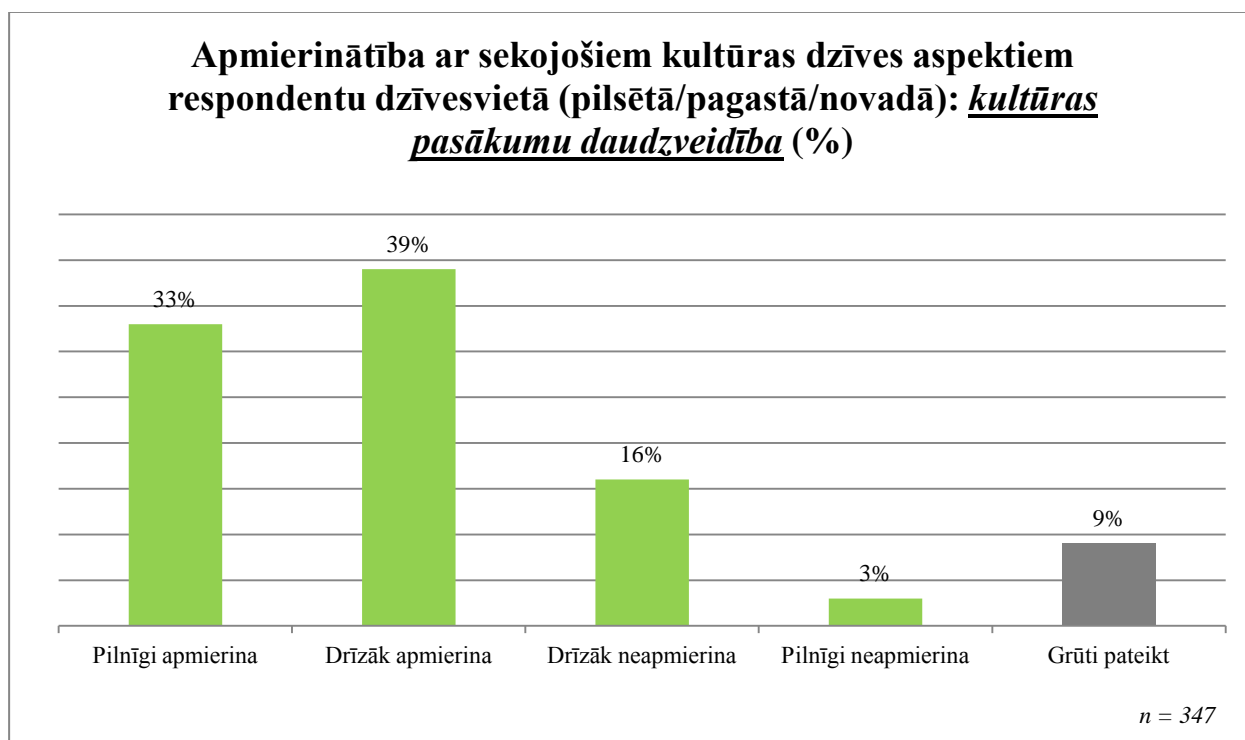
Savukārt pilnībā apmierināti respondenti visvairāk ir ar iespējām kā dalībniekiem iesaistīties kultūras dzīvē (pašdarbībā u.c.) (35%).

Respondenti visvairāk kopumā neapmierināti ir ar tādiem aspektiem kā kultūras pasākumu norises biežums (21%) un kultūras pasākumu daudzveidība (19%), bet mazāk respondentu ir neapmierināti ar kultūras dzīvi kopumā (11%), iespējām iedzīvotājiem kā dalībniekiem iesaistīties kultūras dzīvē (pašdarbībā u.c.) (11%) un kultūras pasākumu kvalitāti (8%).

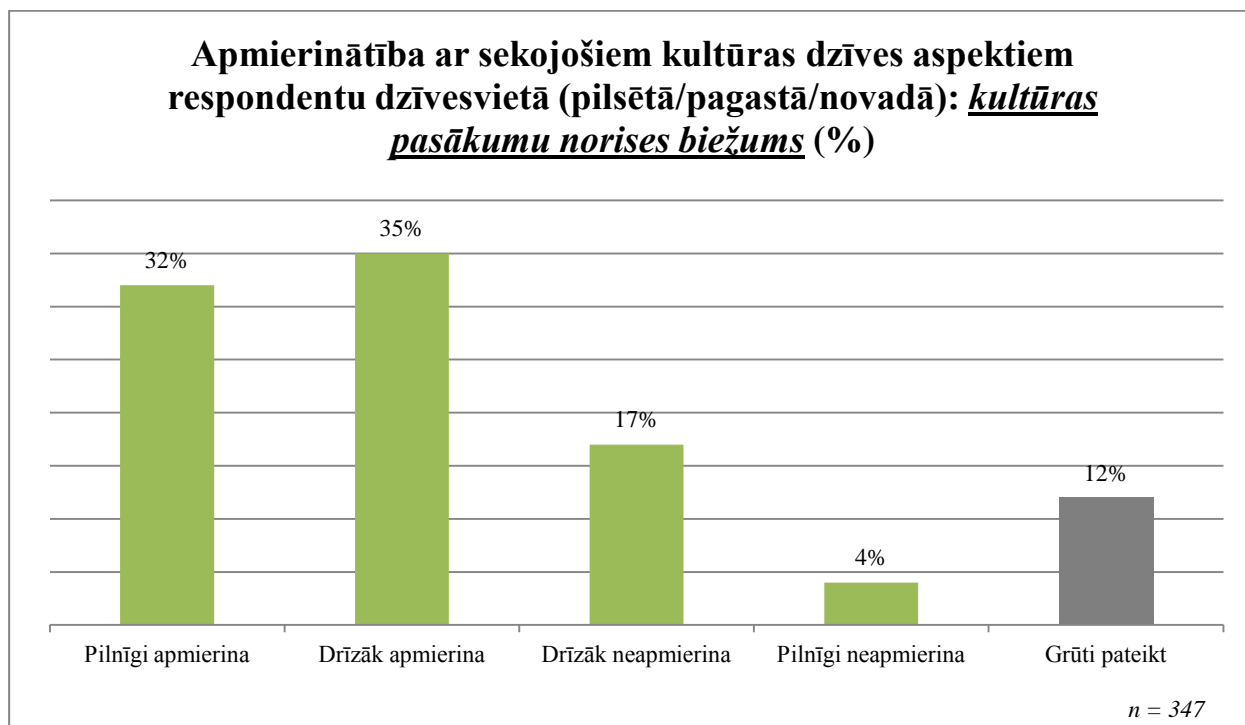
53. attēls: Apmierinātība ar dažādiem kultūras dzīves aspektiem viņu dzīvesvietā: kultūras dzīve kopumā

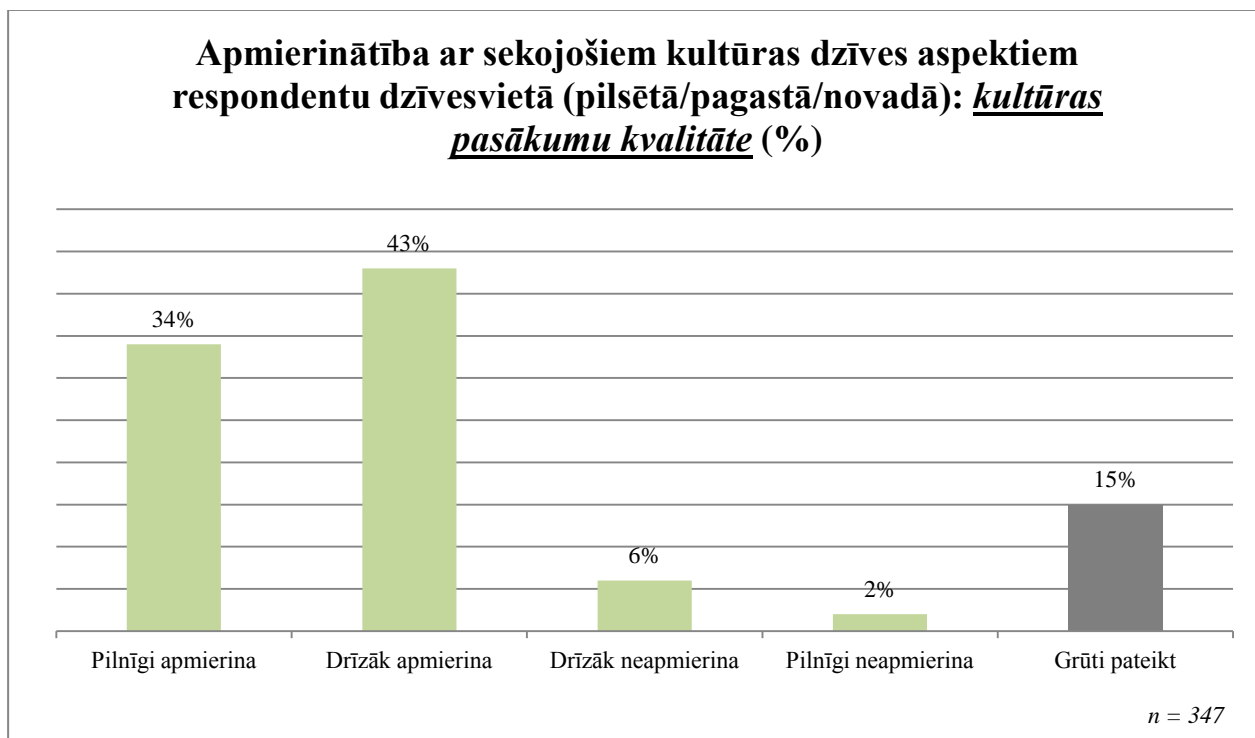
54. attēls: Apmierinātība ar dažādiem kultūras dzīves aspektiem respondentu dzīvesvietā: kultūras pasākumu daudzveidība

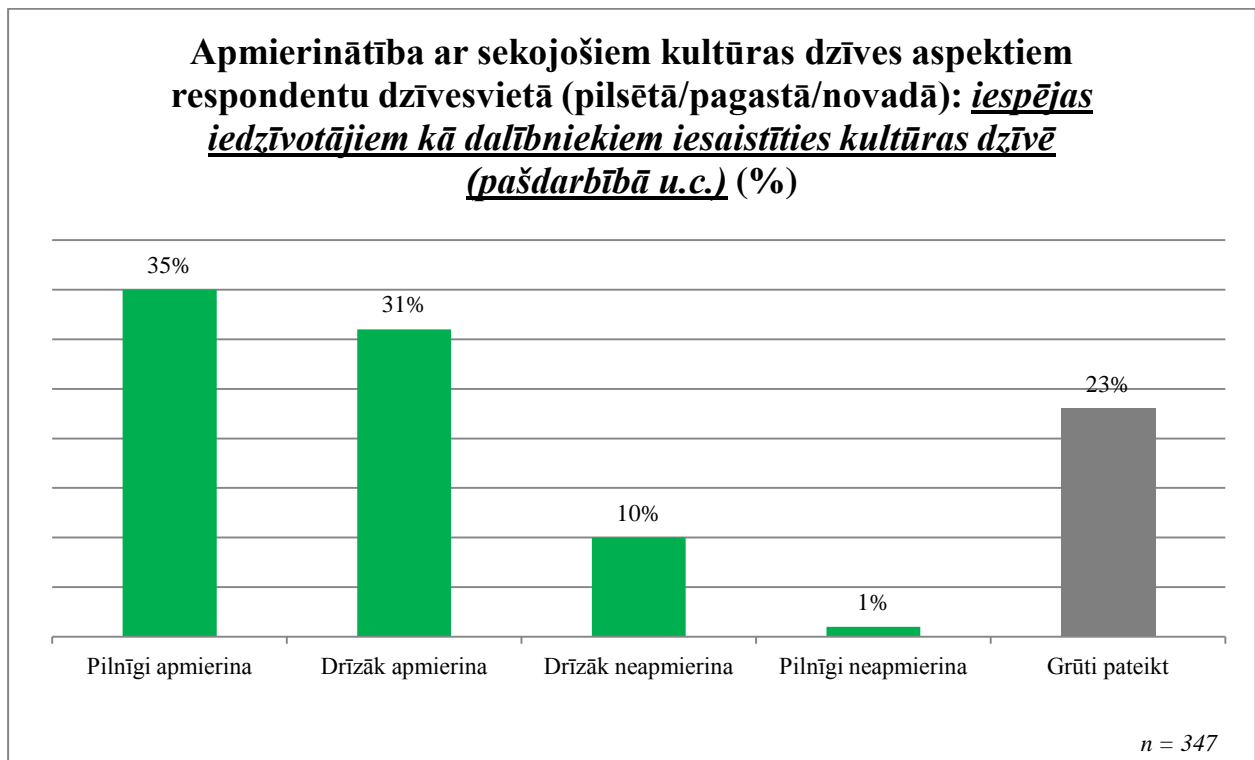
55. attēls: Apmierinātība ar dažādiem kultūras dzīves aspektiem respondentu dzīvesvietā: kultūras pasākumu norises biežums

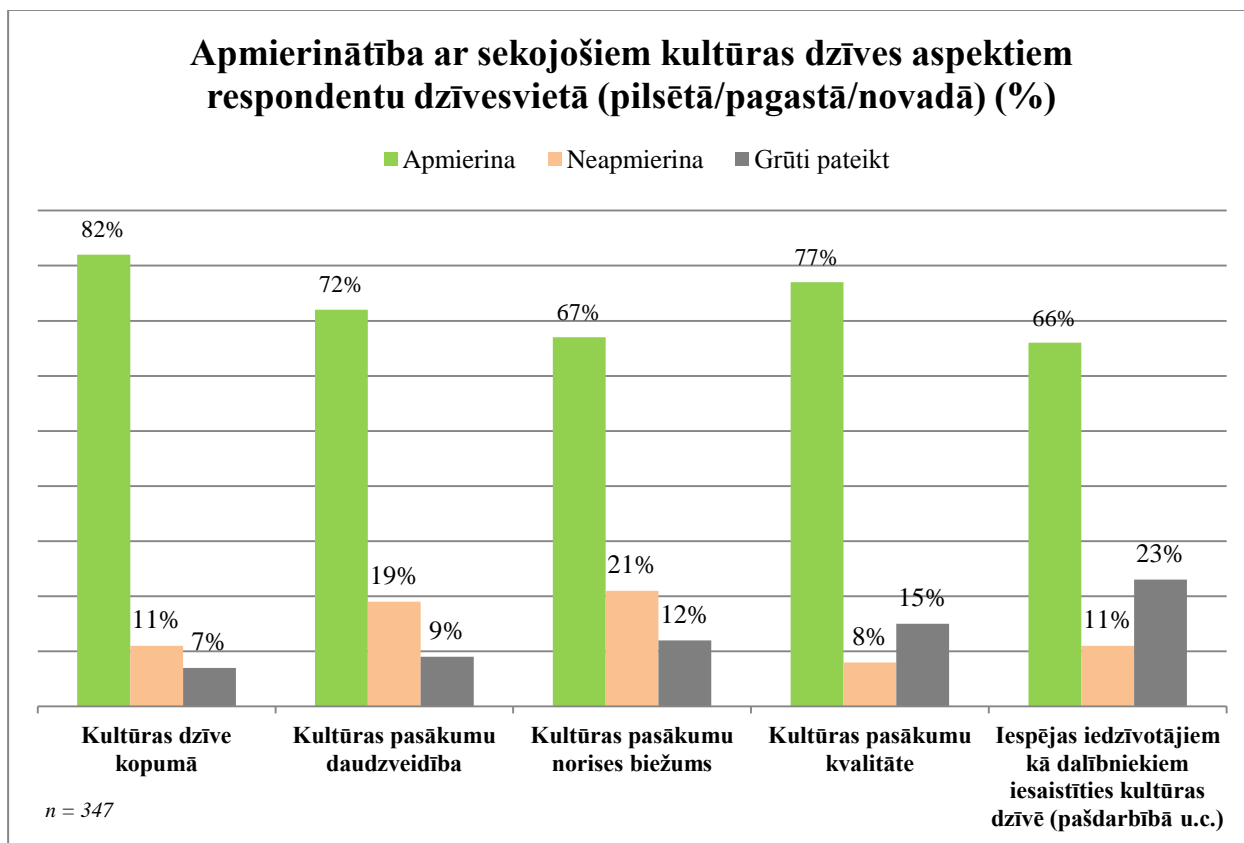
56. attēls: Apmierinātība ar dažādiem kultūras dzīves aspektiem respondentu dzīvesvietā: kultūras pasākumu kvalitāte

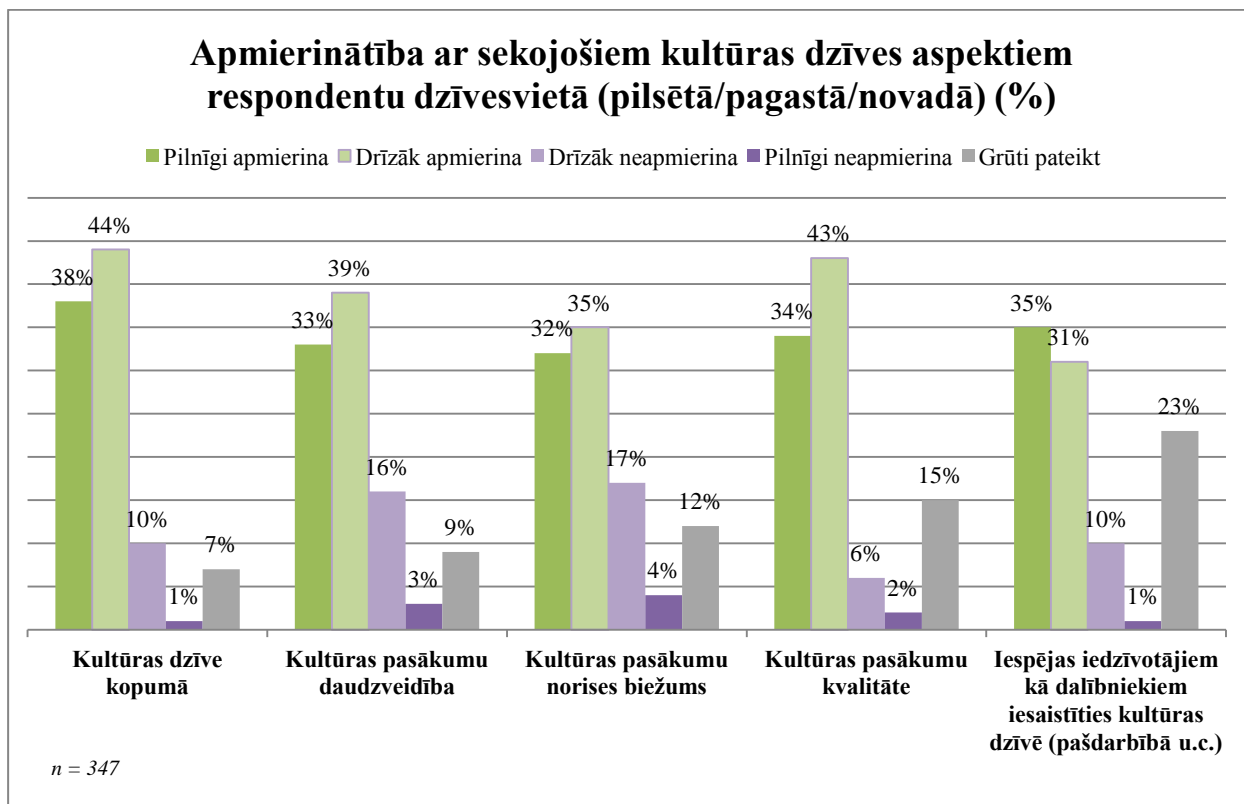
57. attēls: Apmierinātība ar dažādiem kultūras dzīves aspektiem respondentu dzīvesvietā: iespējas iedzīvotājiem kā dalībniekiem iesaistīties kultūras dzīvē

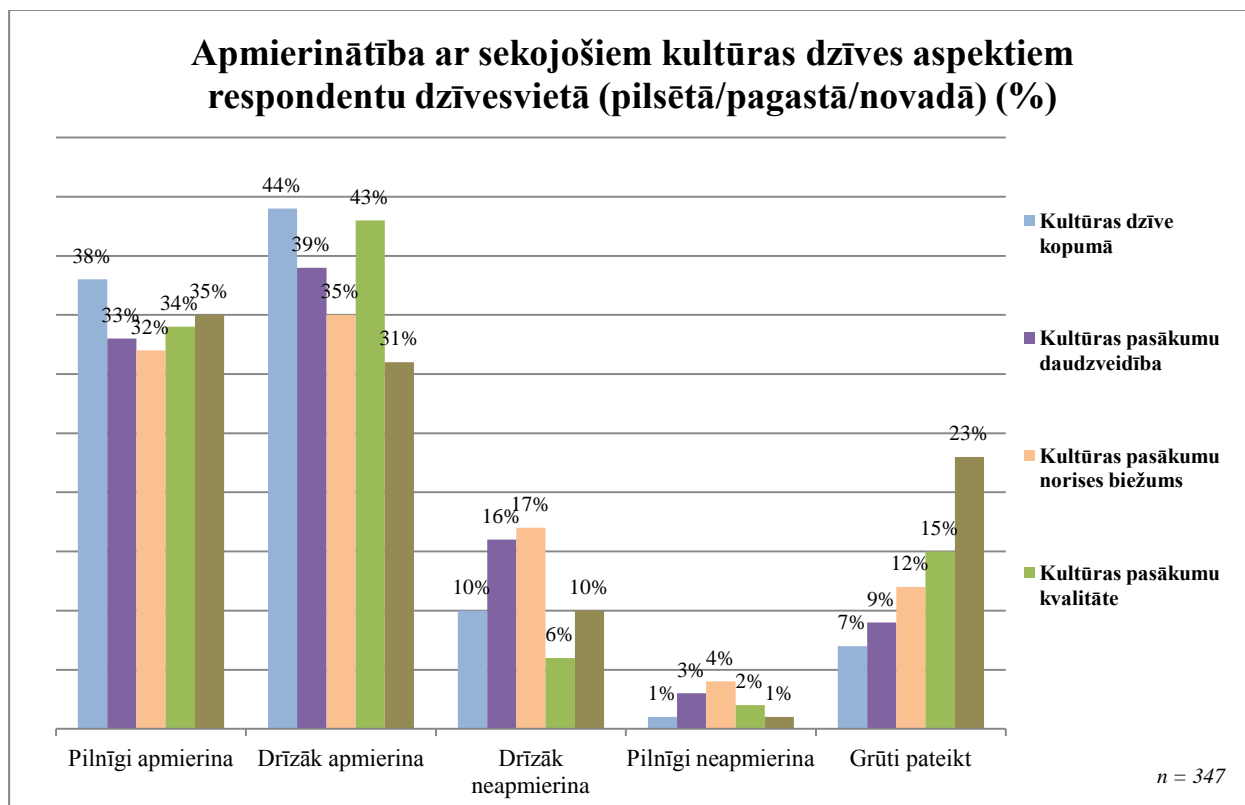
58. attēls: Apmierinātība ar dažādiem kultūras dzīves aspektiem respondentu dzīvesvietā: salīdzinājums (apmierina, neapmierina)

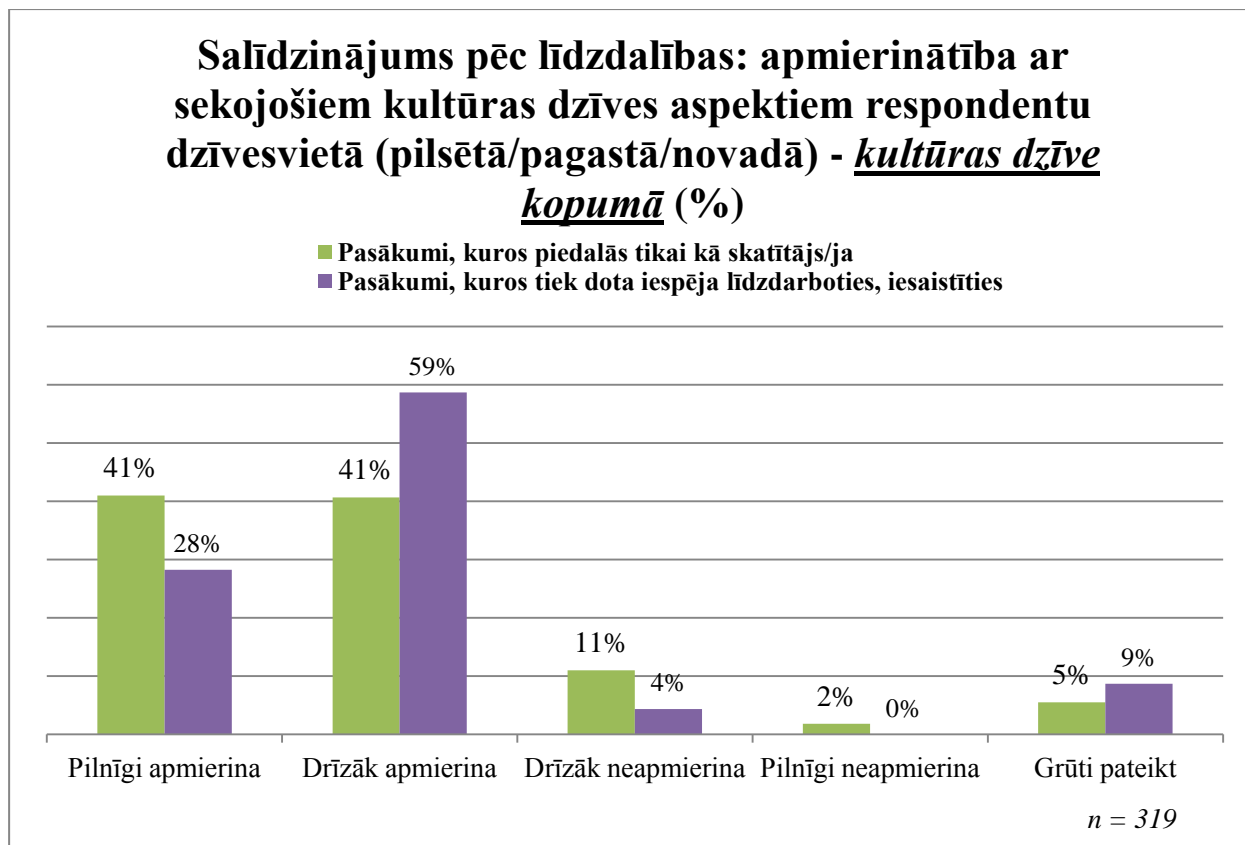
59. attēls: Apmierinātība ar dažādiem kultūras dzīves aspektiem respondentu dzīvesvietā: salīdzinājums (pilnīgi apmierina, drīzāk apmierina, drīzāk neapmierina, pilnīgi neapmierina)

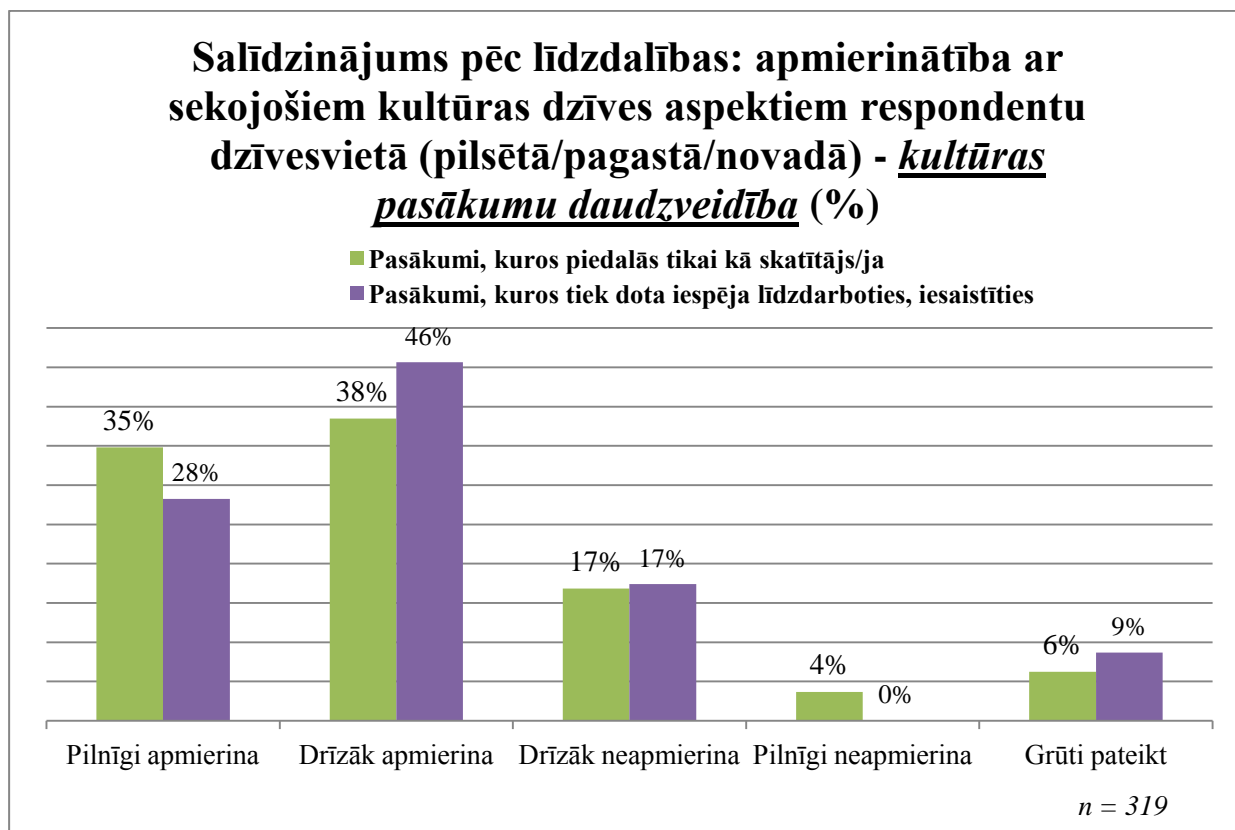
60.attēls: Apmierinātība ar dažādiem kultūras dzīves aspektiem respondentu dzīvesvietā: salīdzinājums

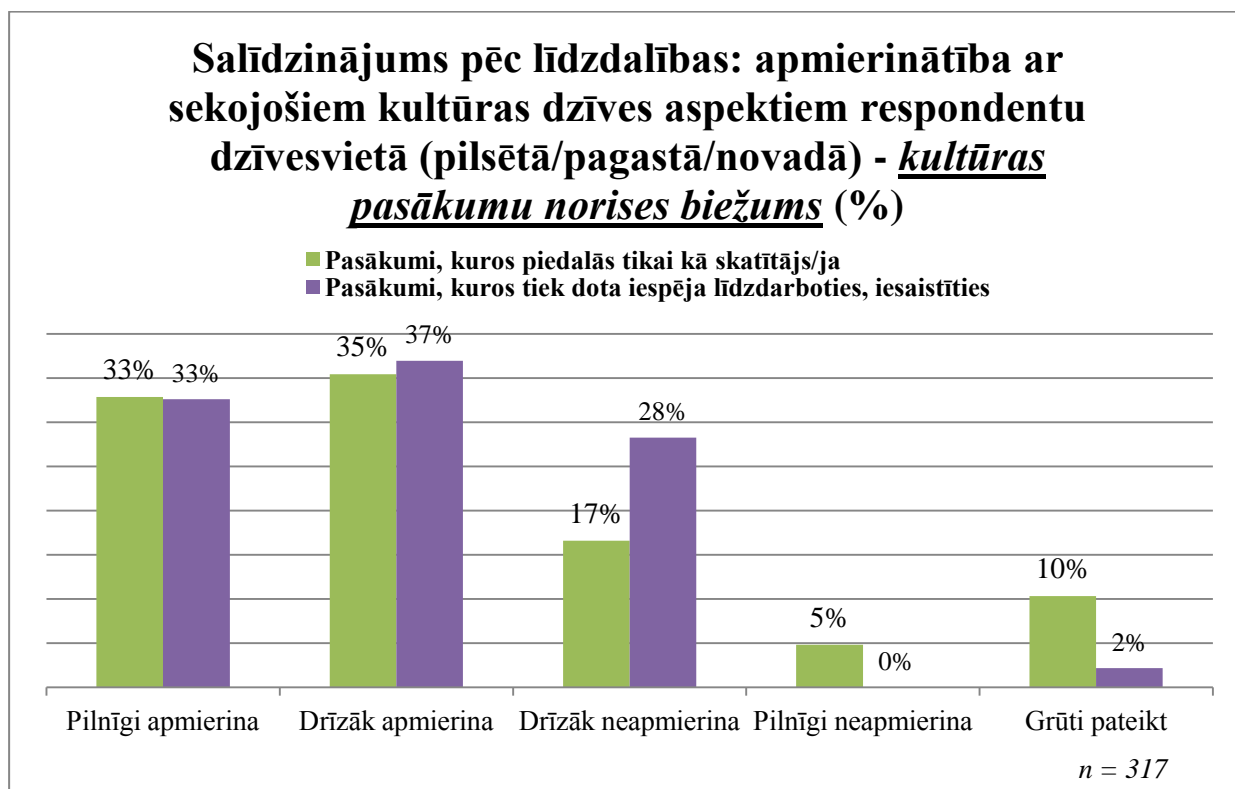
61. attēls: Apmierinātība ar sekojošiem kultūras dzīves aspektiem respondentu dzīvesvietā (pilsētā/pagastā/novadā) - kultūras dzīve kopumā: salīdzinājums pēc līdzdalības

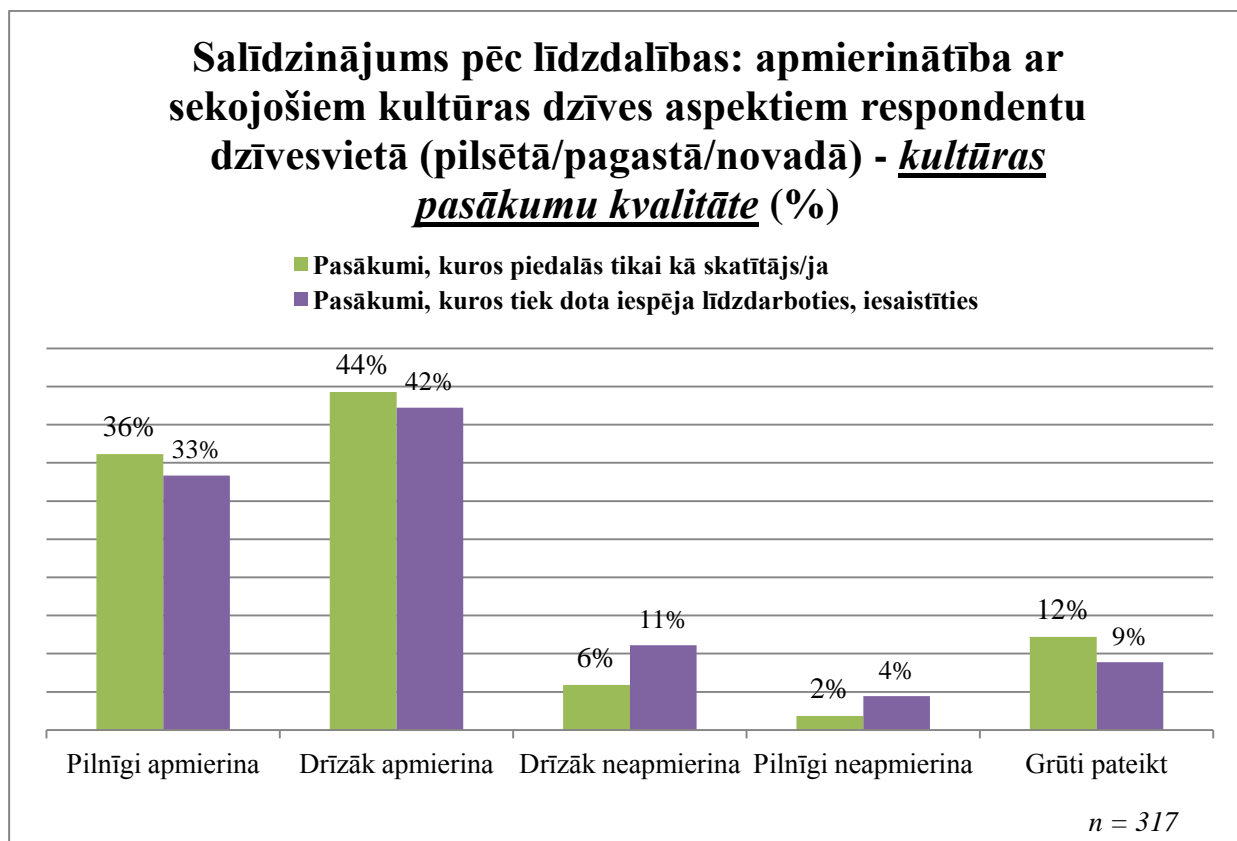
62. attēls: Apmierinātība ar sekojošiem kultūras dzīves aspektiem respondentu dzīvesvietā (pilsētā/pagastā/novadā) - kultūras pasākumu daudzveidība: salīdzinājums pēc līdzdalības

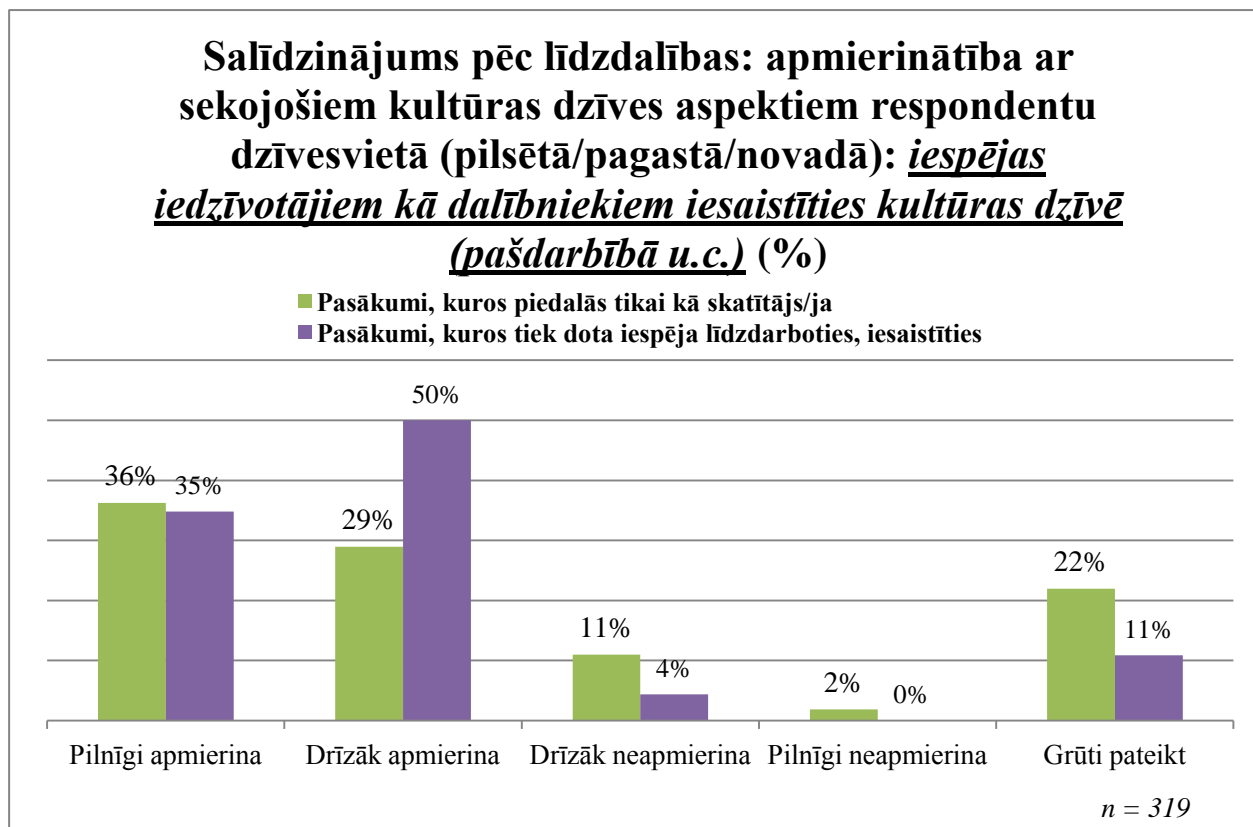
63. attēls: Apmierinātība ar sekojošiem kultūras dzīves aspektiem respondentu dzīvesvietā (pilsētā/pagastā/novadā) - kultūras pasākumu norises biežums: salīdzinājums pēc līdzdalības

64. attēls: Apmierinātība ar sekojošiem kultūras dzīves aspektiem respondentu dzīvesvietā (pilsētā/pagastā/novadā) - kultūras pasākumu kvalitāte: salīdzinājums pēc līdzdalības

65. attēls: Apmierinātība ar sekojošiem kultūras dzīves aspektiem respondentu dzīvesvietā (pilsētā/pagastā/novadā) - iespējas iedzīvotājiem kā dalībniekiem iesaistīties kultūras dzīvē: salīdzinājums pēc līdzdalības

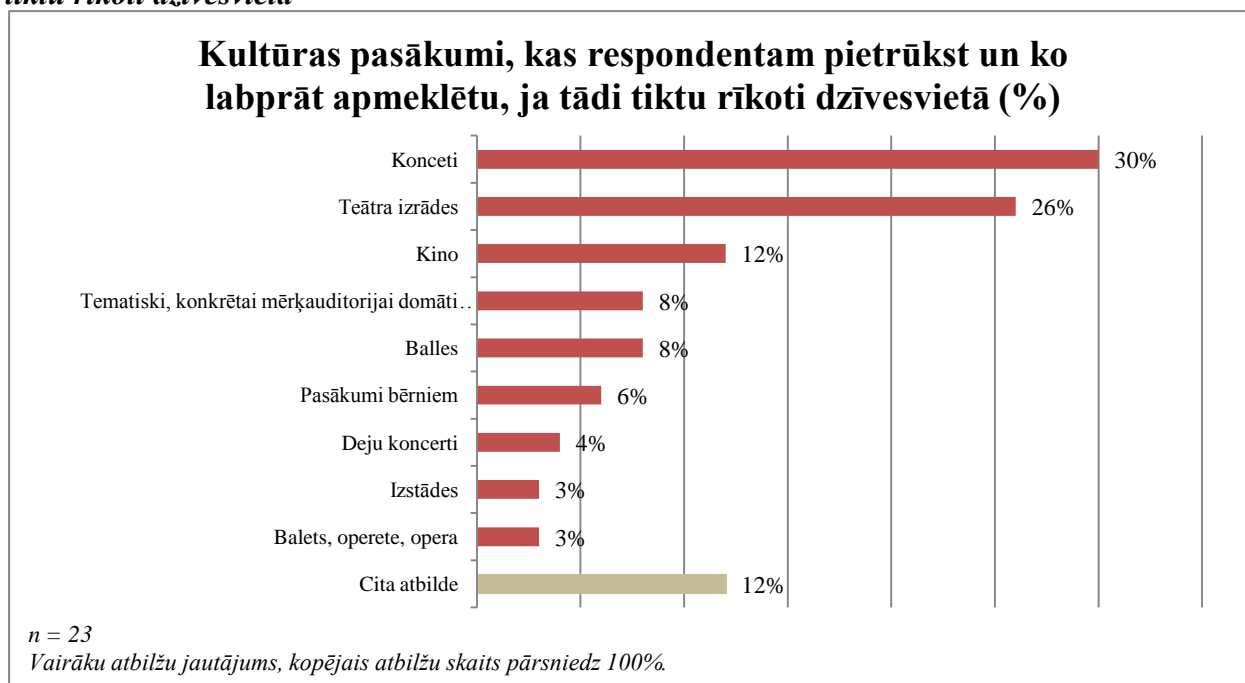

Kultūras piedāvājuma deficīts un kultūras pasākumu apmeklējumu šķēršļi

Aptaujā noskaidrojām, kādi kultūras pasākumi ir deficīts respondentu dzīvesvietās. Respondentiem brīvā formā tika lūgts norādīt, kādi trīs kultūras pasākumi pietrūkst un ko labprāt apmeklētu savā dzīvesvietā, ja tādi tiktu rīkoti. Kopā 239 respondenti norādījuši vismaz vienu no trim kultūras pasākumiem.

Visvairāk respondentiem pietrūkst dažāda veida koncerti (30%) un teātra izrādes (26%). Vairākkārt norādīti arī tādi kultūras pasākumi kā kino (12%), balles (8%), tematiski, konkrētai mērķauditorijai domāti pasākumi (8%), pasākumi bērniem (6%), deju koncerti (4%), balets, operete, opera (3%), izstādes (3%). Respondenti minējuši arī citas mazāk populāras atbildes (12%).

66. attēls: Kultūras pasākumi, kas respondentam pietrūkst un ko labprāt apmeklētu, ja tādi tiktu rīkoti dzīvesvietā

Aptaujā tika noskaidrots, kādi faktori kavē Vidzemes reģiona iedzīvotājus apmeklēt vai piedalīties kultūras pasākumos biežāk nekā līdz šim. Respondenti varēja norādīt vairākas atbildes.

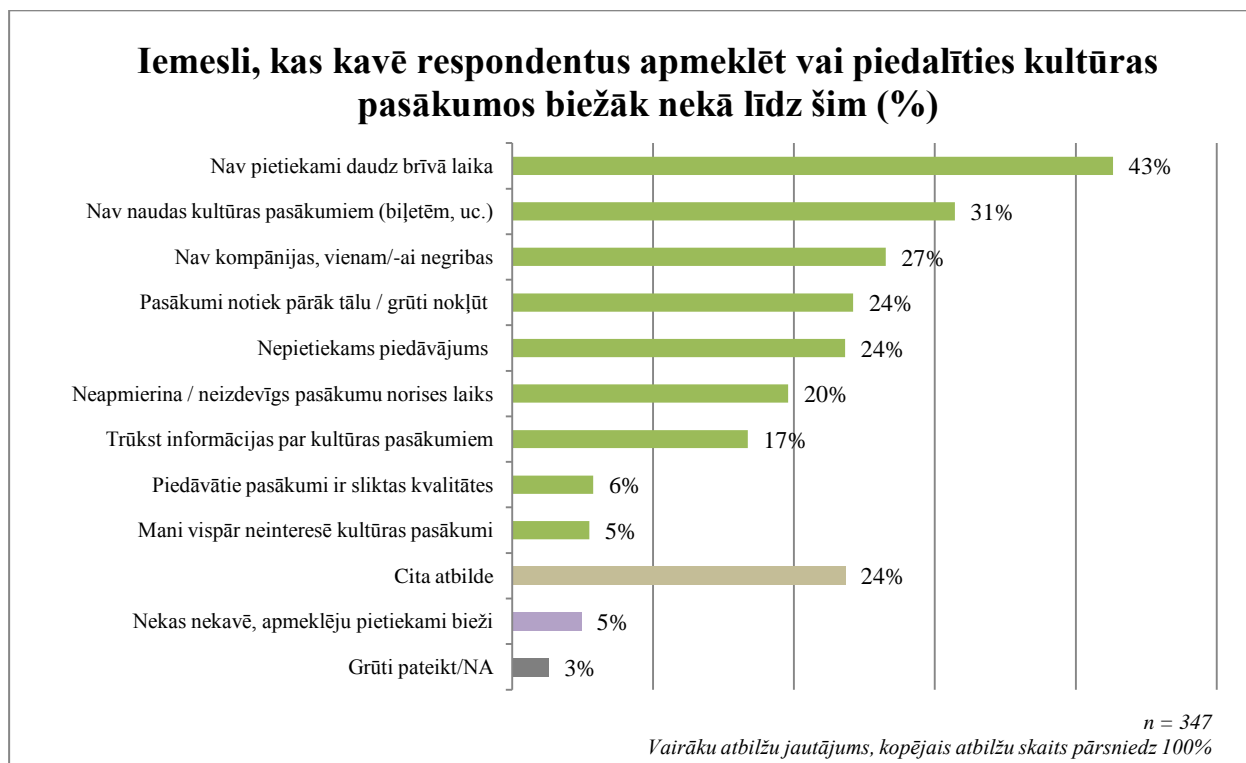
Respondentus visvairāk kavē apmeklēt vai piedalīties kultūras pasākumos nepietiekams brīvais laiks (43%), arī naudas trūkums kultūras pasākumiem (biļetēm u.c.) (31%), kompānijas neesamība (27%), pasākuma tālā atrašanās vieta vai grūtības tur nokļūt (24%), nepietiekams piedāvājums (24%), neizdevīgs vai neapmierinošs pasākumu norises laiks (20%) un informācijas trūkums par kultūras pasākumiem (17%).

Mazāk respondentu kā iemeslu, kas kavē biežāk apmeklēt vai piedalīties kultūras pasākumos, norāda piedāvāto pasākumu slikto kvalitāti (6%).

Respondenti norāda arī citus iemeslus (24%), kas kavē apmeklēt vai piedalīties kultūras pasākumos un kas netika iekļauti aptaujas jautājuma atbildēs, un visbiežāk pie cita iemesla minēts vecums (22 reizes), veselības problēmas (38 reizes) un slinkums (11 reizes). Parādās arī tādi kavēkļi kā mazi bērni un/vai mājdzīvnieki (3 reizes), nepatīk cilvēku drūzma un ātri tiek izpirktas biļetes.

Neliela daļa respondentu norāda, ka tos vispār neinteresē kultūras pasākumi (5%).

67. attēls: Iemesli, kas kavē respondentus apmeklēt vai piedalīties kultūras pasākumos biežāk nekā līdz šim

Aptaujas rezultātā noskaidrots, ka kavējošie faktori dažādās vietās atšķiras. Lai labāk raksturotu esošo līdzdalības situāciju Vidzemes reģionā, respondenti tika iedalīti trīs grupās: tie, kuri dzīvo Valmierā, tie, kuri dzīvo kādā citā Vidzemes reģiona pilsētā un tie, kuri dzīvo kādā novadā, pagastā vai ciemā Vidzemē.

Valmierieši, salīdzinot ar citiem iedzīvotājiem, kā galveno kavējošo iemeslu norādīja to, ka nav naudas kultūras pasākumiem (42%), no citām pilsētām Vidzemē kā galvenais kavējošais faktors visbiežāk tika norādīts, ka nav pietiekami daudz brīvā laika (46%), arī novadu, pagastu un ciemu iedzīvotāji uzskata, ka visbiežāk tos kavē apmeklēt vai piedalīties kultūras pasākumos tieši tas, ka nav pietiekami daudz brīvā laika (43%).

Visbiežāk naudas trūkumu kā kavējošu faktoru atzīmē Valmieras iedzīvotāji (42%), bet salīdzinoši mazāk iedzīvotāji no citām pilsētām Vidzemē (32%) un novadu, pagastu, ciemu iedzīvotāji (29%).

Savukārt novadu, pagastu, ciemu iedzīvotājus vairāk kavē apmeklēt kultūras pasākumus tas, ka nav kompānija un vienam negribas iet (31%), bet citu Vidzemes pilsētu iedzīvotājiem (19%) un valmieriešiem (21%) tas nav tik liels šķērslis.

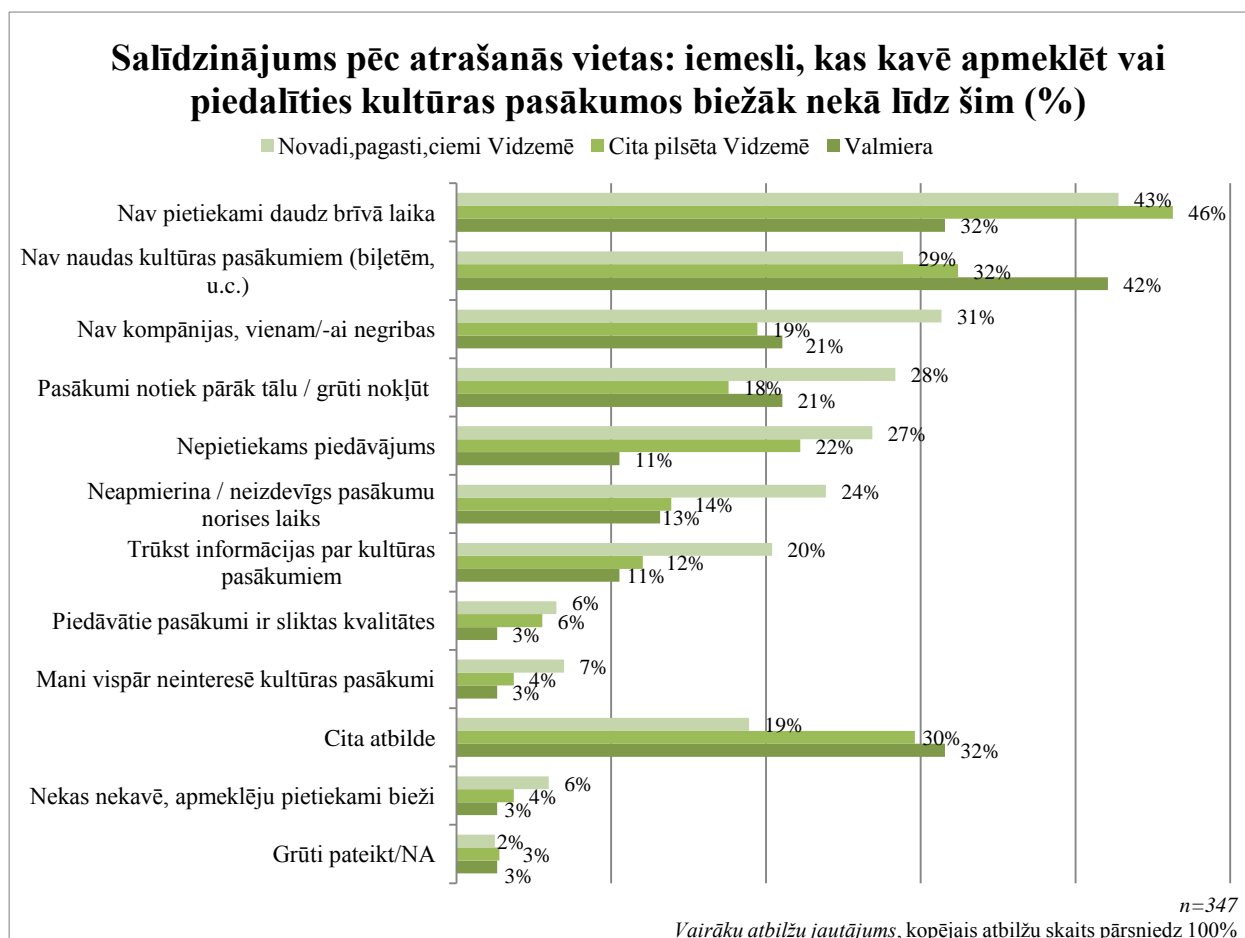
Novadu, pagastu, ciemu iedzīvotājiem Vidzemē nozīmīgāks kavējošais faktors ir tas, ka pasākumi notiek pārāk tālu vai grūti nokļūt (28%), bet citu pilsētu iedzīvotājiem (18%) un valmieriešiem (21%) šāds faktors ir mazāk kavējošs.

Tāpat novadu, pagastu, ciemu iedzīvotājus apmeklēt pasākumus traucē nepietiekams piedāvājums (27%), tas ir kavējošs iemesls arī salīdzinoši lielai daļai citu pilsētu iedzīvotāju (22%), savukārt tikai 11% valmieriešiem šis faktors kavē apmeklēt pasākumus biežāk.

Novados, pagastos, ciemos Vidzemē trūkst informācijas par kultūras pasākumiem (20%), savukārt citās pilsētās Vidzemē (12%) un Valmierā (11%) šāda problēma nav tik izteikta.

Respondenti, kas norādījuši, ka tiem vispār neinteresē kultūras pasākumi, vairāk ir no novadiem, pagastiem, ciemiem Vidzemē (7%) nekā no citām pilsētām Vidzemē (4%) vai Valmieras (3%).

68. attēls: Iemesli, kas kavē apmeklēt vai piedalīties kultūras pasākumos biežāk nekā līdz šim: salīdzinājums pēc atrašanās vietas

Apmierinātības līmenis ar kultūras iestāžu darbību respondentu dzīvesvietās

Aptaujā noskaidrots Vidzemes reģiona iedzīvotāju apmierinātības līmenis ar kultūras iestāžu darbību viņu dzīvesvietās. Tika jautāts par sekojošu kultūras iestāžu – kultūras nama/kultūras centra/tautas nama, bibliotēkas un muzeja/novadpētniecības muzeja – darbību. Kopumā uz šo jautājumu atbildēja 346 respondenti.

Respondentu apmierinātības līmenis ar dažādu kultūras iestāžu darbību viņu dzīvesvietā (pilsētā/pagastā/novada) ir augsts – kopumā vislielākā apmierinātība ir ar bibliotēkas darbību (77%) un kultūras namu/kultūras centru/tautas namu darbību (76%), bet nedaudz vairāk nekā puse no visiem respondentiem ir apmierināti ar muzeju/novadpētniecības muzeju darbību (58%).

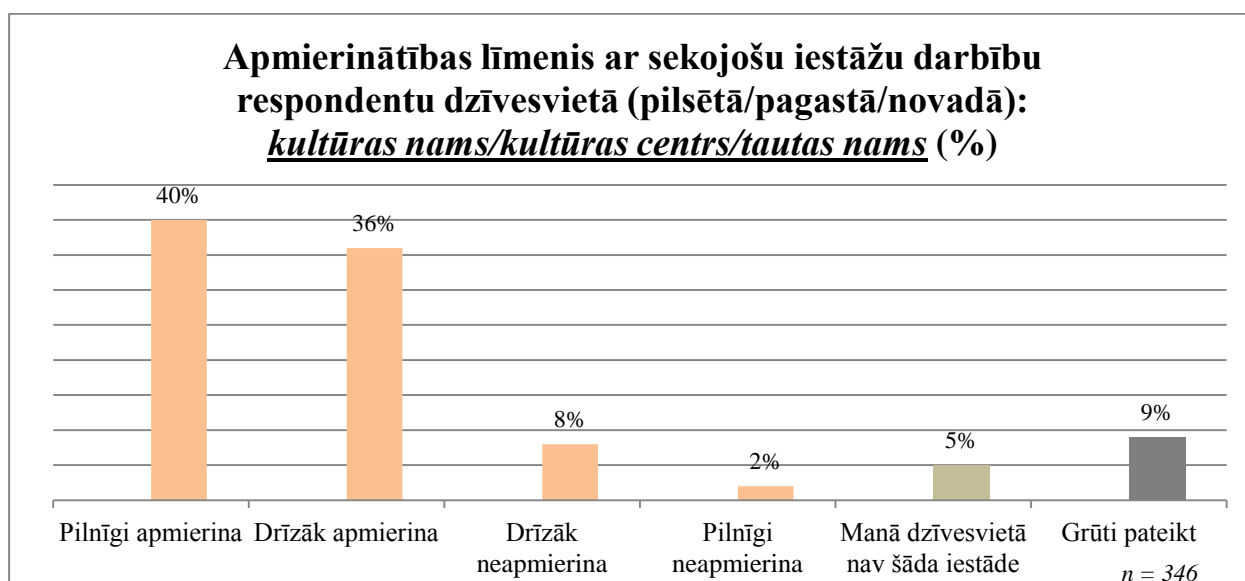
Lielākā daļa respondentu savu apmierinātības līmeni raksturo kā pilnīgi apmierināti, izteikti šāds novērtējums parādās par bibliotēkām (60%). Liela daļa respondentu apmierinātības līmeni ar citām iestādēm raksturo kā drīzāk apmierināti – par kultūras namiem/kultūras centriem/tautas namiem (36%) un par muzejiem/novadpētniecības muzejiem (25%).

Respondenti kopumā visaugstāko neapmierinātības līmeni izteikuši par kultūras namiem/kultūras centriem/tautas namiem (10%), bet ar muzeju/novadpētniecības muzeju un bibliotēku darbību kopumā ir neapmierināti tikai attiecīgi 4% un 2% respondentu.

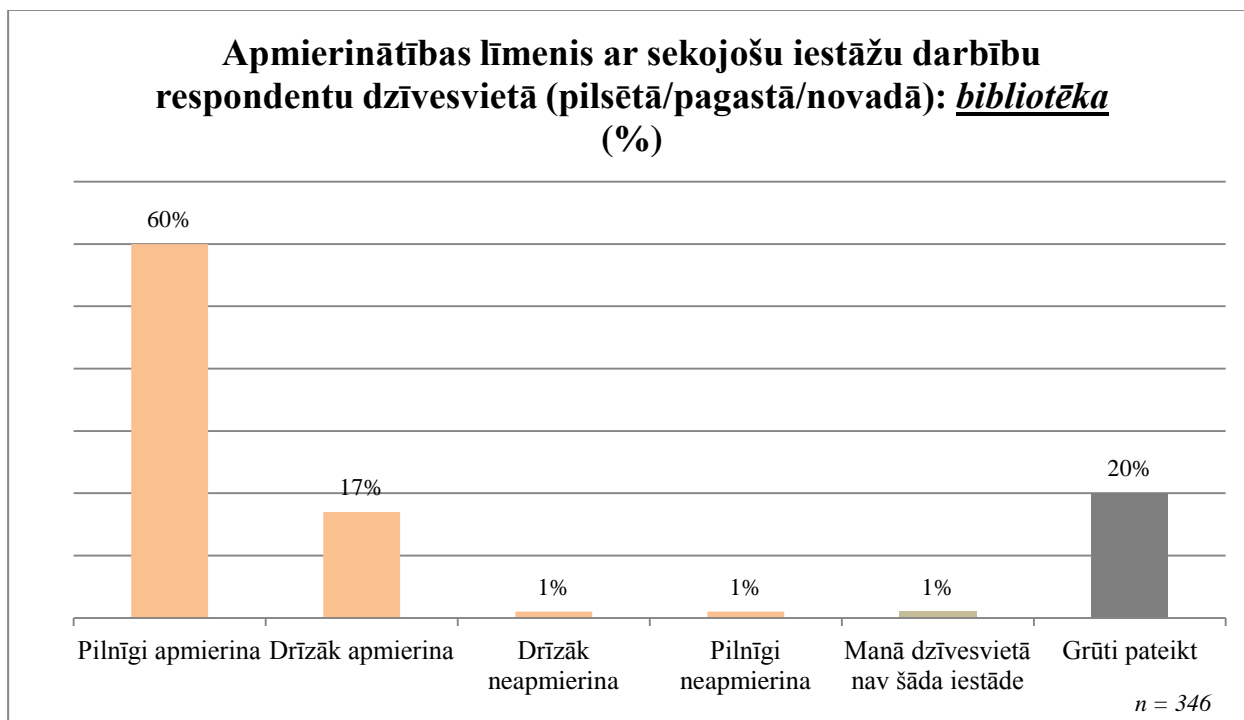
Respondentu skaits, kas ir pilnībā neapmierināti ar minēto iestāžu darbību, nav lielāks par 1-2%.

17% respondentu norāda, ka muzeju/novadpētniecības muzeju, ar kuriem apmierinātības līmenis bija salīdzinoši zemāks nekā abām pārējām iestādēm, viņu dzīvesvietā nav. Kultūras nami/kultūras centri/tautas nami un bibliotēkas nav attiecīgi tikai 5% un 1% respondentu dzīvesvietās.

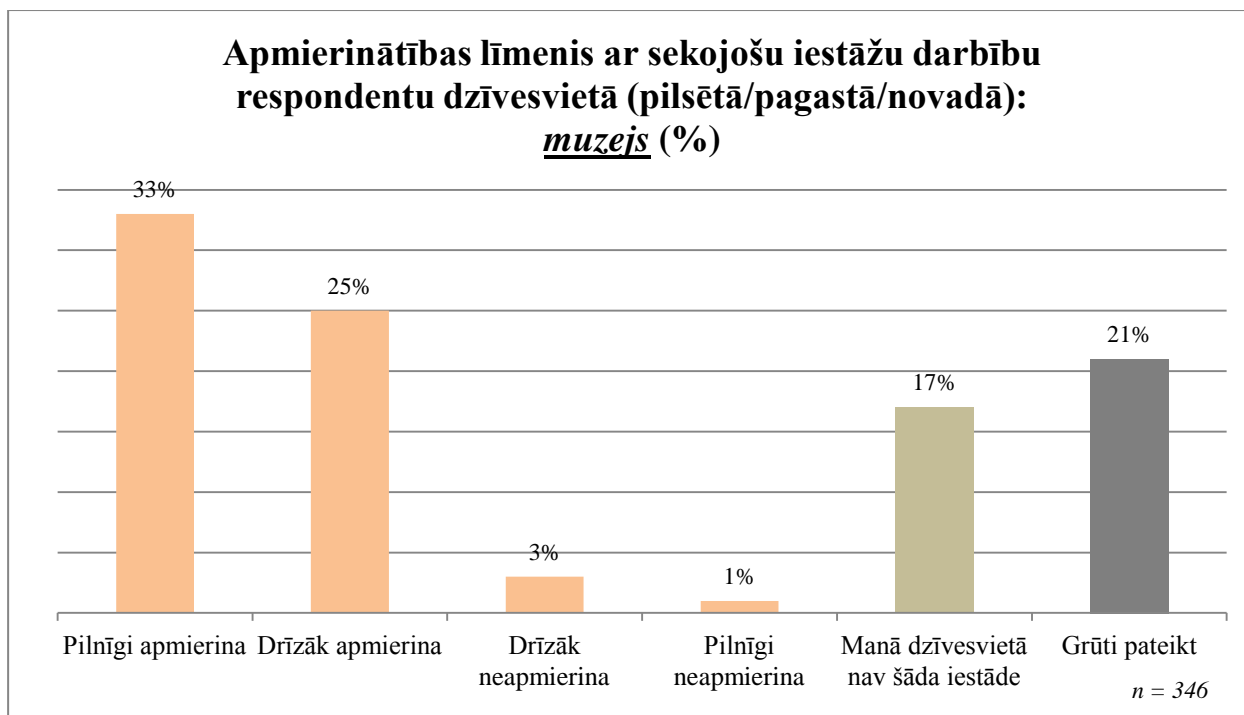
69. attēls: Apmierinātības līmenis ar sekojošu iestāžu darbību respondentu dzīvesvietā: kultūras nams/kultūras centrs/tautas nams

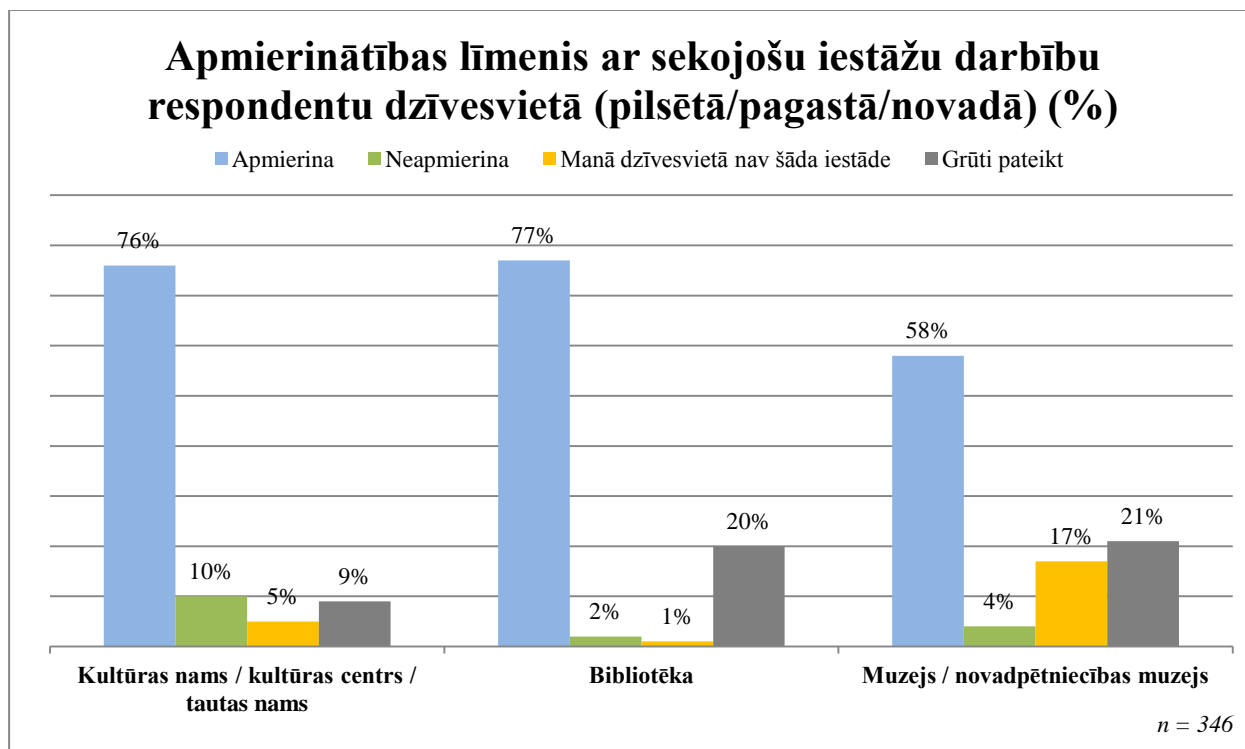
70. attēls: Apmierinātības līmenis ar sekojošu iestāžu darbību respondentu dzīvesvietā: *bibliotēka*

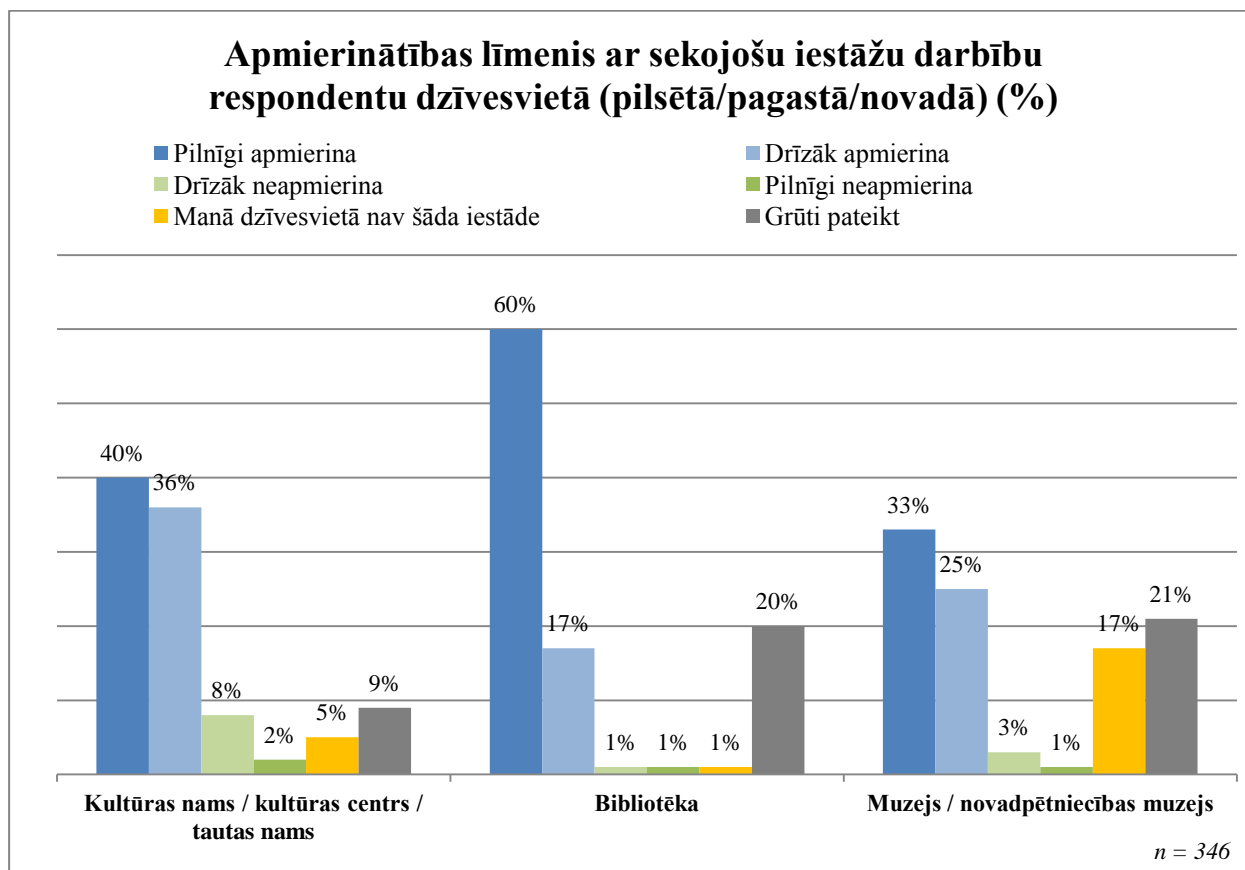
71. attēls: Apmierinātības līmenis ar sekojošu iestāžu darbību respondentu dzīvesvietā: *muzejs/novadpētniecības muzejs*

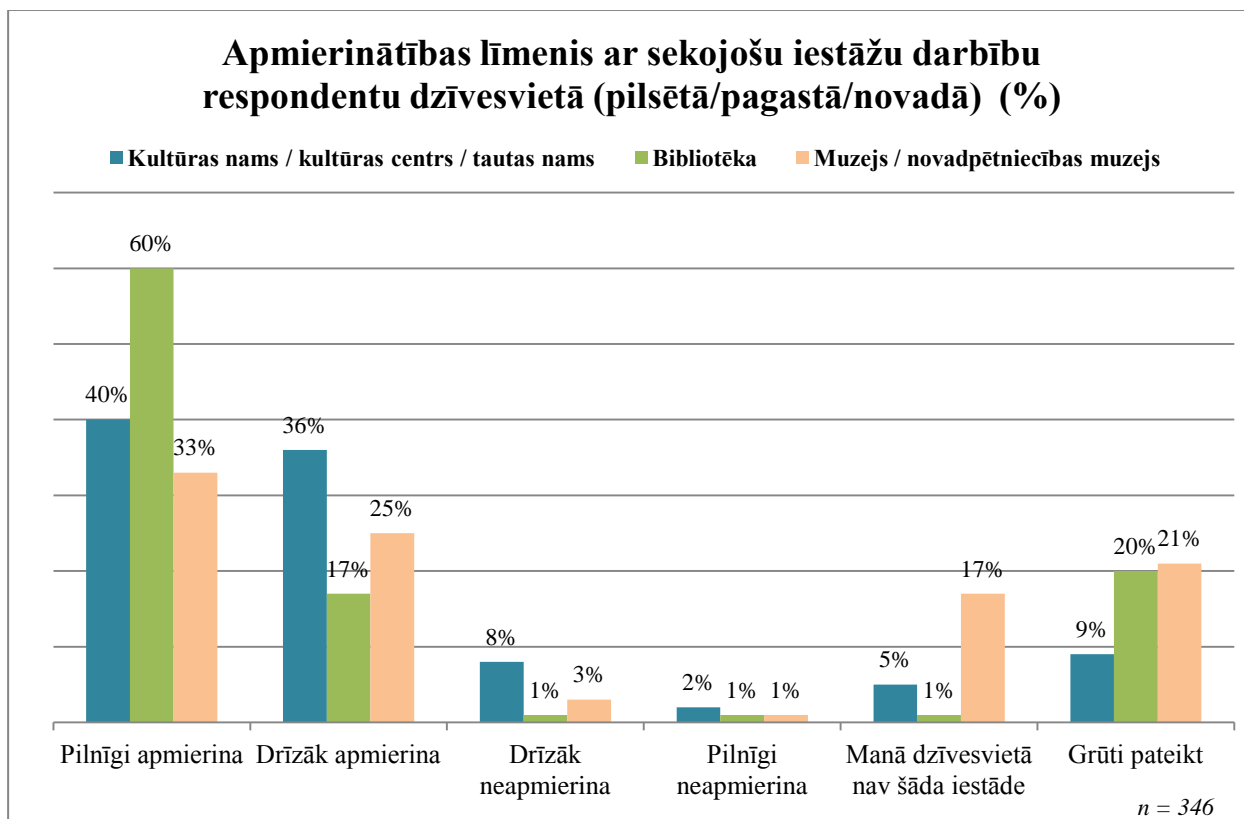
72. attēls: Apmierinātības līmenis ar sekojošu iestāžu darbību respondentu dzīvesvietā: salīdzinājums (apmierina, neapmierina)

73. attēls: Apmierinātības līmenis ar sekojošu iestāžu darbību respondentu dzīvesvietā: salīdzinājums (pilnīgi apmierina, drīzāk apmierina, drīzāk neapmierina, pilnīgi neapmierina)

74. attēls: Apmierinātības līmenis ar sekojošu iestāžu darbību respondentu dzīvesvietā: salīdzinājums

Informētība par kultūras dzīvi un tās novērtējums

Informētības līmenis par Vidzemes reģiona kultūras iestādēm un ikgadējiem kultūras pasākumiem

Reģionālo kultūras iestāžu piedāvājums un Vidzemes iedzīvotāju apmierinātība ar šo piedāvājumu ilustrē ne tikai reģiona iedzīvotāju kultūras pieprasījumu, bet norāda arī uz šo iestāžu spēju apmierināt lokālās auditorijas pieprasījumu un intensificēt reģiona iedzīvotāju kultūras aktivitātes. Aptaujā noskaidrots informētības līmenis par konkrētu kultūras pasākumu un iestāžu darbību – Valmieras Drāmas teātris, Siguldas Opermūzikas svētki, Cēsu mākslas festivāls un Muzeju nakts. Uz šo jautājumu atbildēja visi respondenti.

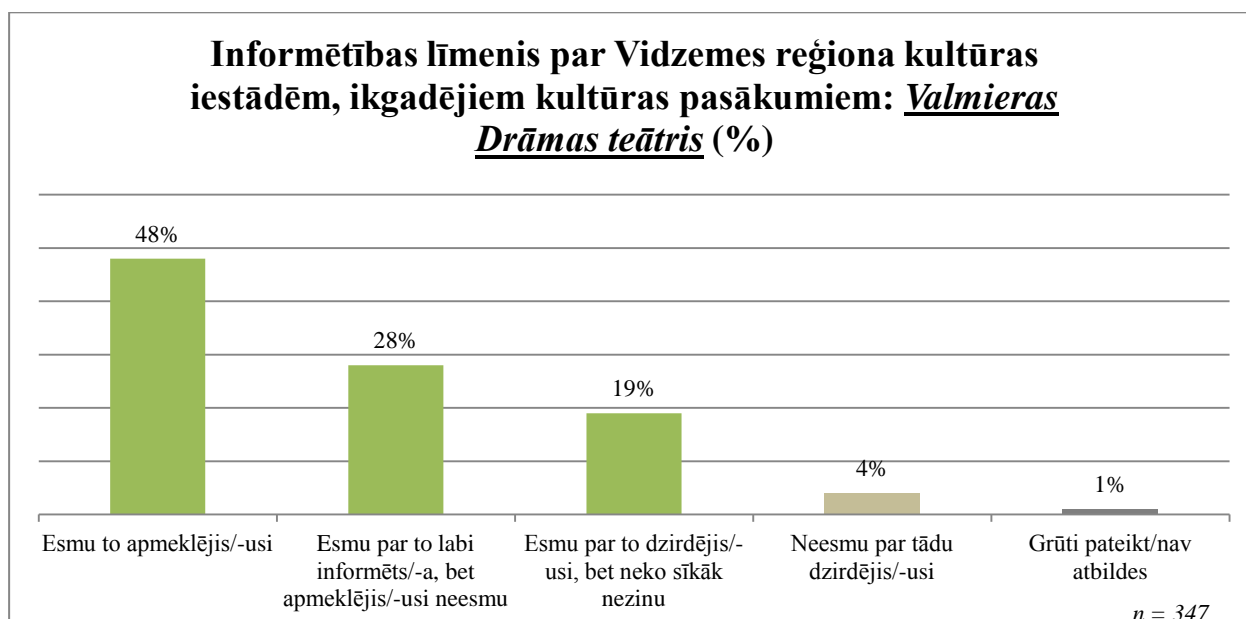
Respondenti visvairāk apmeklējuši tādas Vidzemes reģiona kultūras iestādes un ikgadējos kultūras pasākumus kā Valmieras Drāmas teātris (48%) un Muzeju nakts (46%), bet tikai neliela daļa apmeklējusi Cēsu Mākslas festivālu (10%) un Siguldas Opermūzikas svētkus (4%).

Respondenti norāda, ka visvairāk ir informēti, bet nav apmeklējuši Siguldas Opermūzikas svētkus (44%). Aptuveni trešdaļa respondentu ir informēti arī par Muzeju nakti (35%), Cēsu Mākslas festivālu (32%) un Valmieras Drāmas teātri (28%), bet nav tos apmeklējuši.

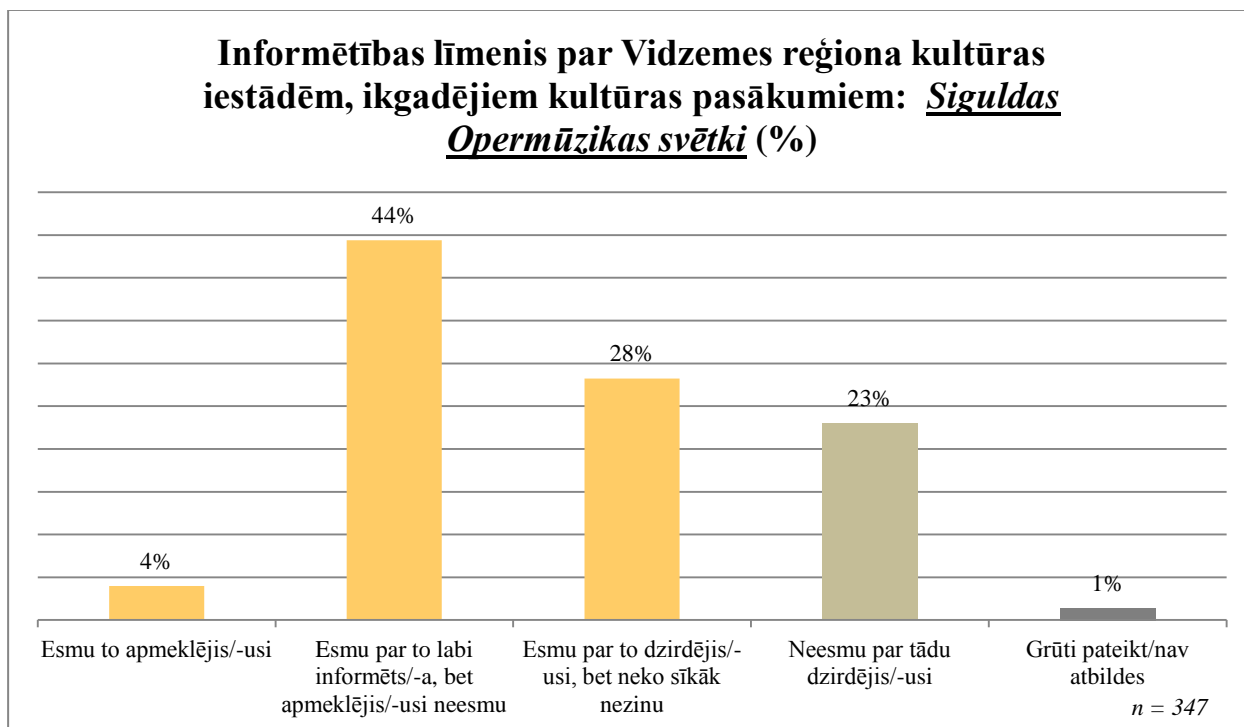
Respondenti visvairāk ir dzirdējuši, bet neko sīkāk nezina par Siguldas Opermūzikas svētkiem (28%) un Cēsu Mākslas festivālu (25%), mazāk norāda, ka ir dzirdējuši par Valmieras Drāmas teātri (19%) un Muzeju nakti (16%), bet neko par to sīkāk nezina.

Respondenti visbiežāk nav dzirdējuši par Cēsu mākslas festivālu (30%) un Siguldas Opermūzikas svētkiem (23%), par Muzeju nakti nav dzirdējuši 12%, savukārt Valmieras Drāmas teātri nezina tikai 4% respondentu.

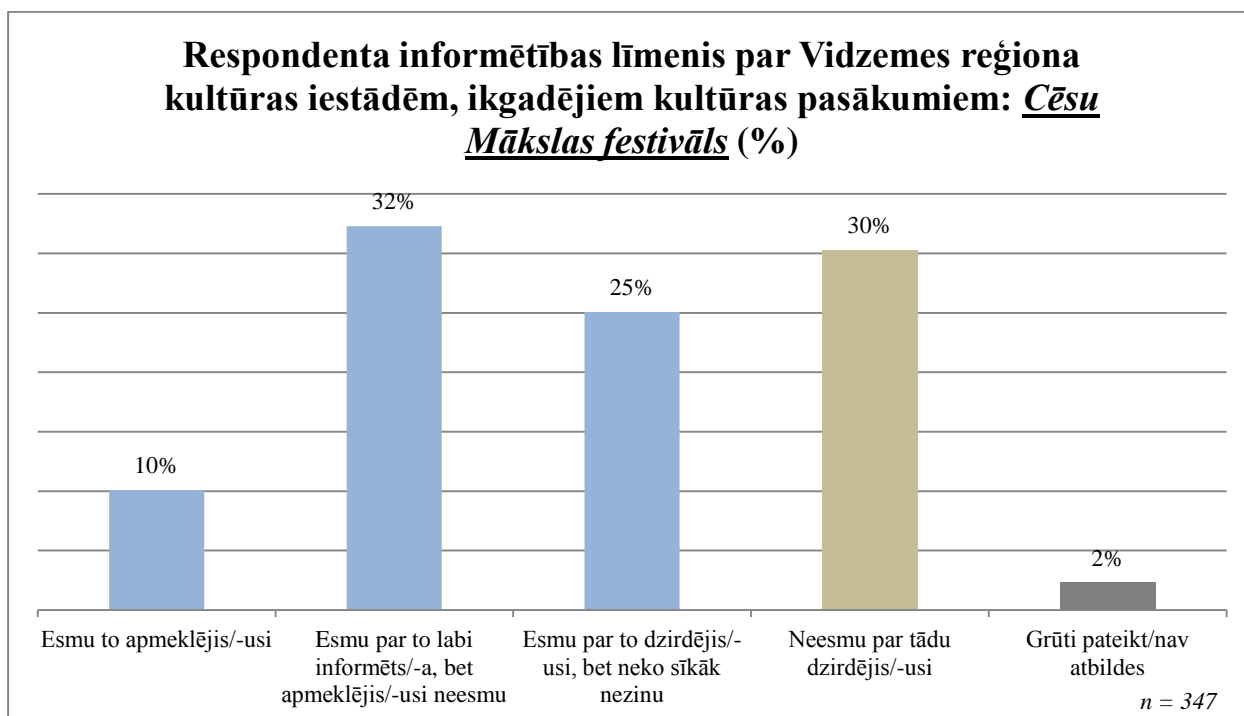
75. attēls: Informētības līmenis par Vidzemes reģiona kultūras iestādēm, ikgadējiem kultūras pasākumiem: Valmieras Drāmas teātris (%)

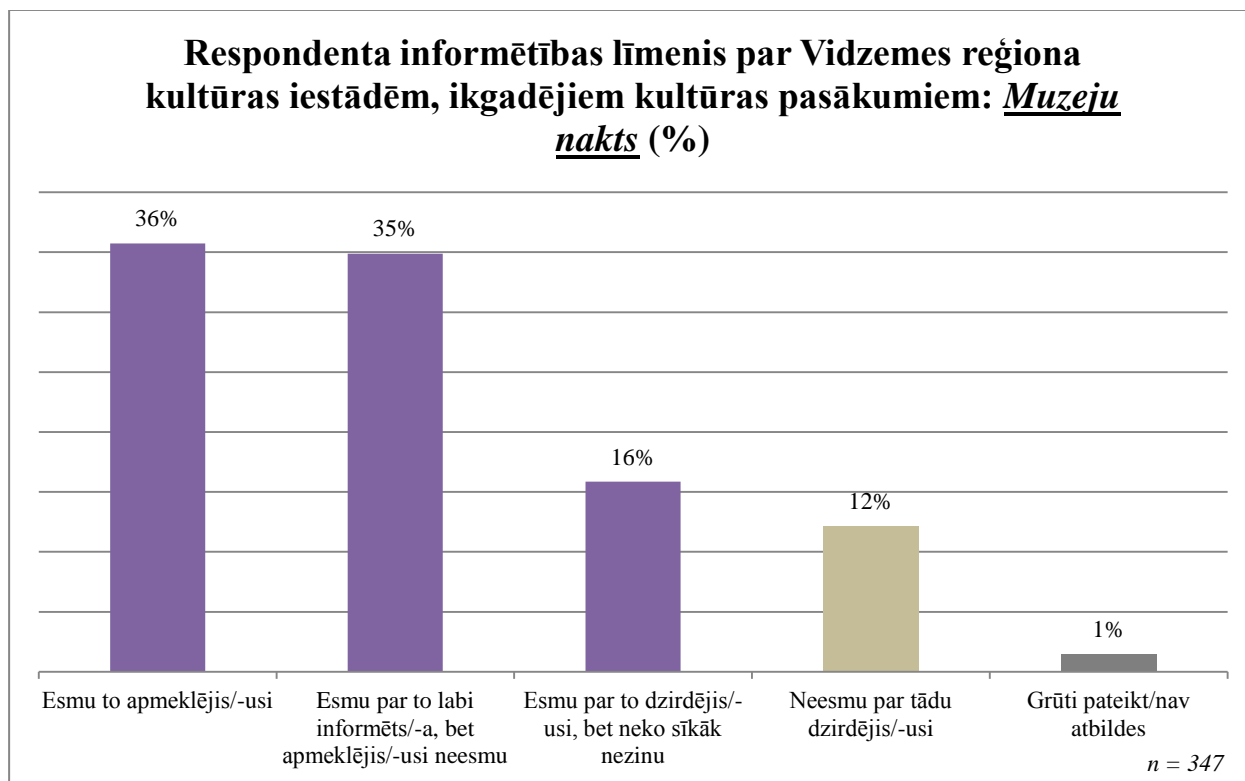
76. attēls: Informētības līmenis par Vidzemes reģiona kultūras iestādēm, ikgadējiem kultūras pasākumiem: Siguldas Opermūzikas svētki

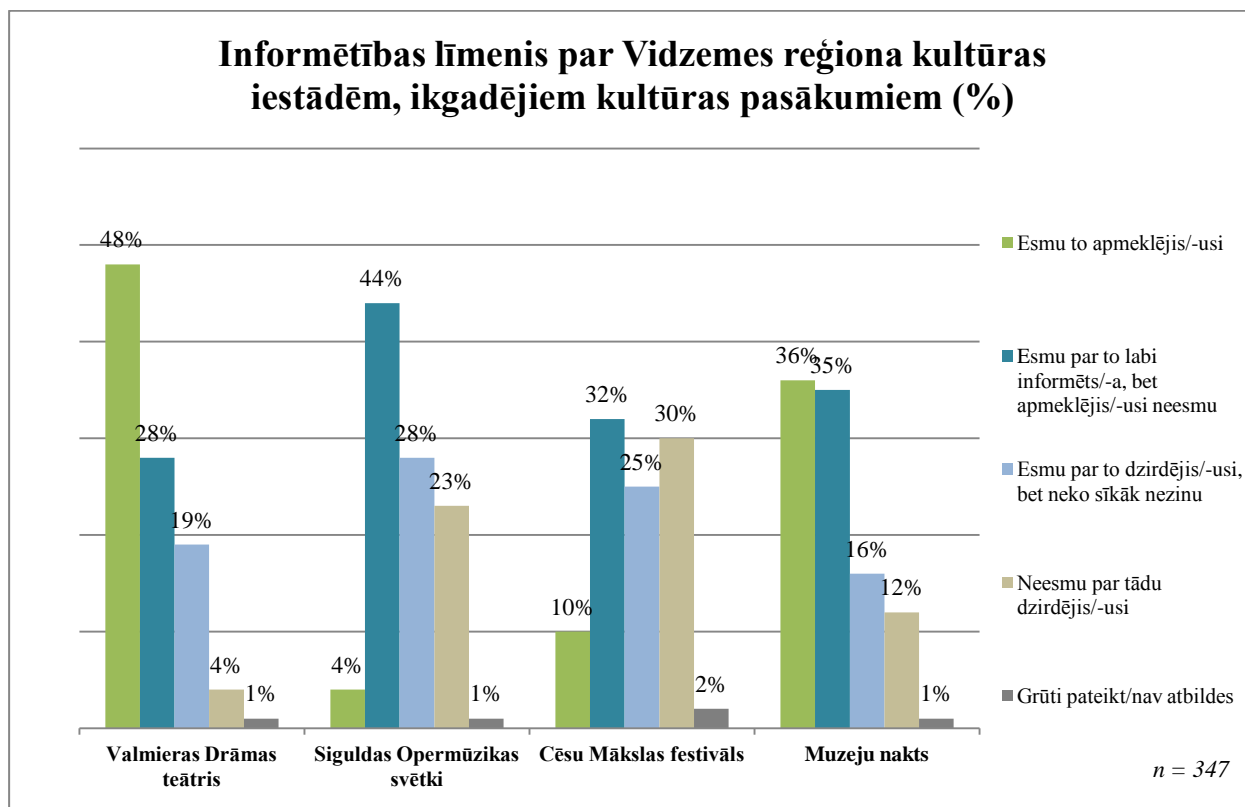
77. attēls: Informētības līmenis par Vidzemes reģiona kultūras iestādēm, ikgadējiem kultūras pasākumiem: Cēsu Mākslas festivāls

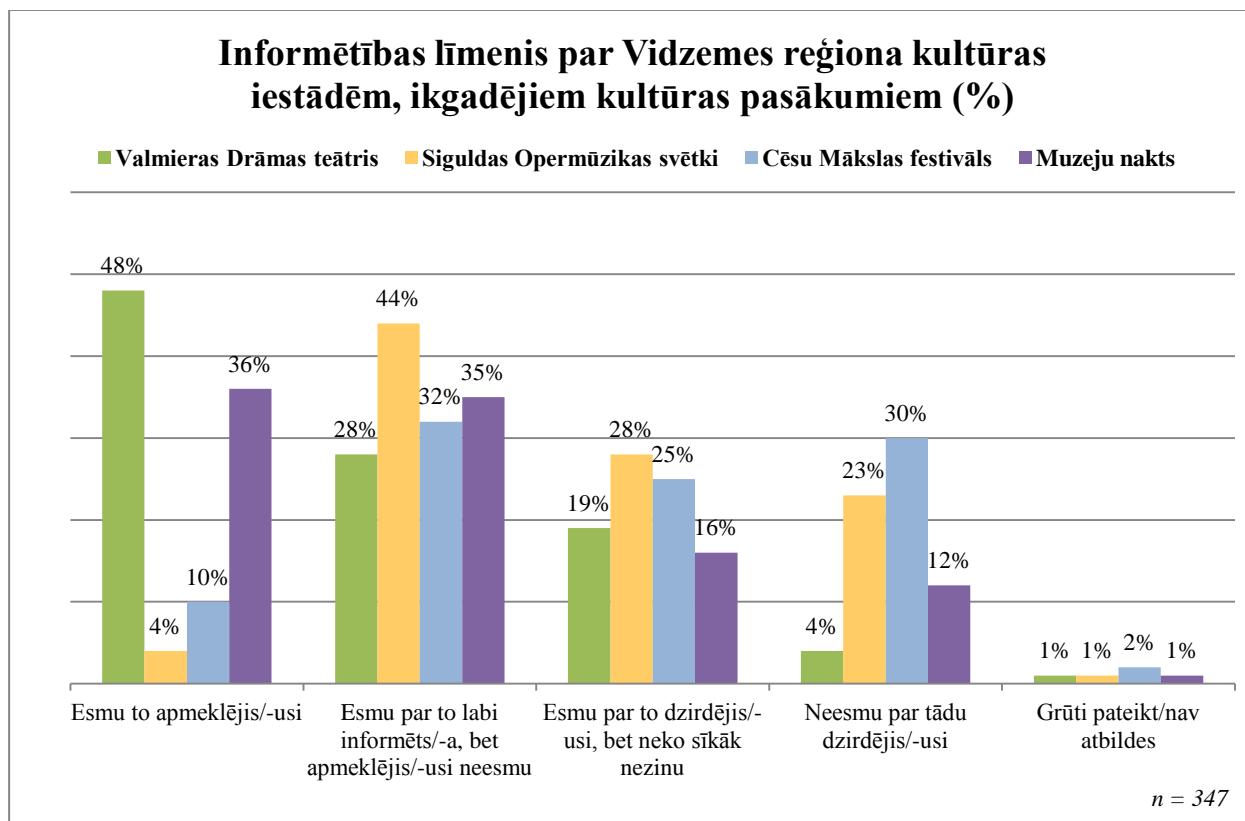
78. attēls: Informētības līmenis par Vidzemes reģiona kultūras iestādēm, ikgadējiem kultūras pasākumiem: *Muzeju nakts*

79. attēls: Informētības līmenis par Vidzemes reģiona kultūras iestādēm, ikgadējiem kultūras pasākumiem

80. attēls: Informētības līmenis par Vidzemes reģiona kultūras iestādēm, ikgadējiem kultūras pasākumiem: salīdzinājums

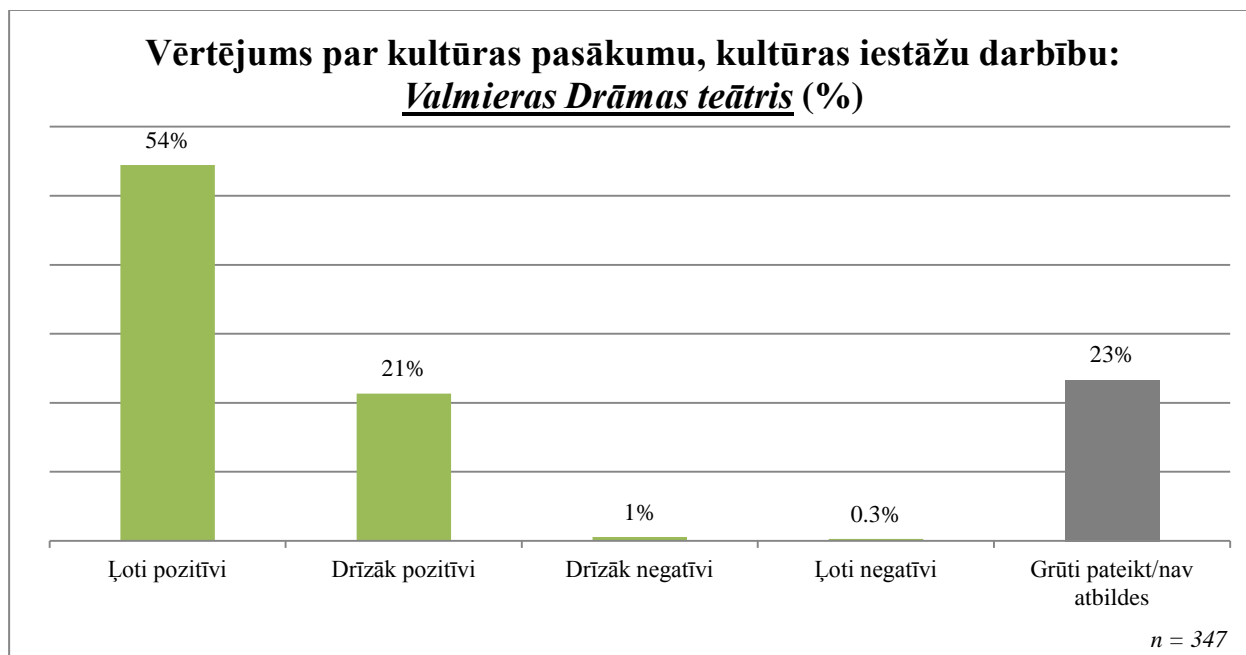
Vērtējums par kultūras pasākumu un kultūras iestāžu darbību

Ar aptaujas palīdzību tika noskaidrots respondentu vērtējums par konkrētu kultūras pasākumu un iestāžu darbību – Valmieras Drāmas teātris, Siguldas Opermūzikas svētki, Cēsu mākslas festivāls un Muzeju nakts. Visi respondenti snieguši vērtējumu par pasākumu un iestāžu darbību.

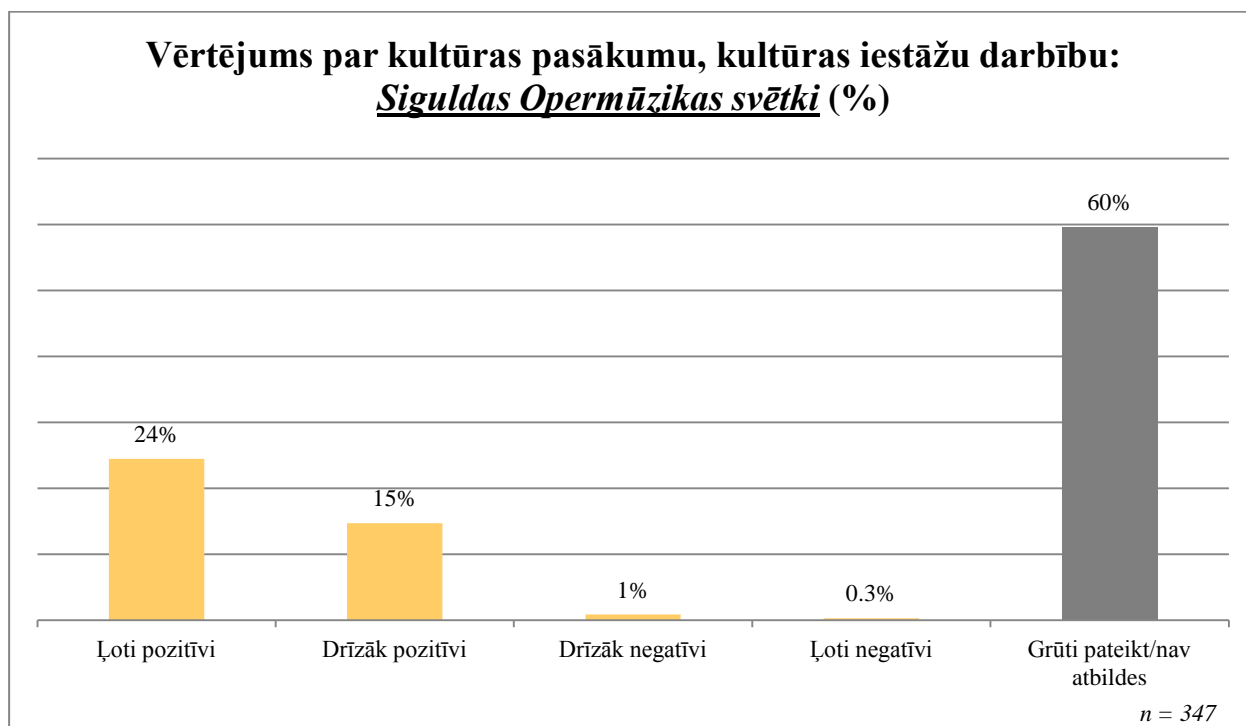
Vispozitīvāk respondenti novērtējuši Valmieras Drāmas teātri (75%) un Muzeju nakti (64%). Ne tik daudz respondentu pozitīvi novērtē Siguldas Opermūzikas svētkus (39%) un Cēsu Mākslas festivālu (39%), un par šiem pasākumiem respondentiem ir arī grūtāk sniegt atbildi vai nav atbildes uz šo jautājumu (60%).

Respondenti kopumā nesniedz negatīvu vērtējumu par konkrēto pasākumu un iestāžu darbību, jo kopumā tikai 1,3% norādījuši šādu atbildi par katru no minētajiem pasākumiem un iestādēm.

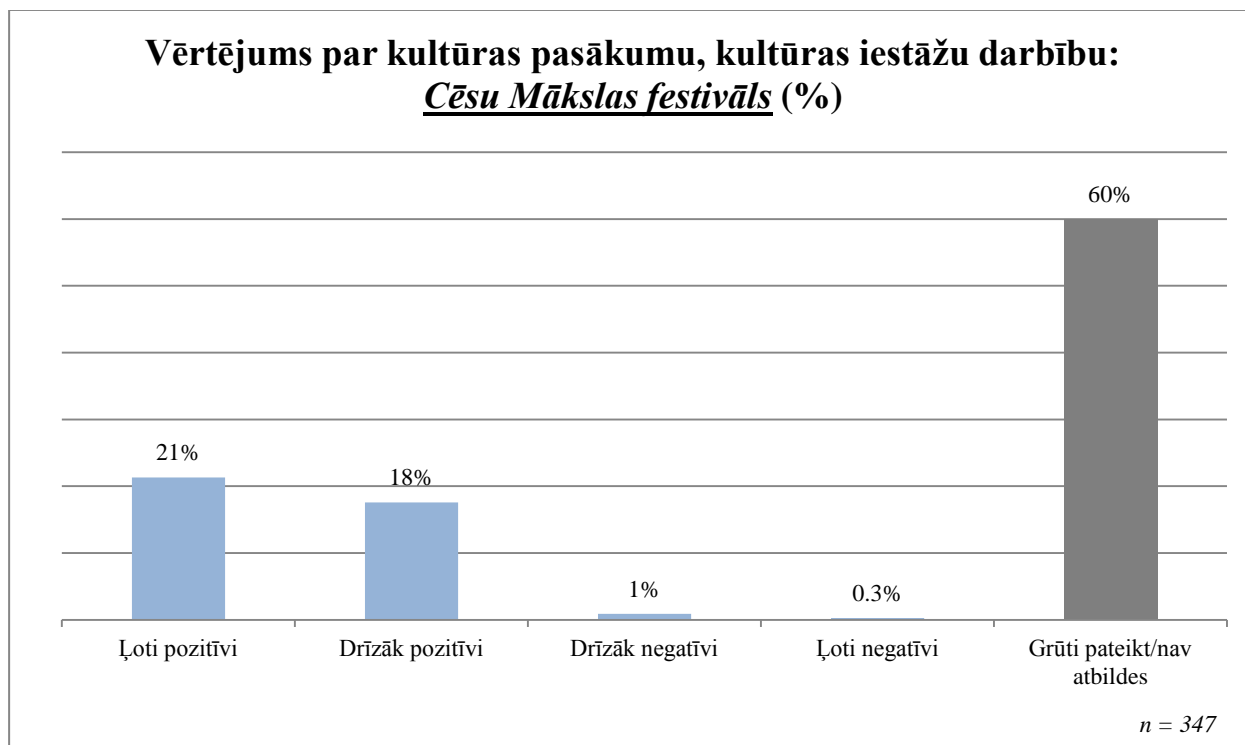
81. attēls: Vērtējums par kultūras pasākumu un kultūras iestāžu darbu: Valmieras Drāmas teātris

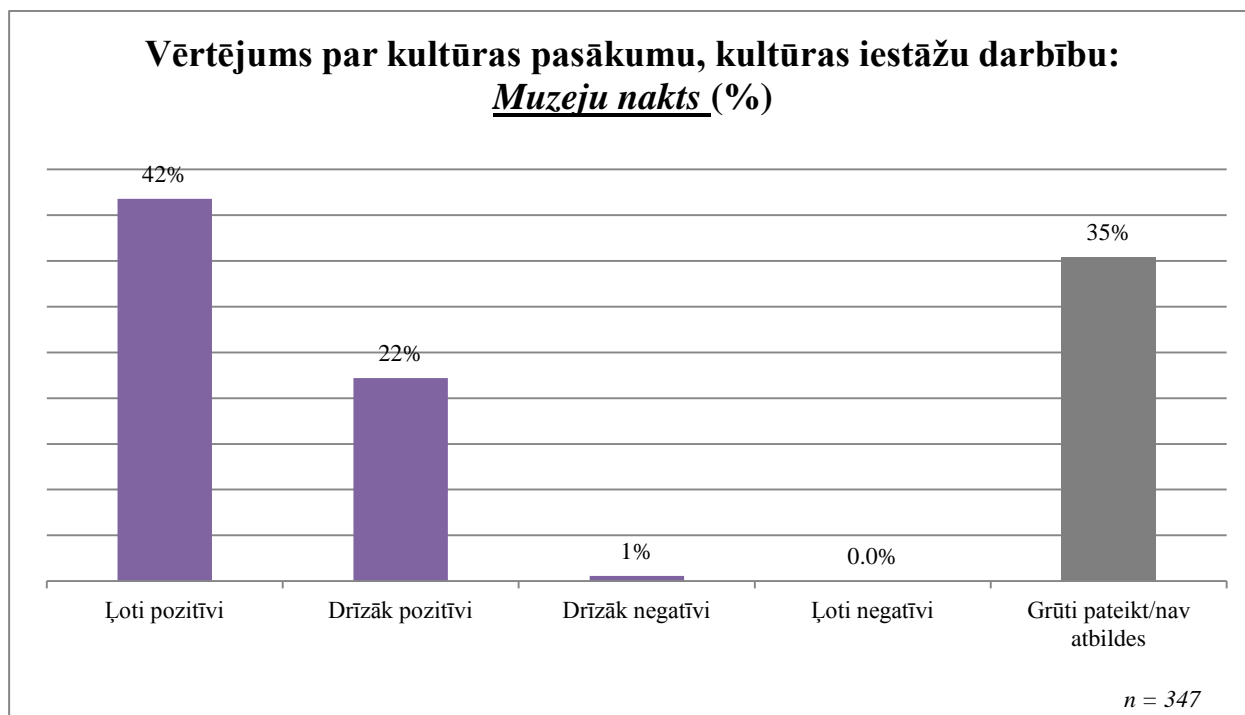
82. attēls: Vērtējums par kultūras pasākumu un kultūras iestāžu darbu: Siguldas Opermūzikas svētki

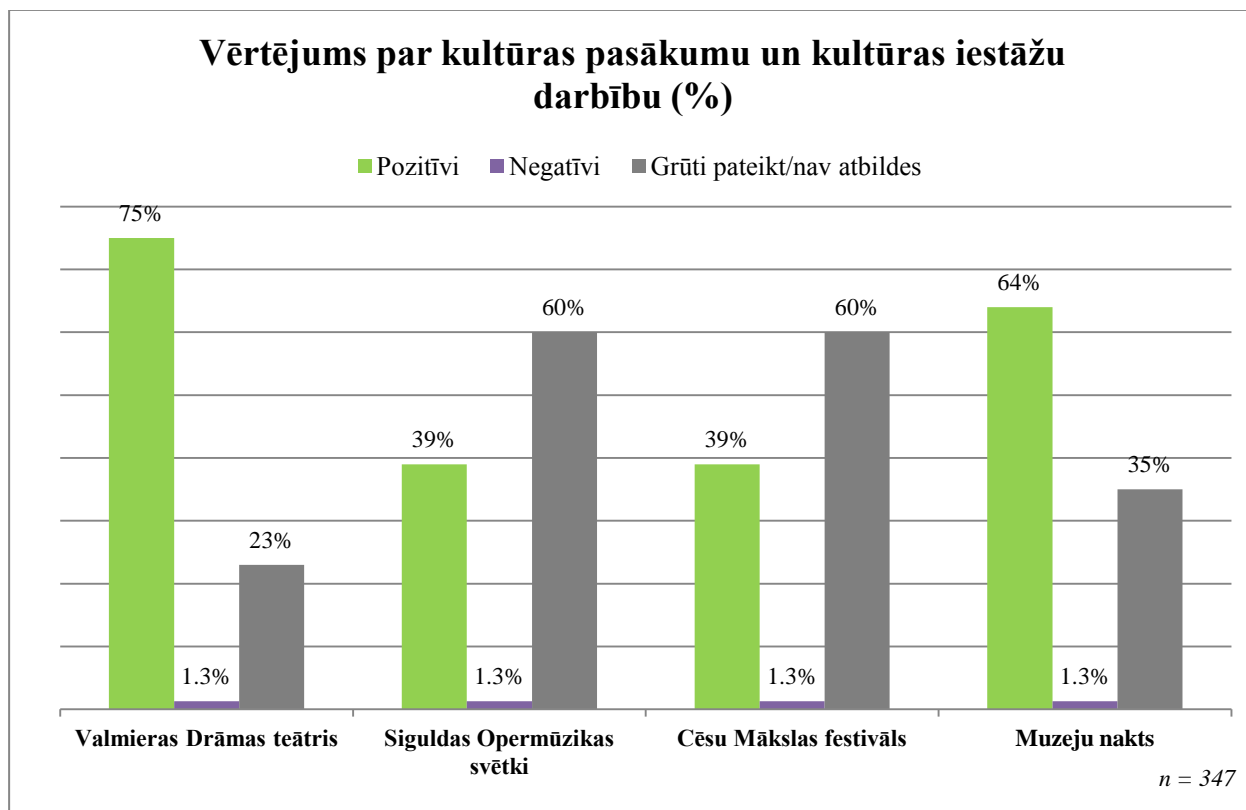
83. attēls: Vērtējums par kultūras pasākumu un kultūras iestāžu darbu: Cēsu Mākslas festivāls

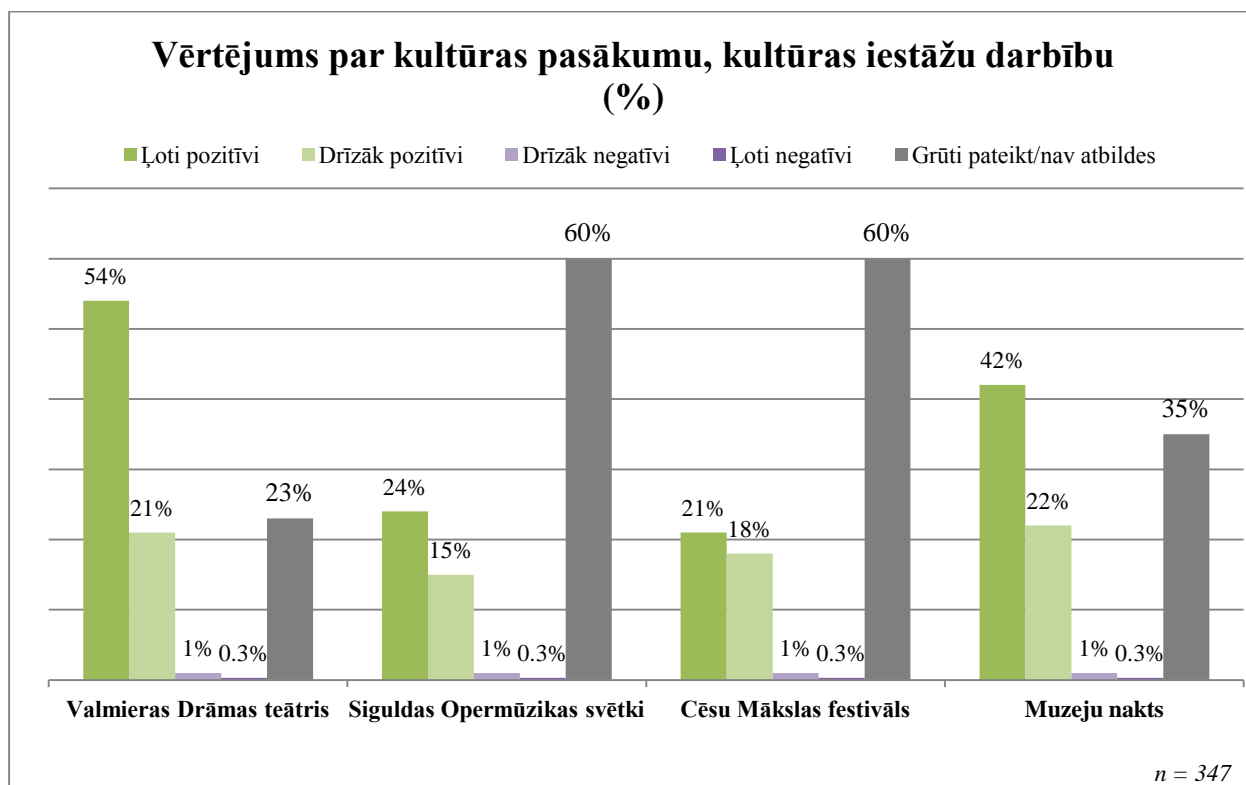
84. attēls: Vērtējums par kultūras pasākumu un kultūras iestāžu darbu: Muzeju nakts

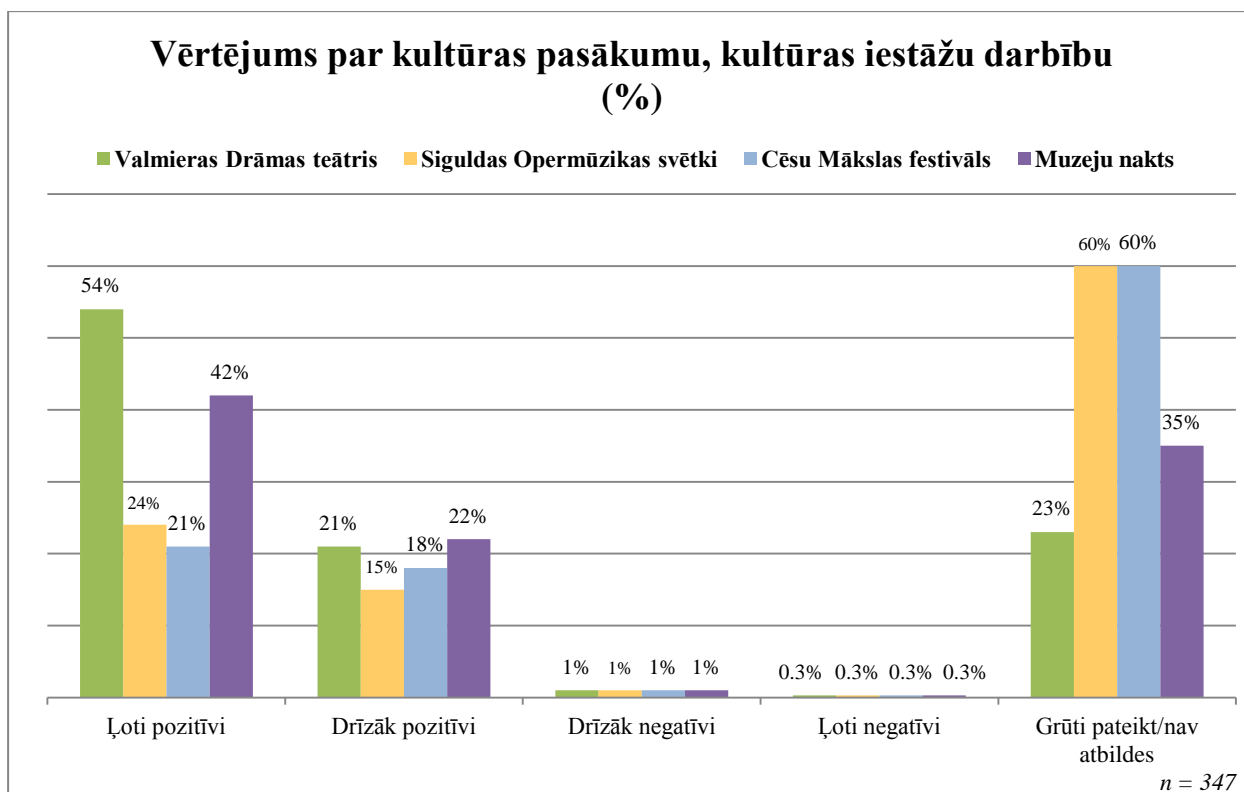
85. attēls: Vērtējums par kultūras pasākumu un kultūras iestāžu darbu: salīdzinājums (pozitīvi, negatīvi)

86. attēls: Vērtējums par kultūras pasākumu un kultūras iestāžu darbu: salīdzinājums (ļoti pozitīvi, drīzāk pozitīvi, drīzāk negatīvi, ļoti negatīvi)

87. attēls: Vērtējums par kultūras pasākumu un kultūras iestāžu darbu: salīdzinājums

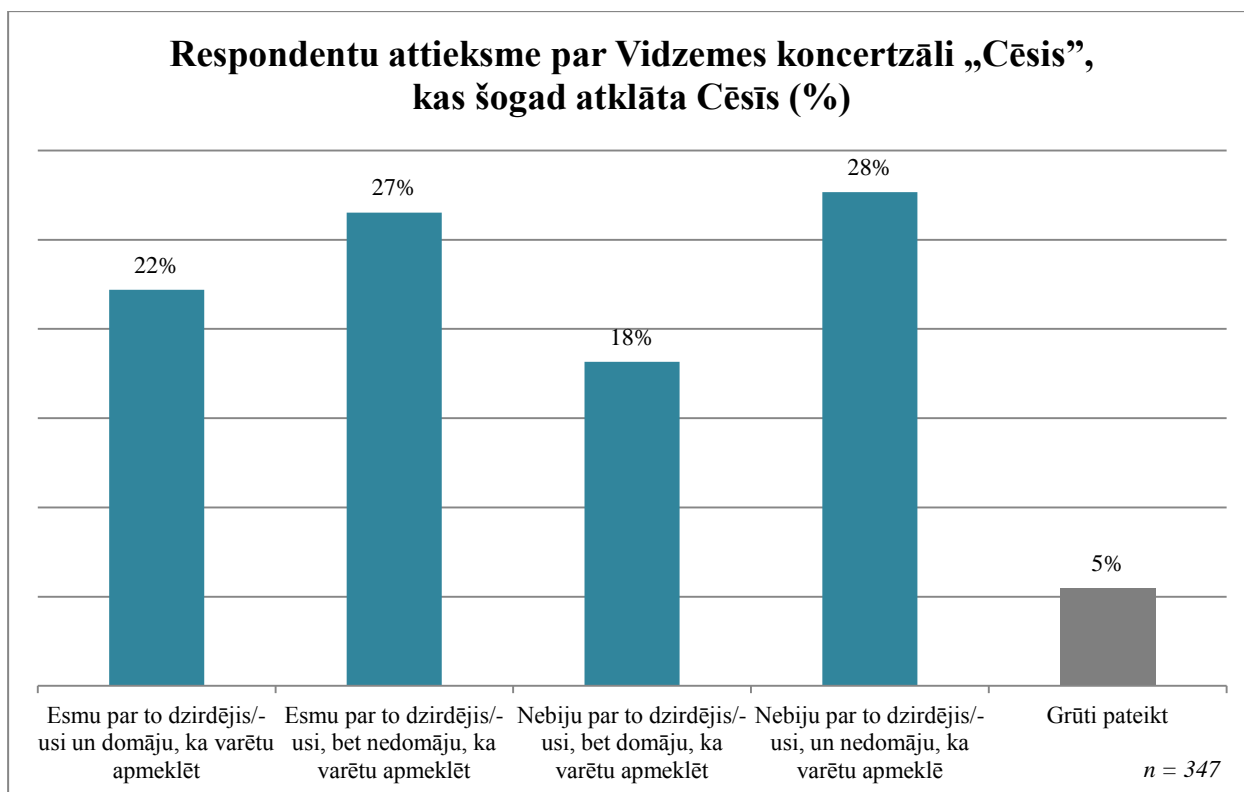
Respondentu attieksme par Vidzemes koncertzāli „Cēsis” un „Sigulda 2014” programmas pasākumiem

Ar aptauju tika noskaidrota respondentu attieksme par Vidzemes koncertzāli „Cēsis” un „Sigulda 2014” programmas pasākumiem. Visi no aptaujātajiem respondentiem sniedza atbildi uz šo jautājumu.

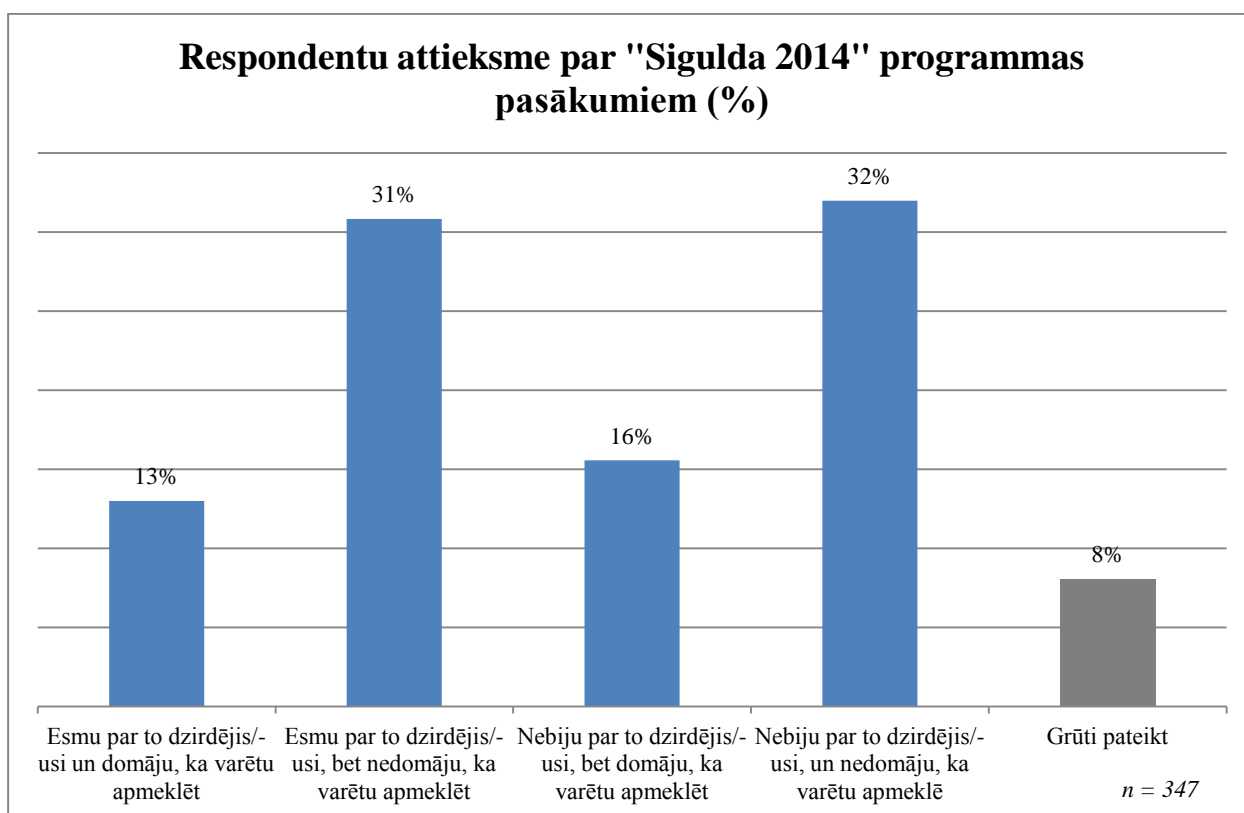
Visbiežākā respondentu attieksme abos gadījumos saistīta ar nevēlēšanos apmeklēt, jo lielākā daļa respondentu norāda, ka nebija par to dzirdējusi un nedomā, ka varētu apmeklēt – „Sigulda 2014” programmas pasākumi (32%), Vidzemes koncertzāle „Cēsis” (28%). Savukārt otra biežākā respondentu attieksme ir “esmu par to dzirdējis, bet nedomāju, ka varētu apmeklēt” – „Sigulda 2014” programmas pasākumus šādi vērtē 31% respondentu, savukārt Vidzemes koncertzāli „Cēsis” – 27% respondentu.

Biežāk respondenti ir dzirdējuši par Vidzemes koncertzāli „Cēsis” un domā, ka varētu to apmeklēt (22%), mazliet retāk – par „Sigulda 2014” programmas pasākumiem (13%). Arī tie, kas nebija dzirdējuši, bet domā, ka varētu apmeklēt, vairāk ieinteresēti Vidzemes koncertzāles „Cēsis” (18%) apmeklējumā nekā „Sigulda 2014” programmas pasākumos (16%).

88. attēls: Respondentu attieksme par Vidzemes koncertzāli „Cēsis”, kas šogad atklāta Cēsīs

89. attēls: Respondentu attieksme par „Sigulda 2014” programmas pasākumiem

Informācija par kultūras pasākumiem

Aptaujā tika noskaidroti informācijas ieguves avoti par kultūras pasākumiem Vidzemes reģionā. Kopumā informācijas ieguves avotus norādīja 346 respondenti.

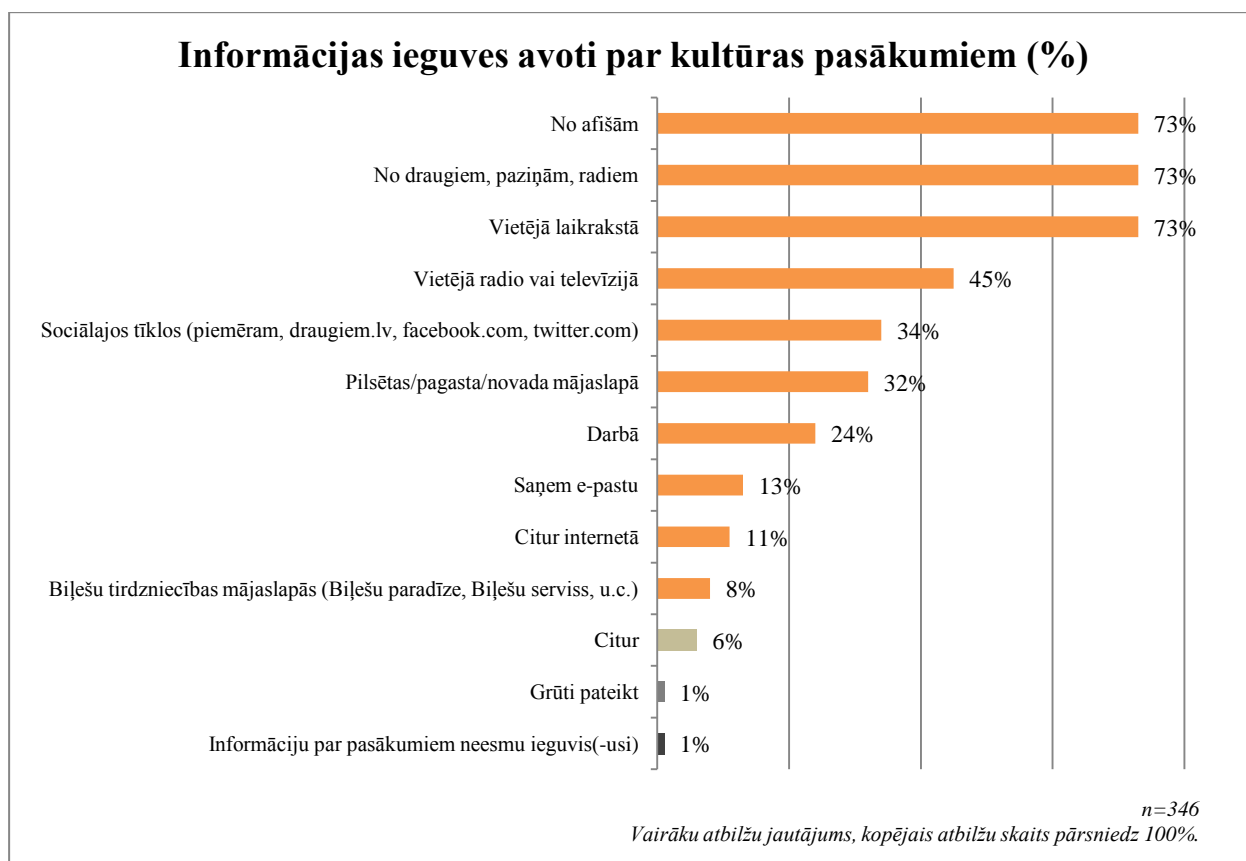
Respondenti informāciju par kultūras pasākumiem iegūst galvenokārt no afišām (73%), no draugiem, paziņām, radiem (73%) un vietējos laikrakstos (73%). Respondenti nereti izmanto arī tādus informācijas ieguves avotus kā vietējo radio vai televīziju (45%), sociālos tīklus (piemēram, draugiem.lv, facebook.com, twitter.com) (34%) un pilsētas/pagasta/novada mājaslapas (32%).

Ceturtdaļa daļa respondentu informāciju par kultūras pasākumiem iegūst darbā (24%), bet mazāks skaits respondentu saņem e-pastus ar informāciju par kultūras pasākumiem (13%), atrod to citur internetā (11%) vai uzzina par kultūras pasākumiem biļešu tirdzniecības mājaslapās (Biļešu paradīze, Biļešu serviss, u.c.) (8%).

Respondenti norāda arī citus informācijas ieguves veidus (6%) – skola (minēts 4 reizes), kaimiņi (4), laikraksti (3), īsziņas (2), skrejlapas (2), bibliotēka (2), valsts radio un televīzijā.

Tikai 1% respondentu grūti atbildēt, kur tiek iegūta informācija par kultūras pasākumiem, bet 1% nav ieguvuši nekādu informāciju par kultūras pasākumiem.

90. attēls: Informācijas ieguves avoti par kultūras pasākumiem

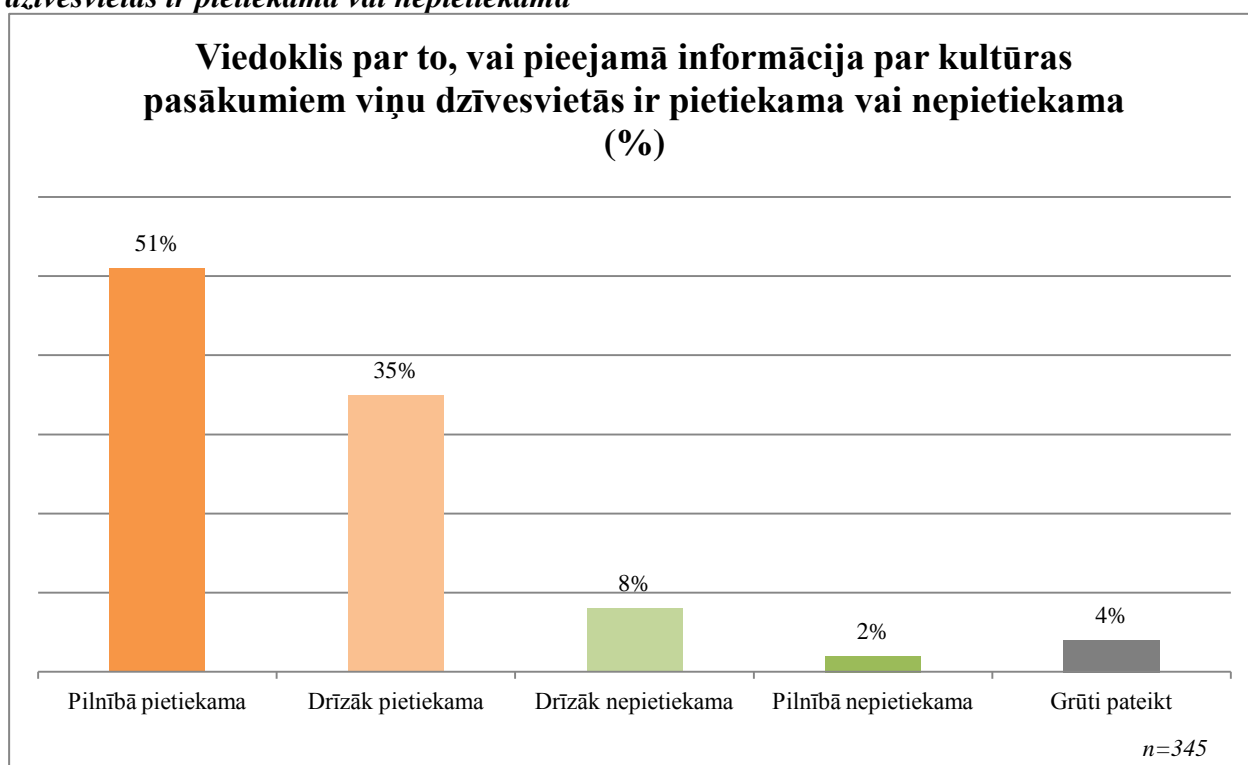

Kopumā 345 respondenti novērtējuši pieejamās informācijas pietiekamību savās dzīvesvietās.

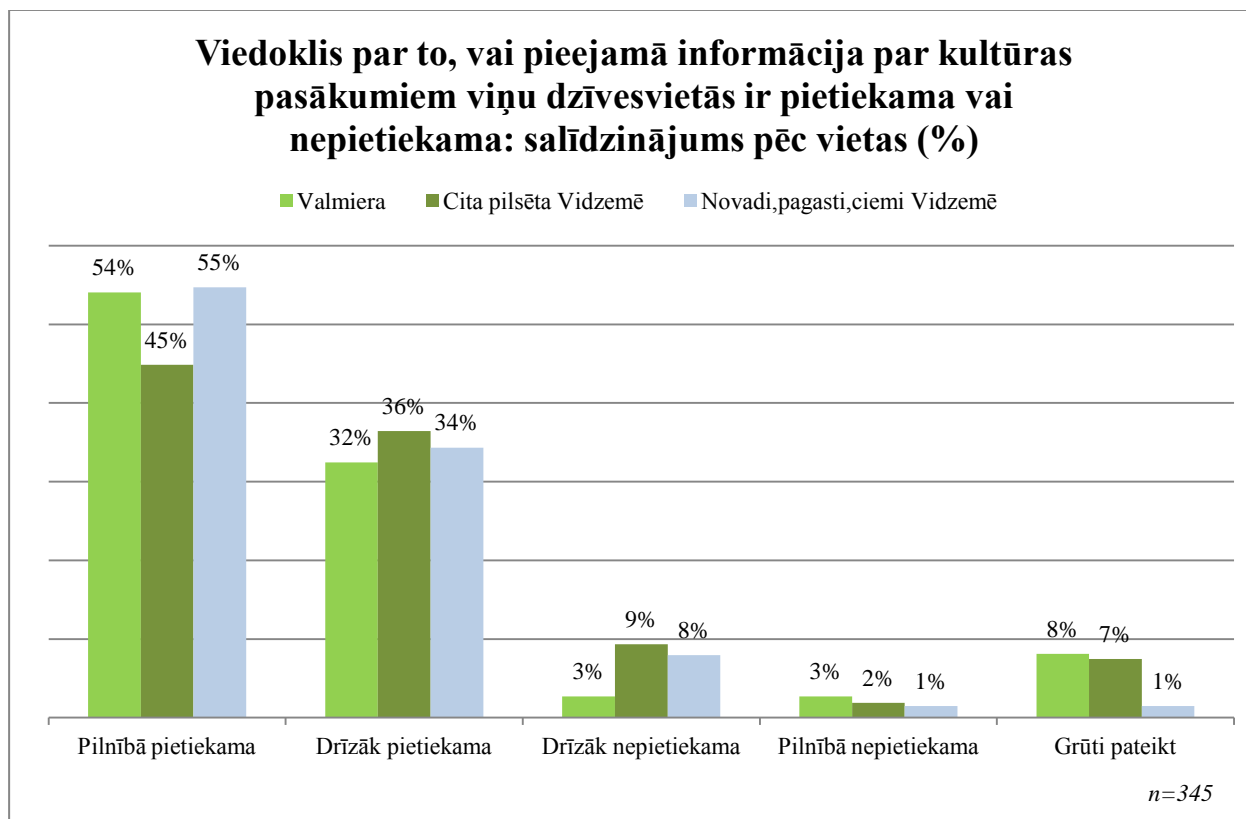
Vairāk nekā puse respondentu uzskata, ka informācijas pieejamība par kultūras pasākumiem viņu dzīvesvietās ir pilnībā pietiekama (51%), bet trešdaļa uzskata, ka tā ir drīzāk pietiekama (35%).

Tikai neliela daļa respondentu uzskata, ka pieejamā informācija par kultūras pasākumiem ir drīzāk nepietiekama (8%) un pilnībā nepietiekama (2%). 4% respondentu norāda, ka grūti atbildēt uz šo jautājumu.

91. attēls: Viedoklis par to, vai pieejamā informācija par kultūras pasākumiem viņu dzīvesvietās ir pietiekama vai nepietiekama

92. attēls: Viedoklis par to, vai pieejamā informācija par kultūras pasākumiem viņu dzīvesvietās ir pietiekama vai nepietiekama: salīdzinājums pēc vietas

Ieteikumi kultūras dzīves uzlabošanai

Kopumā ieteikumus par to, ko uzlabot vai mainīt respondenta dzīvesvietas kultūras dzīvē, ir snieguši 237 respondenti, no kuriem 14% viss apmierina, 11% ir grūti atbildēt uz šo jautājumu vai tie nevēlas neko mainīt, savukārt 1% atzīst, ka neapmeklētu kultūras pasākumus pat tad, ja kaut kas tiktu mainīts.

Respondenti visvairāk iesaka domāt par nepieciešamību pēc konkrētiem pasākumu veidiem (17%) – vislielākais pieprasījums ir pēc teātra izrādēm (5% no respondentiem, kas atbildēja uz šo jautājumu), kā arī bērnu pasākumiem, pasākumiem brīvā dabā, koncertiem, viesmākslinieku koncertiem, ballēm un kino. Ir respondenti, kas iesaka rīkot baikeru salidojumus, amatniecības pasākumus, gadadienu un godināšanas pasākumus, dzīvnieku šovus, festivālus, koru koncertus, tematiskos vakarus, sporta pasākumus un darbavietu čempionātu.

16% respondentu uzskata, ka pasākumiem jānotiek biežāk – vairākkārt minēts, ka biežāk vēlētos apmeklēt koncertus, cirku, tematiskos pasākumus un balles, savukārt daži respondenti iesaka rīkot vairāk pasākumus bērniem, pašdarbnieku pasākumus, ziedu izstādes un auto izstādes.

14% respondentu norāda, ka nepieciešama savlaicīgāka un labāka pieeja informācijai par

pasākumiem. Respondenti uzskata, ka trūkst informācijas par pasākumiem, tāpēc nepieciešams palielināt reklāmu apjomu, piemēram, afišu skaitu, informācijas apriti vietējā radio, ziņās, novada vai pagasta mājaslapās, kā arī vairāki respondenti norāda, ka informācijai ir jābūt savlaicīgai, jo nereti par pasākumu tiek uzzināts pēdējā brīdī.

14% respondentu iesaka izveidot jaunu pasākumu norises vietu – īpaši nepieciešama ir brīvdabas estrāde un kultūras nams, daži respondenti vēlētos savā dzīvesvietā koncertzāli, naktsklubu, sporta zāli un ledus halli.

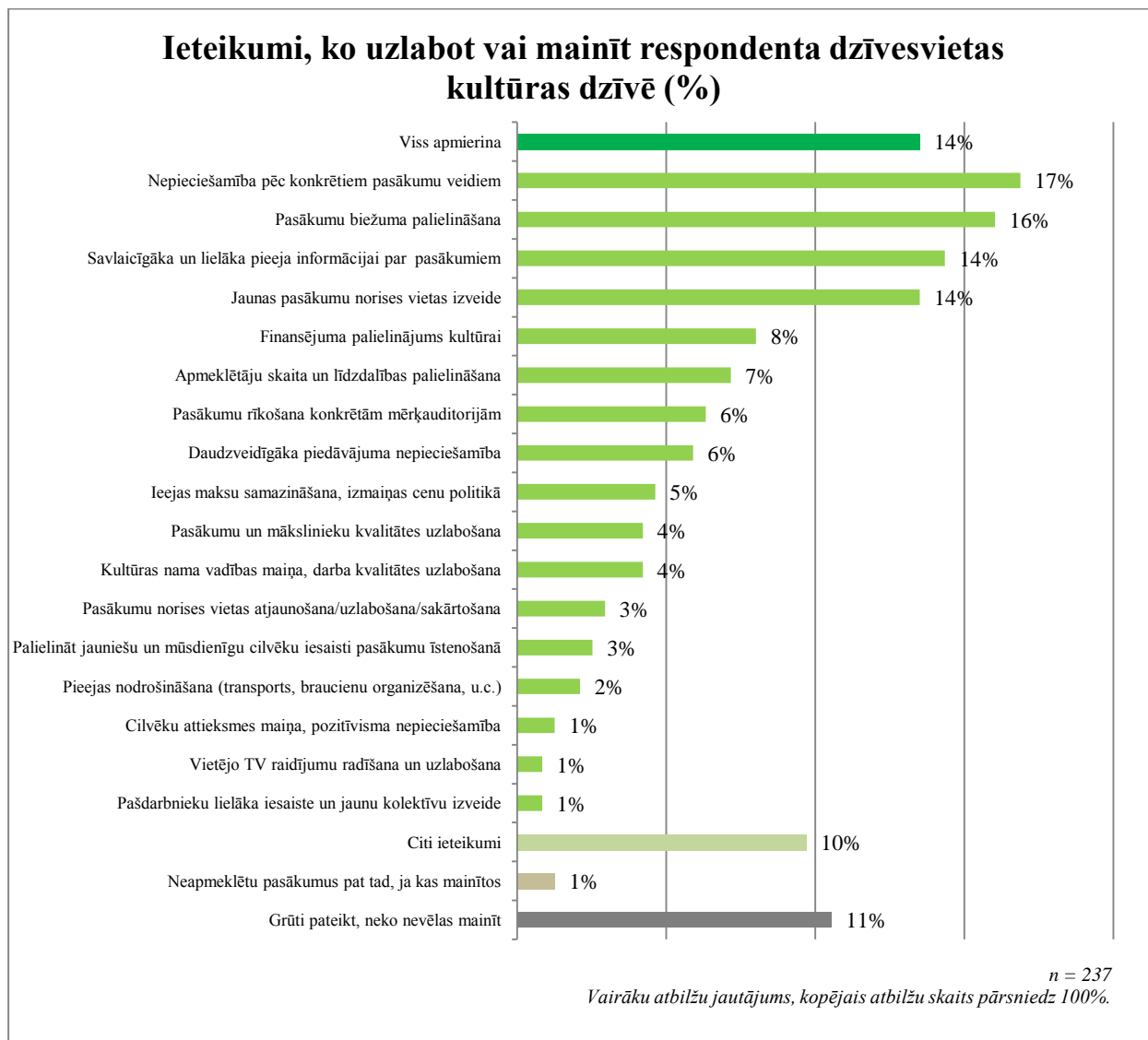
Respondenti uzskata, ka kultūras dzīves uzlabošanai nepieciešams finansējuma palielinājums kultūrai (8%), apmeklētāju skaita un līdzdalības palielināšana (7%), pasākumu rīkošana konkrētām mērķauditorijām (6%), īpaši izceļot nepieciešamību pēc pasākumiem jauniešiem un vecākās paaudzes cilvēkiem, kā arī ir nepieciešamību pēc daudzveidīgāka piedāvājuma (6%).

Respondenti iesaka arī samazināt ieejas maksu pasākumos un veikt izmaiņas cenu politikā (5%), uzlabot pasākumu un mākslinieku kvalitāti (4%), nomainīt kultūras nama vadību vai uzlabot darba kvalitāti (4%), atjaunot, sakārtot vai uzlabot pasākuma norises vietas (3%), palielināt jauniešu un mūsdienīgu cilvēku iesaisti pasākumu īstenošanā (3%) un nodrošināt pieeju kultūras pasākumiem ar transportu un braucienu organizēšanu (2%).

Vairākkārt parādās tādi ieteikumi kā nepieciešamība pēc cilvēku attieksmes maiņas un pozitīvākas attieksmes (1%), vietējo TV raidījumu izveidošanas un uzlabošanas (1%) un pašdarbnieku lielāku iesaisti un jaunu kolektīvu izveidi (1%).

Pie citiem ieteikumiem (10%) minēta nepieciešamība pēc demogrāfijas uzlabošanas, cilvēku skaita palielināšanas, jo vispirms jādome par darbavietām, ekonomikas sakārtošanu un tikai tad par kultūru, kā arī jābūt valsts atbalstam un sakārtotai valodas politikai. Tiek norādīts uz tādām problēmām kā nepieciešamība pēc spēļu automātu likvidēšanas un jaunas pasaules celšanas. Kultūras dzīves uzlabošanai nepieciešama arī motivācija, jauni pasākumi, kultūras darbinieki, sadarbība ar blakus esošajiem novadiem, jāspēj izmantot tukšas telpas un jāmaina izrāžu tematika, kā arī parādās priekšlikumi uzlabot konkrētu pasākumu programmu.

93. attēls: Ieteikumi, ko uzlabot vai mainīt respondenta dzīvesvietas kultūras dzīvē

Respondentu raksturojums

Vidzemes reģiona iedzīvotāju aptaujā piedalījās 65% sievietes un 35% vīrieši.

Respondentu vecums ir no 18 līdz 87 gadiem, vidējais vecums – 55 gadi. Respondentu iedalījums pēc vecuma – 18-25 (11%), 26-35 (8%), 36-45 (9%), 46-55 (20%), 56-65 (17%), 66-75 (20%), 76 gadi un vairāk (15%).

90% respondentu savu tautību norādījuši kā latviešu, 6% ir krievu tautības, bet 4% kādas citas tautības – ukraiņu (minēts 6 reizes), lietuviešu (3), poļu (3), baltkrievu.

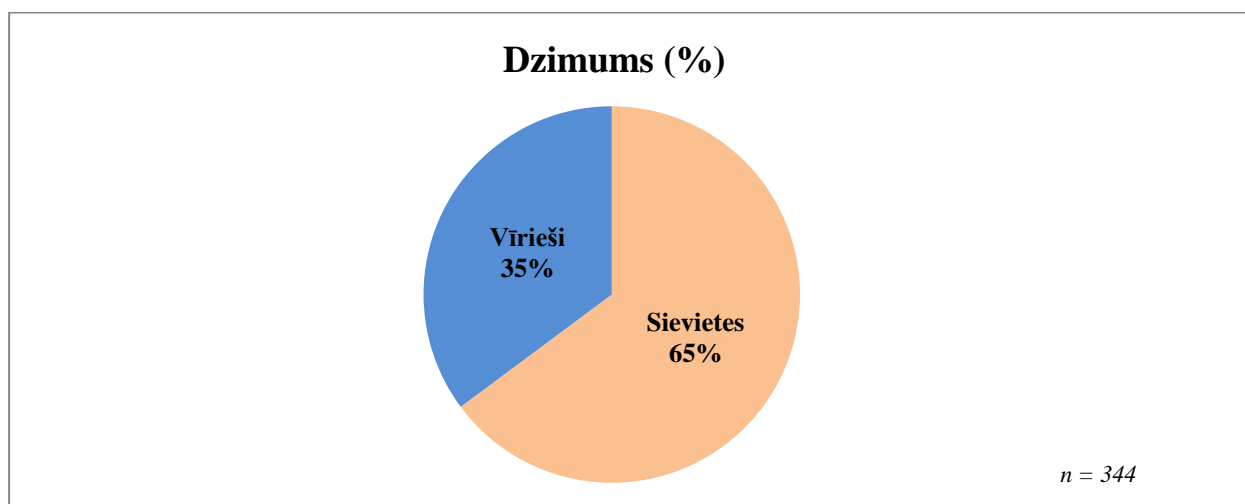
Respondenti visbiežāk kā savu izglītības līmeni norādījuši profesionālo vidējo (36%) un vispārējo vidējo (29%), nedaudz mazāk nekā ceturtdaļa norādījuši, ka ieguvuši augstāko izglītību (22%), bet nelielai daļai respondentu iegūtā izglītība ir pamatizglītība vai zemāka (13%).

Vidējos ienākumus mēnesī uz vienu ģimenes locekli (eiro) vairāk nekā puse respondentu norādījuši līdz 320 eiro (58%), kas ir minimālā alga mēnesī 2014. gadā. No 321,01 līdz 742 eiro, kas bija mēneša vidējā bruto darba samaksa 2014. gada 1. ceturksnī (laikā, kad norisinājās aptauja), saņem 20% respondentu. Tikai 1% no aptaujātajiem respondentiem norāda, ka saņem vairāk nekā mēneša vidējo darba samaksu jeb 743,01 un vairāk eiro. 21% respondentu bija grūti atbildēt uz šo jautājumu vai arī nevēlējās norādīt atbildi.

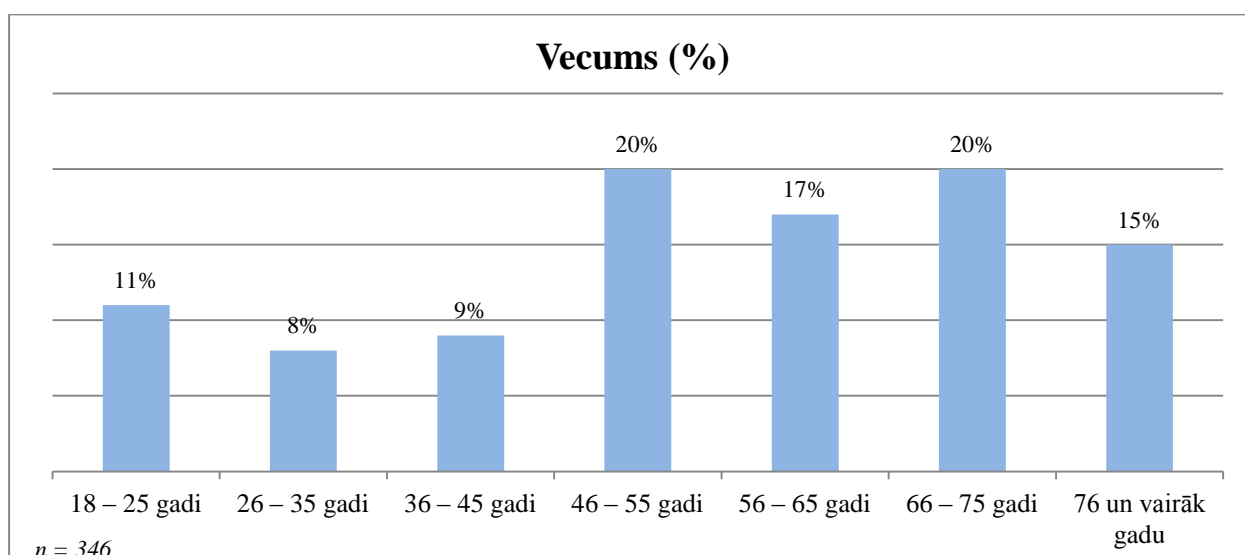
Lielākā daļa aptaujāto respondentu norādījuši, ka strādā algotu darbu (40%) vai ir nestrādājoši pensionāri (39%). Neliela daļa respondentu ir pašnodarbinātie (5%), skolēni vai studenti (5%), bezdarbnieki (3%), nestrādājoši cilvēki ar invaliditāti (3%), mājsaimnieki/-ces (t.sk. bērna kopšanas atvaļinājumā) (2%) un uzņēmēji/darba devēji (2%). 2% respondentu norāda, ka tiem ir kāda cita nodarbošanās, kurā ietilpst atbildes strādājošs pensionārs (minēts 3 reizes) un strādājošs cilvēks ar invaliditāti.

Skatoties respondentu sadalījumu pēc atrašanās vietas, var secināt, ka vairāk nekā puse aptaujāto jeb 58% respondentu dzīvo novados, pagastos, ciemos Vidzemē, trešā daļa jeb 31% respondentu dzīvo citā pilsētā Vidzemē un 11% respondentu dzīvo Valmierā.

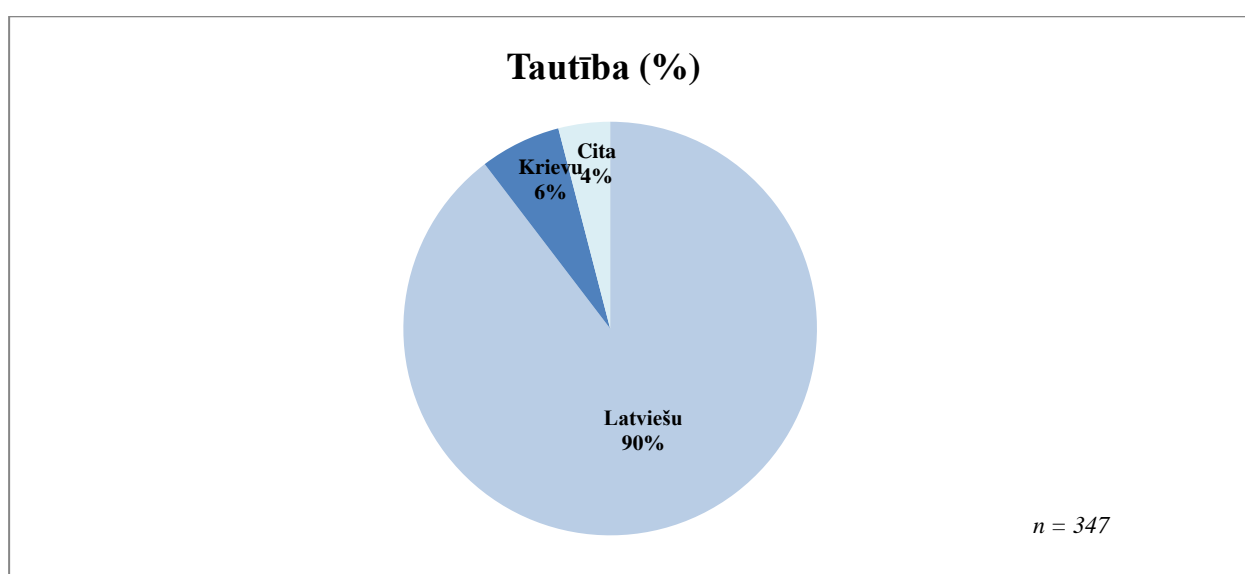
94. attēls: Respondentu raksturojums: dzimums

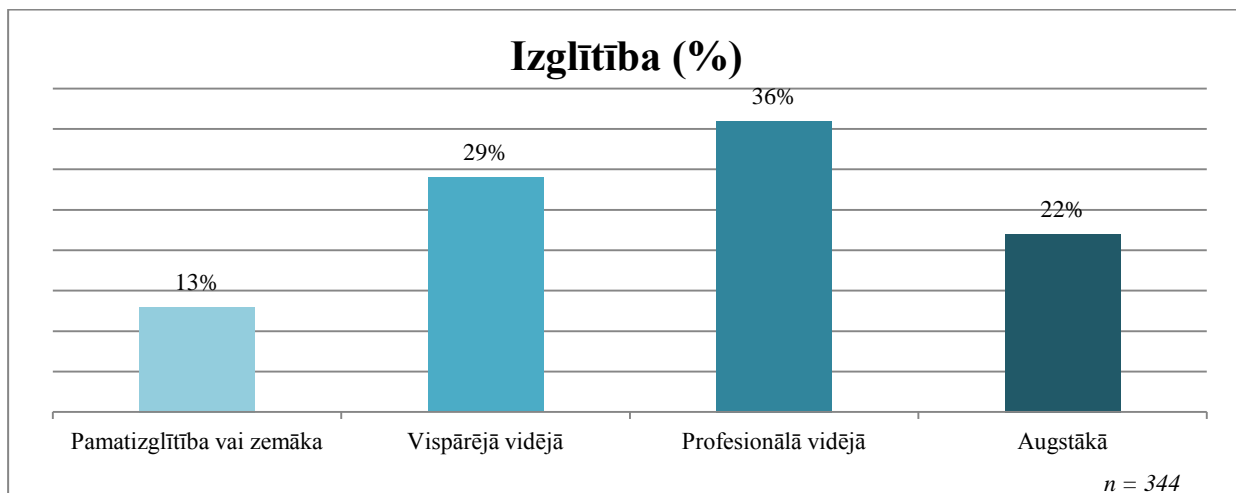
95. attēls: Respondentu raksturojums: vecums

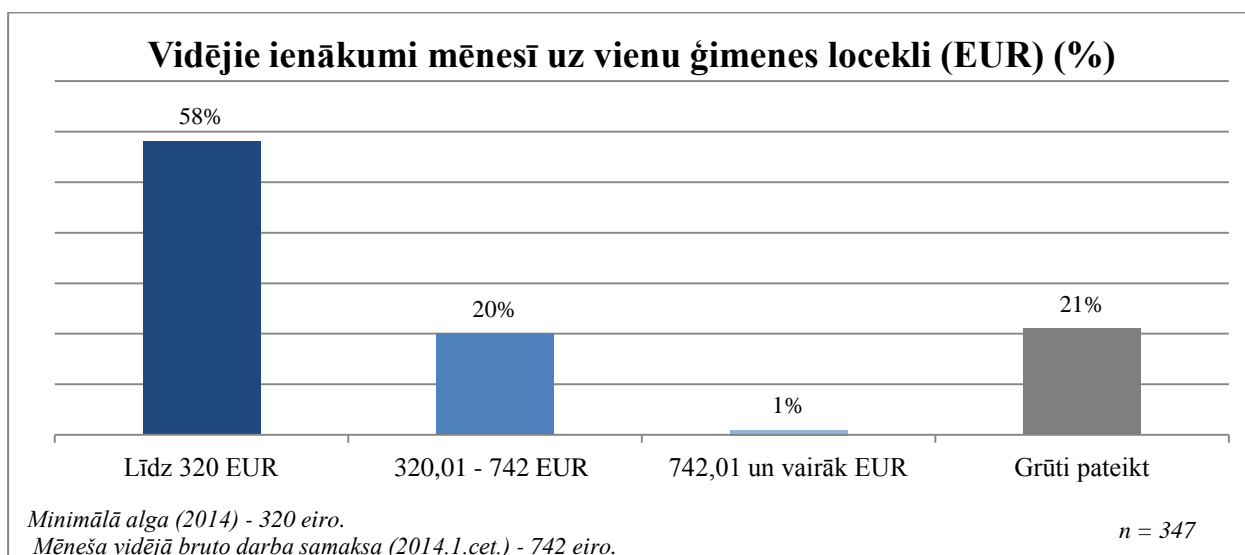
96. attēls: Respondentu raksturojums: tautība

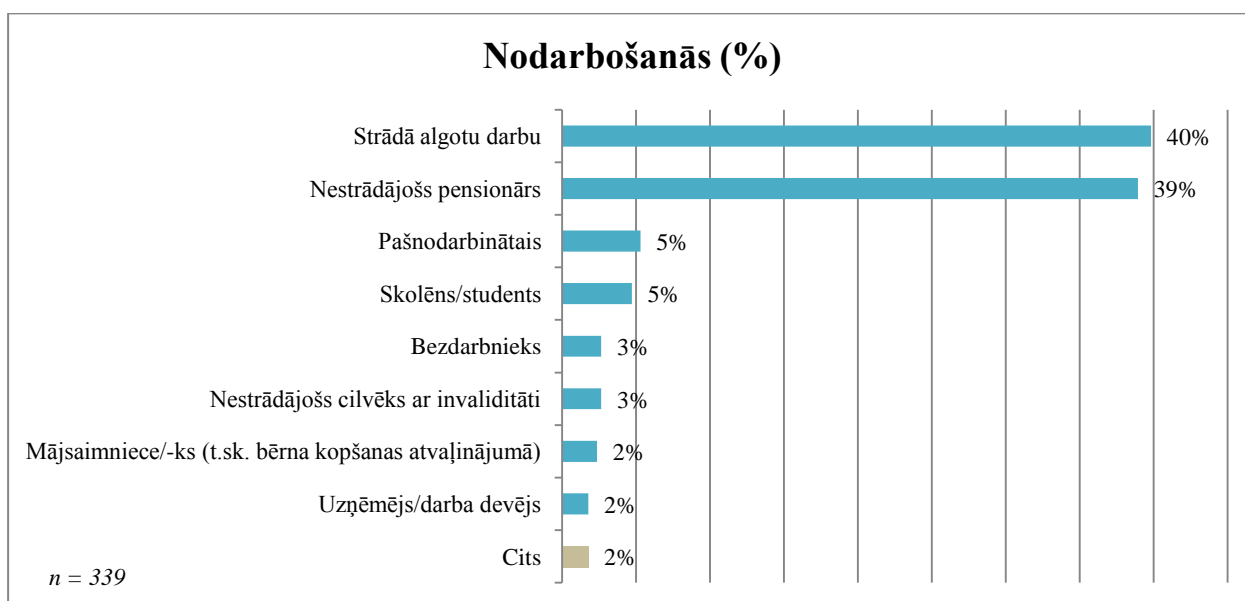
97. attēls: Respondentu raksturojums: izglītība

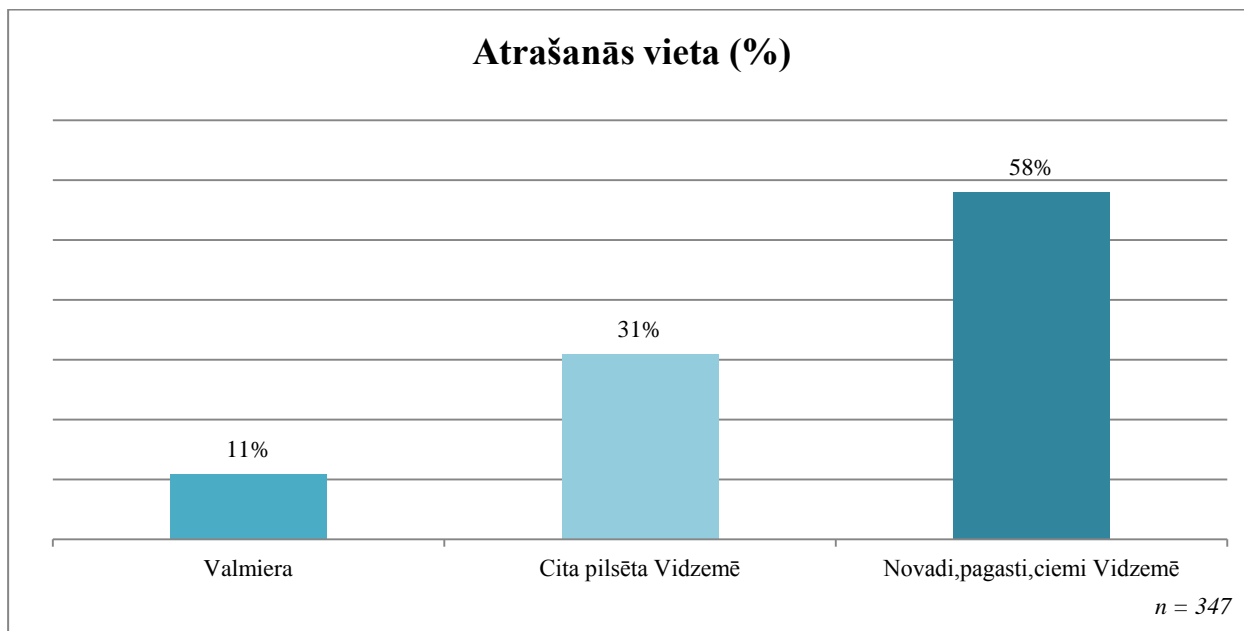
98. attēls: Respondentu raksturojums: ienākumi

99. attēls: Respondentu raksturojums: nodarbošanās

100. attēls: Respondentu raksturojums: atrašanās vieta

101. attēls: Respondentu raksturojums: atrašanās vieta

